

Često slušamo izraz "pravna država". Kad govorimo o Kanadi, sigurni smo da je zaista tako, jer oko sebe dnevno gledamo primjere u kojima se nalaze dokazi kako u ovoj našoj Kanadi postoje regule po kojima se svi moraju ponašati - od pred-sjenika na dolje. Kako je to zaista istinito, podsjećam vas na ostavku nekog kanadskog ministra (ne sjećam se kojeg portoflija) nakon jednog posjeta pomo baru u Njemačkoj.

Nažalost, kad govorimo o Hrvatskoj, mislim da o pravnoj državi tu nema previše govora. Danas među članima koji bi vas mogli zainteresirati, stavljeno je par članaka o sudstvu u Hrvatskoj, te nekim događajima koji jasno pokazuju kakva je sudbina u Hrvatskoj onih koji nisu blizu stolu, a kakva onih koji vladaju.

Sa žalošću u srcu sjećamo se izbjeglica koji su, spašavajući vlastite živote ili živote svojih najmilijih morali napuštati svoje domove, noseći u ruci samo najlonsku vrećicu s dokumentima. Ti isti nesretnici završavali su u hotelima na moru, gdje su godinama čekali na povratak, ili su pronašli prazne kuće, možda se čak dogovorili sa vlasnicima o životu u njihovim kućama na izvjesno vrijeme. Neki od njih uselili su u prazne kuće koje su napustili Srbi u bijegu.

Danas sudovi u Hrvatskoj donose osude po kojima su ti isti prognanici osuđeni plaćati tisuće i tisuće njemačkih maraka najamnine onima zbog kojih su napuštali svoje domove. Danas su jučerašnji prognanici "krivi" što su bili prognani, oni danas plaćaju strašne kazne zbog toga što su negdje morali živjeti. A oni zbog kojih su morali bježati, žive od tog novca, mnogi čak i u Srbiji. Možda bih mogla ići i dalje u svom razmišljanju: a oni koji su im dosudili te strašne, nepravedne kazne nisu nikada osjetili što je značilo biti prognanikom, ne žele znati za patnje tih naših nesretnika, jer, kako kažu, pravda je slijepa. Slijepa? Izgleda da je pravda slijepa samo kad su u pitanju hrvatski prognanici, jer ona druga strana je amnestirana, cijeli svijet se brine kako ti "jadrnici" ne bi tjepli, i da im je povraćena svaka kuna njihove imovine, koju su "morali" ostaviti kad su napuštali Hrvatsku.

I ti sudovi koji tako sude hrvatskim prognanicima, smatraju se dijelom "pravne države"?

Pred koji dan ministar Čačić skrivio je nesreću u Varaždinu (pod-sjećam vas kako je taj isti Čačić nazvao taj grad "žabokrečinom" HI, br.100). Jednostavno imao je manji problem u vožnji, udario drugo vozilo, i - nastavio vožnju. Hina je ovako javila o ovoj nezgodi minis-tra Čačića: "VARAŽDIN, 15. srpnja (Hina) - U prometnoj nesreći na parkiralištu Trga slobode u Varaždinu dogodila se prometna nesreća s još neutvrđenom materijalnom štetom u kojoj je sudjelovao ministar Radimir Čačić koji je bez zaustavljanja nastavio vožnju. Na brojne upite novinara koji su doznali za nesreću i sumnju da je u njoj sudjelovao ministar javnih radova, obnove i graditeljstva Čačić, načelnik Policijske uprave varaždinske Dražen Vitez objavio je priopćenje u kojem se navode samo inicijali R. Č. i godine - 52. U priopćenju se navodi da je oko 8,35 na Trgu slobode kod broja 11 za policiju tada još nepoznati vozač počeo radnju obilaženja propisno parkiranog teretnog vozila, vlasništvo I.B.(41). Prilikom obilaženja Čačić nije držao svoje vozilo na potrebnoj udaljenosti od vozila kojeg je obilazio pa je tom prilikom došlo do okrnuća zadnjeg bočnog dijela osobnog vozila u prednji lijevi dio teretnog vozila. Čačić je bez zaustavljanja nastavio vožnju. Materijalna šteta nastala prometnom nezgodom naknadno će se utvrditi. U 8.55 sati službenici policije su utvrdili da je vozilom upravljao R.Č (52), a protiv njega slijedi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, stoji u priopćenju PU varaždinske.

U novinarskim krugovima se doznaje da je ministar vozio "volvo" u vlasništvu Ministarstva, da ga je policija zaustavila u Novom Marofu, da nije bio pod utjecajem alkohola te da je izjavio kako udarac nije ni osjetio."

U pravnoj državi ministar Čačić nakon ovakve nesreće i bahatog ponašanja, morao bi se ispričavati, ili objašnjavati na veliko ili bi bio prisiljen odstupiti sa ministarskog položaja. No, u Hrvatskoj, gdje je svašta moguće, moguće je da i ministar koji skrivi nesreću, bez obzira na posljedice i štetu, i dalje je na

visokoj poziciji. U Hrvatskoj, kako reko, sve je moguće. Moguće je čak da se i otpusti policajac koji je dojavio da je gradonačelnik Zagreba Bandić vozio u pripitom stanju, čak nije ni znao da je počinio prometni prekršaj. Danas taj policajac nema posla. I to je moguće: prijetnje onima koji samo vrše svoju dužnost.

I koliko god zaista volim Hrvatsku - mnogo toga ne razumijem i kad sam tamo često me lice otkrije kad razgovaram sa prijateljima, ili gledam oko sebe. Recimo, mi u Kanadi kad krivo parkiramo, dobijemo "ticket", platimo ga ili ne, odemo na sud, dokažemo sucu da nismo krivi, ili on dosudi drugačije. I tako je to u pravnoj državi. U Hrvatskoj vi možete platiti kaznu na licu mjesta, i tu nastaje problem. Čujem priče o tome kako je policajac stavio novce u džep, ili otišao na kavu sa "griješnikom", no najbolji mi je slučaj kad smo putovali i počinili teži saobraćajni prekršaj. Policajac je učinio sve što je trebao, ali kad je došlo do razgovora kako je došlo do prekršaja, policajac i onaj koji je prekršio došli su na sličnu točku: naime, ja sam sjedila u autu, i spomenuta je gošća iz Kanade - ja, pa se policajac sjetio kako i on nekoga pozna, i ostatak znate. Ja sam bila zaprepaštena, no nije na meni da sudim, jer kako mi se stalno govori, a što se vi iz dijas-pore stalno petljate gdje vam nije mjesto?

No, sada dolazimo na ono najbolnije: pretvorba i privatizacija. Kad bi Hrvatska bila pravna država, sve bi tamo išlo kao podmazano. Kad bi se u Hrvatskoj poštivali zakoni, onda bi se i ulagalo u Hrvatsku bez rizika, s povjerenjem u zakone i regulacije. No, sve dok zakone kroje mjesni moćnici, kojekakvi gradonačelnici, ili neki koji su samo trenutno na položaju, i sve čine kako bi zaustavili kolo koje se ipak polako okreće, mnogo toga je nemoguće i mnogi poslovni ljudi koji žele uložiti novac u Hrvatsku, gube svaku želju rada sa takvom "pravnom" državom. Pred nekoliko godina često se upotrebljavao izraz "banana republika". Mislim da se taj izraz sve više i više može upotrijebiti za Hrvatsku, jer ono što vidimo i čujemo sve više i više podsjeća nas na one zemlje, posebno u Južnoj Americi, gdje vlada pot-puno bezakonje. Kad gledate silne kućerine koje se grade oko Zagreba, pa more koje je upravo zagađeno bespravnom gradnjom, pa firme koje su propale zbog nemara i nitko nije kriv, nitko ne sjedi u zatvoru, tek je sada Marčinko, glavni akter Glumina banke, dobio nekoliko godina zatvora, pa onda upravo sada je afera sa Čačićem i Riječkom bankom (pa stalno je nešto sa Čačićem - zar Račana nije sram kako ga sramoti njegov ministar?). Pa kuda sve to vodi?

Račan je dao ostavku. Kaže, nije bilo moguće raditi u Koaliciji. Ja mislim da u Hrvatskoj nije moguće raditi - uopće, bar ne ljudima kao što smo mi. Tu ne govorim o onima iz naših zajednica, koji su uspjeli u zamučenoj vodi u Hrvatskoj na brzinu nešto uhvatiti, i time osramotili sve nas koji živimo izvan Hrvatske. Nemojte zaboraviti da se zna tko je "hvatao u mutnome"! Kad govorim - nama je nemoguće raditi u takvim uvjetima, govorim o nama koji smo navikli slijediti zakone koji su postojani i isti za sve, i ako se držimo zakona, sve će ići kako treba, uglavnom. Isto tako svjesni smo da se u bilo kojoj pravnoj državi zakon ne mijenja preko noći, ne mijenja se s novom postavom na vlasti, ne mijenja se zbog lošeg vremena, ili kad se netko digne na lijevu nogu - Zakon je u svakoj pravnoj državi uvijek postojan, a ako se mijenja, mijenja se pravno, i svatko poštuje tu promjenu, a ne onako: pojao vuk magare! Nažalost, Hrvatska je daleko od pravne države i svaka promjena vlasti, svaki novi ili stari mandator, svaki novi predsjednik ili stranka, malo će moći postići, ako prvo ne uredi Zakon, tako da Zakon štiti svakog, malog ili velikog, brani ili proganja onog koga treba, i daje istu šansu svakom, a ne po onoj poznatoj "po babu i stričevima". Suce treba platiti adekvatno, policajce isto tako, kazniti svaki prekršaj po zakonu, a ne onako kako nekome taj dan odgovara. I pitam se koji puta: zar smo se za to borili da neki u Hrvatskoj imaju sva prava, a neki, recimo kao ovi prognanici koji plaćaju milijune odšete za svoje progonstvo - nikakva? A kad mi govore kako se nas iz dijas-pore ne tiče što oni tamo rade i kako žive - ja tako zaista ne mislim. Ovo je i moja Hrvatska, i Vaša i njihova, jedina Hrvatska koju imamo, pa ju onda čuvajmo - pravim zakonima. Inače....

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$3.00

Broj 109 - 23. VII 2002.

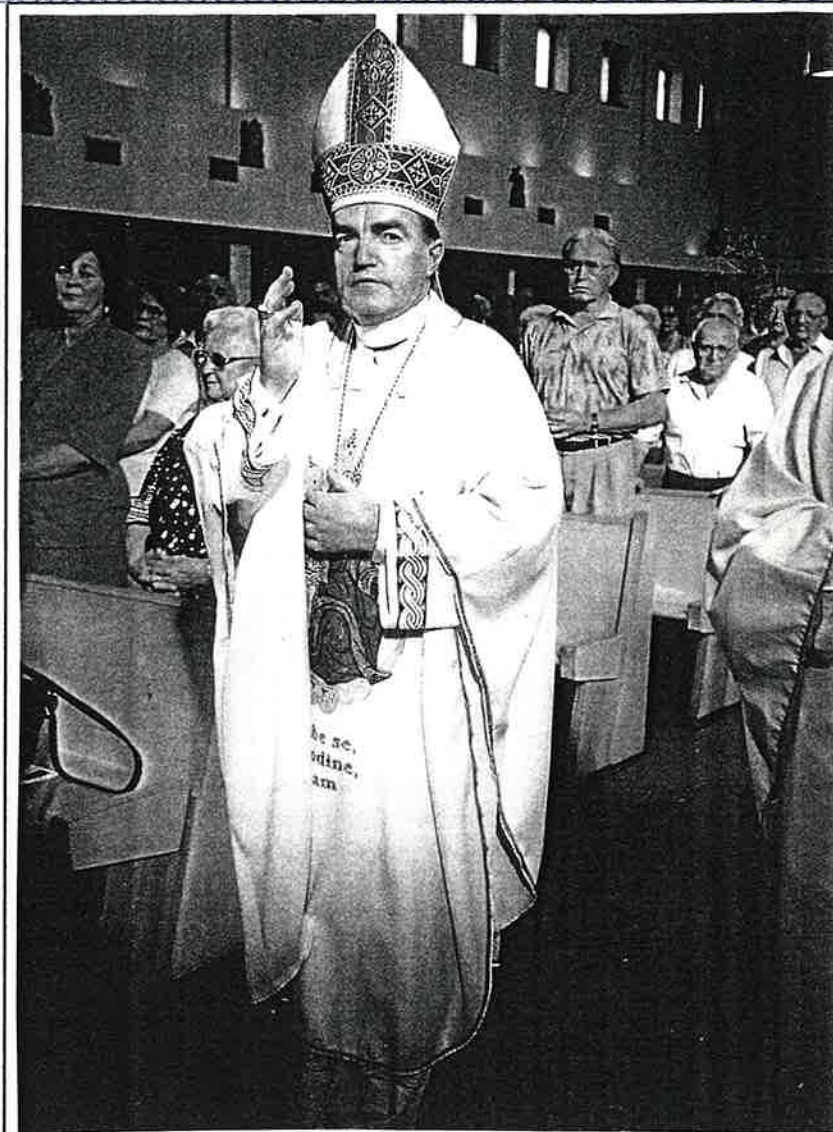

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Račan: Morat ću biti energičniji
- Summit u Sarajevu
Kazna za progonstvo:
100.000 kuna
- Napeto stanje kod
Kostajnice
- Pašalić isključen iz
HDZ-a
- Pristižu prve tužbe na
HKZ-u
- HSK traži istragu
protiv Clintona
- Alkari neće Mesića
- U Srebrenici ubijeno
12.089 osoba
- Nikola Šubić Zrinski u
Mississaugi
- Da li znate tko je
Herman Bolle?
- Vrbnik
- Kako, što i koliko
jedu naši mali
- Motrišta

Zagrebački nadbiskup Mons. Josip Bozanić u misisaškoj župi "Hrvatskih Mučenika"

Hrvatska ISKRA

(Bivši "CIRKULAR"
za Toronto i okolicu)

Kanadsko-hrvatski vjesnik
Canadian-croatian journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavna Urednica

Valentina Krčmar

Tehnickal Director

Tehnički Urednik

Emil Šimunović

Contributing Editors

Damir Borovčak,
dr. Darko Desaty,
dr. Vladimir P. Goss,
dr. Tihomir Janjiček,
Višnja Milas Matutinović,
Ilija Vranešić,
Marina Vuković

Address - Adresa
1137 Centre Street
Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA
Telephone - Telefon
(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853
E-mail: iskra1@look.ca

Yearly Subscription - Godišnja pretplata
KANADA \$80.00
USA \$70.00

Advertising rates
1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Cheques payable to HRVATSKA ISKRA
Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

Sadržaj:	Zanimljivosti	18
Pismo urednice	V. Goss: Death - of What?	19
Vijesti iz zajednice	US lends support for Croatia	19
In memoriam: gosp. Stanko Janžić	US lends support for Croatia	19
In memoriam: Gđa. Barica Kecerin	You are invited	20
Račan: Morati ću biti energičniji	A bit of our history	20
Pad Vlade kao olakšanje	Pelješac	21
Disidenti isključeni iz HSLS-a	Nikola Šubić Zrinski	22
Problemi na granici	Noah's Ark	22
Premijer RS izdao "ratno naređenje"	Mojim očima i srcem	23
Najnovije o Sinjskoj alki	Da li znate tko je Herman Bolle	24-25
Summit u Sarajevu	Vrbniče nad morem	26-27
Sudstvo u Hrvatskoj	Slavonski narodni običaji (Cvelferija)	28-29
Pašalić isključen iz HDZ-a	Leptiri	30
Pristižu prve tužbe na HKZ, Toronto	Hrvatska povijest	31
U hrvatske biračke popise i Srbe iz SRJ	Događaji u zajednici	32-34
Manjincima najmanje 5 mjesta u Saboru	Poziv na izložbu	35
HSK traži istragu protiv Clintona	Post festum	35
Događaji oko Sinjske alke	Komentar, dr. T. Janjiček	36
Vijesti iz BiH	Vaša pisma	37
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb 14-15	Vaše zdravlje	38
Marina Vuković: Za čavrljanje	Za svakog ponešto	39
Kultura	Motrišta	40

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Ovo su interesantna vremena u kojima živimo. Netko mi je jednom rekao kako smo mi "blagoslovljena" generacija, jer smo imali šanse pomoći u oslobađanju Hrvatske, biti svjedocima kad je naš kardinal Stepinac postao blaženikom, sada evo ugođujemo mlade hodočasnike iz cijelog svijeta, a posebno iz Hrvatske, BiH i Australije, kao i našu braću iz Srbije i Crne Gore - koji su dio najvećeg događaja ovih nekoliko godina u Kanadi: Svjetskog susreta mladeži 2002. Mi Kanadani hrvatskog porijekla sretno ćemo pozdraviti sv. Oca Papu, čovjeka koji voli hrvatski narod, koji je to dokazao priznavši Hrvatsku u doba kad nas nitko nije želio, čovjeka koji nas je toliko volio da je Hrvatsku čak dva puta posjetio. Ovih dana dolazi opet među nas - i zaista: nismo li mi blagoslovljena generacija? Naše zajednice dočekale su mlade hodočasnike, ugostile ih, otvorivši im domove i srca. Uključimo se svi, kao pojedinci i zajednica, svi budimo dio Svjetskog susreta mladeži 2002. Moja je kuća ugostila hodočasnike iz Srbije i Crne Gore, pa im svima, ovim putem, kao i svim drugim hodočascima iz cijelog svijeta želim dobrodošlicu.

Uz mnoge interesantne članke iz hrvatskog tiska donosimo vam nekoliko članaka iz sudstva. Neki od tih članaka razljutili su me, ali i dali mi nadu, da će možda ipak nešto krenuti, ako imamo snage i hrabrosti ukazati na ono što nije dobro. Uz te članke, donosimo vam najnovije vijesti iz Hrvatske, posebno vijesti o sinjskoj Alki. Donosimo vam neke članke o Hrvatskoj: o Vrbniku, o slavonskim običajima, o jednom arhitektu koji je zaista zadužio Zagreb, pa vijesti iz zajednice, kao i mnoge slike događaja u našim zajednicama. Ipak, vrlo mi je teško kad vidim kvalitetu slika kad je HI tiskana, jer originali slika su upravo izvanredni. Zato, duboko se ispričavam svima, koji se možda žale na kvalitetu slika, ali sve dok nema dovoljno novaca za tisak u boji, kvaliteta slika bit će niska.

Zahvaljujem mnogima koji pomažu HRVATSKOJ ISKRI, bilo člancima, bilo financijskoj pomoći. Tako danas želim zahvaliti gosp. Deliću, gosp. Firstu, gosp. Brkiću, gosp. Tanfari, kao i gosp. Pernaru na financijskoj pomoći.

I na kraju, vel. Kecerin je pred koji tjedan proslavio rođendan, kako on kaže, onaj kojim se dobiva legitimna penzija u Kanadi. Bez spominjanja godina, mi iz HRVATSKE ISKRE želimo sve najbolje vel. Kecerinu, i ponavljamo riječi Mons. Josipa Bozanića u Midlandu: "Penzije nema!"

A kakvo je Vaše ljeto, dragi čitatelji? I iako nam je zaista vruće ovih dana, kako bi bilo da vas podsjetim na zimske dane, kad vjetar tako puše da vam je hladno u kostima?

Srdačan pozdrav, Valentina

Za svakog ponešto

Za našu djecu Slavonija

Stara se Slavonija opet
Otkriva ganutome srcu.
Slušam.... U klasju pjeva cvrčak
Da dani žetve dohode
I da će skoro smeđi hrčak
Žitu doć u pohode.
Po stazi koja poljem vodi
Dalekoj đermi žena hodi
I pjeva za sebe, na putu,
Pjesmu široku, otegnutu,
Ko ova zemlja što je rodi.

Prepelica pućpurice

Prepelica pućpurice: "Pod podom. Pod podom! - Pod poljem, pod poljem! - Pod podom, pod podom! - Pod. Pod žat! "
Kad se ševa u proljeće vine u zrak, pjeva seljaku: "Sij, sij, ori, ori, vrzi, vrzi! Sij, sij sako seme, samo repe naj!"
Kad je toplo, sjenica kaže: "Cici gunj, cici gunj!" - a kad je zima: "Vleci gunj, vleci gunj!"
Za lastavicu vele da zna "dijački" (latinski), jer cvrkuće: "Ficeri, faceri, sekunde, seside, tasnic, pajac, tajico!"
Sova se ruga: "Čovik! čovik! čovik! Huhuhu!"
Dere li se vrana pred kućom: "Kvar! Kvar!" - već se kvara boji sujevna baba. (Početnica "Proljeće")

Par dobrih recepata

BUČNICA (SLANA)

Materijal za pripremu: Tijesto kao za savijaču od jabuka, 75 dkg buče izribane na tanke rezance, posoljene, dobro ocijeđene, 3 žumanjka, 1/2 kg svježeg kravlje sira, 2 dcl kiselog vrhnja, 3 bjelanjka istučena u čvrsti snijeg, sol.

Tijesto tanko razvucite, poprskajte maslacem i nadjevom. Savijte savijaču, odozgo premažite maslacem i u namazanom plehu pecite u pećnici na srednjoj vatri (1750 C) dok bude lijepo rumeno.

Nadjev: žumanjke i kravlji sir pjenasto izmiješajte, dodajte sol, kiselo vrhnje i iscijeđenu buču. Dobro izmiješajte i na kraju lagano umiješajte snijeg od bjelanjak.

BUČNICA (SLATKA)

Tijesto kao za savijaču od jabuka, 75 dkg buče izribane na tanke rezance, posoljene, dobro ocijeđene, 3 žumanjka, 1/2 kg svježeg kravlje sira, 12 dkg šećera, 1 vanilin šećer, 2 dcl kiselog vrhnja, 3 bjelanjka istučena u čvrsti snijeg, na vrh noža soli.

Tijesto tanko razvucite, poprskajte maslacem i nadjevom. Savijte savijaču, odozgo premažite maslacem i u namazanom plehu pecite u pećnici na srednjoj vatri (1750C) dok bude lijepo rumeno.

Nadjev: žumanjke i šećer pjenasto izmiješajte, dodajte kravlji sir, sol, kiselo vrhnje i iscijeđenu buču. Dobro izmiješajte i na kraju lagano umiješajte snijeg od bjelanjak.

NOVLJANSKI PRISNAC

Tijesto (s jajima) za kruh, 1 kg sira škripavca (ovčji), 75 dkg luka, 75 dkg pancete, sol, papar
Tijesto tanko razvaljati i nadjenuti. Zaviti u roladu, prebaciti u namašćen pleh i pustiti da se diže. Peći u dobro zagrijanoj pećnici (1800C) oko 45 minuta.

Nadjev: Luk, sir i pancetu sitno isjeckati. Na preprženu pancetu dodati luk, kratko pirjati i potom dodati sir škripavac, eventualno posoliti i popapriti. Dobro izmiješati. Ohlađenom smjesom nadjevati razvaljano tijesto. Pustiti da se diže, na toplom, potom peći.

Opaska: U nadjev se može dodati kg skuhanе blitve ili koromača.

Višnja Milas Matutinović

Pajo Kanižaj: 3čava pjesma

Pucali su 1aesterac
kad je lijeva spojka pala
a bilo je jasno kao 1 x 1
da je to sučeva po2la!

3fun se nije od muke
3jeznio cijeli t1,
pio je u 5rinji kao smuk
i 8ljen ostao žedan.

S 3jeskom je 5ar
u 5ak sa3bna pao,
a slomio je mnogo 5eljki
u 6inama kad je trešnje krao.

Nije čovjek te3jeb
i na drvo se teško po5i
i kad je već imao 5lju,
nije ga trebalo 9ati!

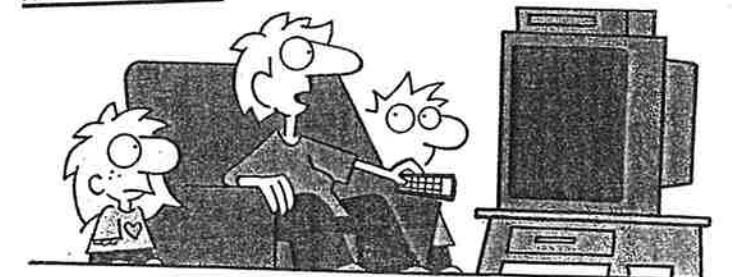
Ovu sam 3čavu pjesmu u 8i
sSa 6arom pisao sred 3jema
u 3kou služeći se 3kovima!
Gle, a broja če3 uopće nema!

Sve su to 3čarije,
ako 3jezno gledam!
Trebalo je bolje za5i -
čak 10a 3ca, a nedostaje 7.

Sretan rođendan, vel. Kecerin

Humor.....

KAKO, ŠTO I KOLIKO JEDU NAŠI MALIŠANI? nastavak sa 38
pokaže da je to jedina hrana koja se u kući koristi. Zbog toga je nadasve važno da roditelj poznaje osnovne potrebe djeteta za hranom i da posjeduje osnovno znanje iz nutricionizma i dijetetike.

Jedan od najvažnijih čimbenika u sprječavanju nastanka pretilosti i osiguravanju pravilnog fizičkog i psihičkog razvoja djeteta jest tjelesna aktivnost. O potrebi djeteta za tjelesnom aktivnošću jako se mnogo govori i piše, bitno je naglasiti kako je važan boravak na zraku, vani, u parku, dvorištu, uz more i svuda gdje postoji dovoljno kisika u zraku za osiguravanje normalne aerobne tjelovježbe, jer uz hranu i vodu koje su potrebne za zadovoljenje životnog metabolizma zaboravljamo na to da količina čudesnog elementa kisika određuje gotovo sve u metabolizmu: od izgradnje i razvoja stanica, tkiva i organa, do načina odvijanja pojedinih biokemijskih putova, a poremećaj u adekvatnom dotoku kisika je na kraju i glavni uzrok nastanka pojedinih bolesti.

(Dr. sc. Donatella Vrbanc, Slobodna Dalmacija, 16 lipnja 2002)

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

Vaše zdravlje

KAKO, ŠTO I KOLIKO JEDU NAŠI MALIŠANI?

Za djecu do tri godine dnevna potreba za energijom iznosi 1300 kcal, a za dob između četvrtre i šeste godine ta potreba iznosi čak 1800 kcal. Samo za usporedbu: odrasli zdravi organizam treba oko 1200 kcal na dan kako bi bila zadovoljena potreba za energijom!

U dječjoj dobi hrana je mnogo potrebija za izgradnju, za stvaranje novih stanica, nego u kasnijim životnim razdobljima.

Tijekom rasta i razvoja djeca se po mnogo čemu razlikuju, a jedna od osnovnih razlika je potreba za hranom i osjećaj gladi koji se jedinstveno iskazuju kod svakog djeteta.

Razlike u načinu i potrebi za hranom očituju se u postupnom prihvaćanju pojedine vrste hrane, pojedinih vrsta biljnih sokova, količini i sastavu obroka, ukupnom broju obroka tijekom dana... Jednako je važno istaknuti da je pri svemu tome važna i osoba koja dijete hrani, način na koji to radi i kako dijete tu osobu doživljava i prihvaća.

Tijekom intrauterinoga rasta i razvoja dijete je opskrbljeno svim potrebnim tvarima putem svoga krvotoka, koji je dio krvotoka majke. Rodenjem dijete postaje jedinka za sebe i taj svojevrsni šok rezultira upotrebom svih osjetila u malom organizmu koje mu je tijekom evolucije priroda podarila, a među najvažnijima je osjećaj i potreba za hranom.

PRIROĐENI SIGNALI

Kada je gladno, dijete plače, jer u njemu osjećaj gladi izaziva nelagodu. Šaljući signale koji su manje-više refleksi, dijete jako dobro u samom početku svog života izvan utrobe daje do znanja što mu nedostaje. Dakako, u prvim danima života potreba za hranom nije tako izražena i djetetu je dovoljna sasvim mala količina tekućine i mlijeka ili kolostruma (prethodi samome majčinu mlijeku). Nakon navršenih mjesec dana života, dijete već jako dobro "komunicira" s majkom i počinje proces intenzivnog rasta i razvoja i intenzivnije potrebe za hranom. Taj proces je zapravo i najintenzivniji do navršenih tri mjeseca života. Suvišno je napominjati koliko je uloga majke u tom najranijem razdoblju važna i neophodna, ona zapravo predstavlja cjelokupni djetetov svijet i vezu između njega i okoline.

Osjećaj gladi trebao bi biti prirodan, ali se svijest i potreba za hranjenjem uče. Tako dijete uči na koji način i kada zatražiti hranu od majke. Hranjenje u pravilnim razmacima stoga je jako važno, jer na svojevrsan način dovodi cjelokupni dječji organizam u pravilno funkcioniranje i usklađenost želja i potreba s metabolizmom. Jednako je tako važno stalno ponavljati jednaki slijed događanja kako bi se u djeteta stvorilo svojevrsno iskustvo prema činu hranjenja i prema jelu. Veliki utjecaj na razvoj želje za jelom ima upravo to iskustvo koje dijete stječe u odnosu prema jelu i hranjenju. Pritom je osjećaj ugođe i/ili neugode koje je dijete stvorilo zbog načina na koji je dobivalo hranu jedan od glavnih čimbenika koji određuju daljnju želju za hranom. Djetetu treba dopustiti da odbije hranu (bilo da okreće glavu od te hrane, bilo da je ispljune) i nikako ga se ne smije prisiljavati da jede ono što u tom trenutku odbija. Time se zasigurno postiže aktivno sudjelovanje djeteta u biranju hrane, a to je prvi korak prema razvoju pravilnog odnosa i osjećaja gladi.

RAT ZA STOLOM

Jednako tako djetetu treba dopustiti da se oduševi s pojedinom vrstom hrane, da je traži i dulje vrijeme uživa u njoj. To se obično najbolje uočava pred kraj druge godine života, kada dijete postaje samostalnije i sposobno da jede rukama i žlicom bez ičije pomoći. Općenito se može reći da se u razdoblju između prve i treće godine života djeca osamostaljuju na više različitih područja, a uzimanje jela i hranjenje prioritet je u početku osamostaljivanja i način svojevrsne komunikacije. Poremećeni odnosi na relaciji roditelj-dijete često dovodi i do poremećaja u hranjenju, odnosno dijete počinje previše ili premalo jesti. Svakako treba istaknuti da je zdravstveno stanje i status djeteta jedan od glavnih čimbenika s kojim je povezano uzimanje ili odbijanje hrane. Ako je dijete često prehladeno, ima problema s probavom, podložno je infekcijama i umorno, pokazivat će smanjeni apetit i može se dogoditi da se stalno vodi svojevrsna borba s pothranjenošću. U tom slučaju jako je važno, uz pomoć liječnika pedijatra, raditi na uklanjanju osnovnog uzroka, a onda primijeniti odgovarajuću prehranu koja će biti u skladu s mogućnostima metabolizma i potrebama djeteta.

Najvažnija uloga hrane je osiguravanje tvari za rast, razvoj i za zadovoljavanje potreba za energijom. U dječjoj dobi hrana je mnogo potreb-

nija za izgradnju, za stvaranje novih stanica, nego u kasnijim životnim razdobljima. Za djecu do tri godine dnevna potreba za energijom iznosi 1300 kcal, a za dob između četvrtre i šeste godine ta potreba iznosi čak 1800 kcal. To je mnogo i o tome treba jako voditi računa. Samo za usporedbu: odrasli zdravi organizam treba oko 1200 kcal na dan kako bi bila zadovoljena potreba za energijom koju troši bazalni organizam! Kod djece, naravno, dnevne potrebe mogu jako varirati od jedinke do jedinke, a najbolje se zadovoljenje tih potreba prati time ako se kontinuirano u pravilnim razmacima mjeri dobivanje djeteta na težini.

NAJVAŽNIJI IZVOR ENERGIJE

Bjelančevine ili proteini osnovna su prehrambena tvar za izgradnju stanica, stvaranje enzima za metabolički rad i za proizvodnju hormona. Svakodnevnom prehranom treba osigurati unos esencijalnih (koje se ne mogu svoriti u organizmu) i neesencijalnih (nastaju i u organizmu) aminokiselina, a optimalne dnevne potrebe u bjelančevinama osigurat će se unosom od 13 do 15 posto od ukupnoga energetskog unosa.

Ugljikohidrati su osnovni i najvažniji izvor energetskih tvari. Namimice sastavljene od složenih ugljikohidrata (npr. škrob), osim energetskim tvarima, opskrbljuju organizam raznim mineralima i vitaminima (skupine B), ako se koriste kao nativne, nerafinirane namimice. Optimalni unos ugljikohidrata u toj dječjoj dobi iznosi 55 do 70 posto od ukupnog energetskog unosa, ali svakako treba voditi računa o tome da se jednostavni šećeri (npr. čisti šećer), što više izbjegavaju jer uvjetuju pojavu karijesa zuba i imaju negativan utjecaj na povećanje tjelesne mase, direktno potiču debljanje i stvaranje novih masnih stanica. Na ovome mjestu treba još jednom reći da je broj masnih stanica stvoren do pete godine onaj isti broj koji nosimo cijeloga života! Povećanje masnog tkiva tijekom kasnijega rasta i razvoja rezultat je povećanja volumena jedne masne stanice, a ne rezultat nastanka novih masnih stanica. To roditelji stalno moraju imati na umu prilikom hranjenja svoga djeteta!

Masti su veliki izvor energije, iako ne primami, poput ugljikohidrata, jer se energija iz masti sporije oslobađa. Masti, između ostalog, predstavljaju oblik energetske rezerve organizma. U svakodnevnoj prehrani prednost moraju imati nezasićene masti (50 posto od ukupnog unosa masti), koje se lakše probavljaju, ne opterećuju žuč i crijeva. Kolesterol je građevna tvar raznih bioloških struktura i potreban je za pravilan razvoj dječjeg organizma i pravilnu sintezu steroidnih hormona. Stoga djeca moraju dobivati tu namenicu preko jaja, maslaca i mliječnih proizvoda, ali i umjerene količine crvenog mesa su svakako potrebne. Dnevna potreba za energijom iz masti iznosi u toj dječjoj dobi oko 25 do 30 posto od ukupne dnevne energetske potrebe.

JESTI MALO I ČESTO

Mlijeko ostaje i dalje važan izvor prehrambenih tvari, ali najvažnije je uočiti smanjenu potrebu tijekom rasta djeteta i ponuditi djetetu čašu mlijeka nakon obroka, ali se nikako nije potrebno uznemiravati ako dijete ne popije čitavu čašu. Potreba djeteta u prve dvije godine života bit će zadovoljena sa 4 dl mlijeka dnevno, a do pete godine djeca bi trebala popiti oko 5 dl mlijeka dnevno.

Dijete bi, između prve i šeste godine, trebalo imati od četiri do šest obroka dnevno. Razmak između obroka ovisi o dobi i potrebama djeteta, ali nikako ne bi smio biti duži od tri, četiri sata.

Djeca koja borave u dječjim vrtićima moraju tijekom svoga boravka svakako imati četiri obroka u vrtiću: ranojutarnji topli mliječni napitak, zajuttrak (marenda), ručak i užinu (mali obrok prije polaska iz vrtića). Tim obrocima djeca bi trebala zadovoljiti oko 85 posto svojih potreba za energijom i hranom tijekom dana.

Praćenje uhranjenosti djeteta moguće je i putem formule:

RELATIVNA MASA DJETETA = izvagana masa : idealna masa (iz tablica) x 100. Ako su dobivene vrijednosti između 90 i 110, radi se o normalno uhranjenom djetetu, a sve ispod i iznad toga treba pažljivije pratiti i reagirati zajedno s liječnikom ako se uoči trend nagloga pada ili porasta relativne mase djeteta.

RITUAL JEDENJA

Nadasve je važno da se izbjegavaju svi psihološki problemi djeteta u vezi s hranom. Dijete mora u najranijoj dobi početi razvijati pravilan stav prema hrani i ritualu jedenja. Jako je pritom važno ponašanje odraslih koji ga okružuju i kakav je pristup djetetu tijekom posluživanja hrane. Stoga jelo mora biti pravilno posluženo, treba poštovati dnevni ritam obroka i biti strpljiv s djetetom. Zdravo dijete jest će dovoljne količine kvalitetne hrane ako roditelj svojim načinom hranjenja

nastavak na 39

Vijesti iz zajednice

Dobro nam došao Sv. Oče, na Svjetski susret mladeži u Toronto. Dobro nam došli hodočasnici iz cijelog svijeta, posebno se veselimo mladima iz Hrvatske!

In memoriam

Gosp. Stanko Janžić
28. svibnja 1927.- 11. srpnja 2002

S velikom tugom u srcu izvješćujemo sve prijatelje i poznanike da nas je u svojoj 75. godini života gosp. Stanko Janžić napustio 11. lipnja ove godine nakon duge i teške bolesti. Pokoj vječni daruj mu Gospodine! Ožalošćena supruga Helena Janžić i cijela obitelj

Program Svjetskog susreta mladeži, Toronto 2002.

Tuesday, July 23	Afternoon At 5:00 p.m.	* Opening Mass of Welcome His Eminence Aloysius Cardinal Ambrozic, Archbishop of Toronto, will celebrate the Eucharist at Exhibition Place
	Evening	* Opening Concert at Exhibition Place, featuring Canadian talent
Wednesday, July 24	8:00 a.m. Gathering 9:00 - Catechises 10:300 - Holy Mass	* Catechises - time of prayer, discussion and reflection based upon teachings by Bishops, followed by Mass
	Afternoon and Evening	* Social Service * Youth Festival, consisting of spiritual, cultural and entertainment activities * Sacrament of Reconciliation
Thursday, July 25	Morning	* Catechises as previous day
	Afternoon 5:00 p.m.	* Papal Welcoming Ceremony at Exhibition Place * Sacrament of Reconciliation
Friday, July 26	Evening	* Youth Festival, consisting of spiritual, cultural and entertain ment activities * Sacrament of Reconciliation
	Morning	* Catechises as previous day
Saturday, July 27	Afternoon	* Social Service * Youth Festival, consisting of spiritual, cultural and entertain ment activities * Sacrament of Reconciliation
	Evening 7:30 p.m.	* Way of the Cross - On University Avenue in Downtown Toronto (Nathan Phillips Square to Royal Ontario Museum)
Sunday, July 28	Morning 8:00 a.m. Afternoon	Mass for pilgrims in Toronto churches (O.L.Q. og Croatia Ch.) Walking pilgrimage to Downsview
	Evening 7:30 p.m.	A vigil with the Pope begins with prayer, music, testimonies and a messages from the Pope. The Pope will leave after the vigil and the youth will sleep outside at the Downsview
Sun, July 28		Papal Mass From 9:30 a.m. until noon, the Pope will celebrate Mass at Downsview. This event is open to all members of the public.

In memoriam

Barica Kecerin

2. prosinca 1912. - 13. lipnja 2002.

Dok sam bila u Hrvatskoj dopisnica HRVATSKE ISKRE, gđa. Biserka Milinković obavijestila me je da je umrla majka našeg vel. Ivica Kecerina, župnika mississaske župe Hrvatskih Mučenika, gđa. Barica Kecerin. Tako, zahvaljujući gđi. Milinković uspjela sam doći na taj pogreb i malo čuti o ženi koju uopće nisam poznavala, a preko riječi mnogih, tada i kasnije, susrela, iako tek nakon njezine smrti.

U "Glasu Koncila" pisalo je ovako o gđi. Barici:

"U četvrtak 13. Lipnja u Velikoj Gorici umrla je uzorna vjemica Barica Kecerin. Rodila se u Brinju 2. prosinca 1912. god. u katoličkoj obitelji, bogatoj djecom, ali siromašnoj. U ranoj mladosti preselila je u Zagreb. Godine 1933. sklopila je crkveni brak s Valentom, te ih je Bog obdario djecom Šteficom i Ivicom, svećenikom zagrebačke nad-

biskupije na službi župnika u Mississauga u Kanadi. God. 1944. suprug Valent iznenada je umro. Nije se predala očaju, nego se uhvatila u koštac sa životom, predavši se Bogu i odgajajući djecu.

Njezin brat svećenik dr. Nikola Sertić, profesor Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nakon rata i zatvora, po preporuci nadbiskupa Alojzija Stepinca bio je na župi najprije u Rečici, a onda u Koprivnici te ju je pozvao da mu vodi domaćinstvo. Bila je kod njega sve do njegove smrti g. 1967., a onda se preselila sinu svećeniku koji je upravljao župama Šišljević i Donja Kupčina. Voljeli su se jer je sve dočekivala posebno blagim i nenamještenim smiješkom. Rado je svakoga počastila, posebno djecu. Mnogo je svećenika i biskupskih i redovničkih bogoslova i sestara prošlo kroz skromnu kuću u Šišljeviću. Rado ih je dočekivala, dvorila i posluživala, kao i nekad u Koprivnici.

Kad je sin Ivica pošao u hrvatsku misiju u Kanadu, preselila se kćeri, zetu i njihovoj djeci, kojima je bila na pomoć. Tri puta je posjetila sina u Kanadi s kćerju.

Pozlilo joj je i bila je kratko u bolnici, a onda je vraćena kući. Željela je vidjeti još sina, za kojega je uvijek molila, i on je odmah došao te su bili zajedno u zadnjim časovima. Mnogo je trpjela, ali kao vjemica, znala je zašto trpi.

Pokopana je na groblju u Šestinama. Sprovod je vodio mons. Josip Mrzljak, pomoćni biskup zagrebačke biskupije, a misu zadužnicu mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, uz sudjelovanje 14-tek svećenika, 30 sestara, mnogobrojne rodbine, prijatelja i znanaca. Mons. Mrzljak održao je homiliju, a oproštajne govore Zvonko Sekelj i Ilija Žugaj."

Tako je pisalo u "Glasu Koncila", a ja sam 17. lipnja na groblju u Šestinama oko sebe slušala glasove ljudi, koji su dobro poznavali gđu. Baricu. Slušala sam o njenom strpljivom smiješku, dobrom srcu i uvijek toplim riječima, kojima je dočekivala sve, a posebno svećenike, koji su dolazili u posjete. Kako je jedan svećenik rekao, "bila je mama nama svima", "draga teta", "dobar čovjek", "svima je ostala u srcima"....

Samo je jedna majka u životu - sve ostalo je zamjenljivo. Gđa. Barica je, po riječima mnogih, ostavila mnogo dobra iza sebe. Ostavila je i veliku ljubav prema sinu, koja će i dalje grijati našeg vel. Kecerina u godinama pred njim. Gledala sam vel. Kecerina u molitvi kraj groba njegove majke, osamljenog, mirnog, tužnog, jer smrt je još jednom odnijela dobru osobu iz njegova života, mamu, koja je sve dala za njega i njegovu sestru. Teško su se opraštali vel. Kecerin i njegova sestra Štefica sa majkom, na groblju, ali i kasnije na misi zadužnici. Bolno je bilo gledati žalosne oči vel. Kecerina, jer zemaljski put njegove majke je završen. No, taj dan, na groblju u Šestinama bio je zaista slavljen život gđe. Barice Kecerin. Slavilo ga je mnogobrojno svećenstvo, mnogobrojna obitelj, ali i prijatelji iz Hrvatske i Kanade. Bilo je i župljana iz župe u Mississauga, koji su željeli biti sa svojim župnikom u ovim teškim trenucima, kad se opraštao sa majkom, koja je ostavila zaista dubok trag iza sebe.

Vel. Kecerinu, obiteljima Kecerin i Pauković i svim onima koji su štovali i voljeli pokojnu Šteficu Kecerin uredništvo HRVATSKE ISKRE i čitatelji žele izraziti duboku sućut povodom gubitka drage majke Barice, a gđi. Barici neka je lahka hrvatska zemljica i svijetlost vječna svijetlila joj. Počivala u miru.

Valentina

Sa sprovoda
u Šestinama

Vaša pisma

Cijenjena urednice!

Broj 107. HRVATSKE ISKRE vrlo nas je obradovao, jer hvala Bogu, a i Vama, HRVATSKA ISKRA nije ugasla, već je zasjala još ljepšim sjajem i još će dugo sjati glasom istine u našoj zajednici. Čestitam Vam na odluci da nastavite neumomnim radom, nedaite se smesti i obeshrabriti prolaznim, vrlo žalosnim događajima na sjednicama Hrvatske kreditne zadruge.

HKZ je prekrasna ustanova (koje sam član s prekidom od 1969. godine), već mnogo godina uspješno posluje na dobrobit naše hrvatske zajednice i pomaže Hrvatima. Hrvati su je osnovali i u nju se učlanili, birali njenu upravu i rukovodeće osobe na urednim sjednicama bez gorostasa zaštitara. Bio sam na dosta prošlih sjednica i nikada nije trebalo: 50-tak zaštitara ne-članova Zadruga, dugog čekanja pred ulazom u dvoranu i ograničenog puštanja uz osobno tjelesno pretresanje i pretrage džepova i torbica.

Mi članovi smo izabrali današnje Odbore na prošlim sjednicama i nije mi jasno čega se danas ti ljudi toliko boje, pa dolaze na Godišnju sjednicu s desetak osobnih zaštitara? Moralo bi biti svima jasno da je to naša Zadruga, da su to naši zadrugari u odborima i u Upravi od nas izabrani i ne trebaju se nikoga bojati. Članstvo Zadruga ima demokratska prava na slobodu govora i informacija i ima pravo postavljati pitanja.

Slučajem sam našao broj 7 "Hrvatski zadrugar", vjesnik Hrvatske kreditne zadruge od 1970. godine, i na str. 7 članak o radu Zadruga završava ovako, citiram: "Naša Hrvatska kreditna zadruga je slobodna ustanova, demokratska organizacija - čiji rad se sastoji u tome da sami upravljamo svojom imovinom, da sami preuzimamo dužnosti i odgovornosti za sebe i druge, - na sveopće dobro", kraj citata.

HKZ-a je vrijedna ustanova, pomogla je i pomaže mnogim Hrvatima, godinama uspješno radi, te ne razumijem, kao ni mnogi drugi, kome je u interesu da nam i to malo dobra što imamo tu u tuđini unište.

Stoljećima su nam tuđinci grudu po grudu krali, otimali našu svetu zemlju i batinali nas do mile volje, te je vrlo žalosno i još više boli kad Hrvati naruče tuđinske "zaštitare" da nas i tu, u novoj demokratskoj domovini, pod stare dane tuku na sramotu cijelome svijetu. Hrvati, budimo složni, čuvajmo naše Hrvatsku kreditnu zadrugu da nam bude na čast i ponos, a bilo bi divno kad bi probleme i razmirice rješavali na miran način, bez svađanja, maltretiranja i ponižavanja.

Posuditi ću Vaš završetak..... tako ja mislim.....

Vjesnik Hrvatske Kreditne Zadruga, Toronto

GODINA 12. BROJ 7.

TORONTO, ONTARIO

STUDENI 1970.

SVOJIM RADOM KREDITNE ZADRUGE SLUŽF LJUDIMA I POMAŽU IH U ISTO DOBA. ZA SVAKOG POJEDINOG OD NAS NAJPOTREBNIJE JE I NAJBOLJE DA JE SPOSOBAN RIJEŠAVATI SVOJE PROBLEME SAM, I DA SI SAM ZARADJUJE SVOJ SVAGDAŠNJI KRUH. U ISTO DOBA DA MU JE ČILJ ŠTO GOD ČINI DA TO NIJE SAMO NA NJEGOVO VLASTITO DOBRO, NEGO I NA DOBRO SVOG BLIŽNJEG. SVAKI KOJI USMJERI SVOJ ŽIVOT U TOM PRAVCU OSJEĆA SE SRETAN I ZADOVOLJAN. ČOVJEK KOJI SE PRED A VISIM ČILJEVIMA NE POSTAJE CINIK. ON DAJE SVOJEM ŽIVOTU ZNAČENJE, A TO JE NAJVAŽNIJE U ŽIVOTU.

NITKO NIJE VOLJAN UZIMATI NA SEBE NOVIH DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI, A POGOTOVO NE ZA DRUGE. IMAMO DOSTA I SVOJIH DUŽNOSTI. ALI DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI SU MALI DIO ONOG ŠTO NAM POMAŽE DA SE IZGRADJUJEMO, A UJEDNO JE TO I SREDSTVO KOJIM POSTIZAVAMO SLOBODU UMA I DUHA.

NAŠA HRVATSKA KREDITNA ZADRUGA JE SLOBODNA USTANOVA, DEMOKRATSKA ORGANIZACIJA, — ČIJI RAD SE SASTOJI U TOME DA SAMI UPRAVLJAMO SVOJOM IMOVINOM, DA SAMI PREUZIMAMO DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ZA SEBE I DRUGE, — NA SVEOPĆE DOBRO.

Zamoljeni smo objaviti:

Slobodna Dalmacija, Uredništvo
Poštovani u uredništvu.

Javljam vam se iz grada Kitchener, Provincije Ontario, Kanada. Mi Hrvati koji živimo u četiri grada Kitchener, Waterloo, Cambridge i Guelph, ima nas oko 4.500; zajedno nas veže Kanadsko-Hrvatski Kongres u kojem su uključene sve hrvatske organizacije i udruge, proslavili smo Dan državnosti 30. lipnja ove godine. Djelujemo kao zrela zajednica sto smo dokazali i ovog prošlog vikenda. Okupili smo se na pikniku kako bi proslavili Dan hrvatske

Državnosti koji je po novom samo šest dana prije dana kanadske Državnosti, tako da smo proslavili i jedno i drugo. Tridesetog lipnja okupilo se mnoštvo Hrvata uz generalnog hrvatskog konzula gosp. Rafika Šabanovića i njegove obitelji, kao i predstavnika u kanadskog Parlamenta, našeg Hrvata Janka Perića.

Uz krasno pečenje odojaka i janjaca odigralo se i takmičenje u bučanju. Nastupilo je osam timova po četiri igrača. Pobjednici turnira su tim "Zora" u sastavu Tomislav Pejčković, Jakov Granić, Ivan Glibota i Ivan Lepeš. Drugo mjesto osvojili su igrači tima "Noć" u sastavu Luka Delić, Ante Babić, Ante Renić i Josip Kovačević. Treće mjesto osvojili su igrači "Ponoć" Ivan Bekavac, Ivica Kristo, Josip Golubar.

Kao što je podjeljena domovina proslavila dva rođendana Hrvatske, tako je bilo i u dijaspori. Mi smo se odlučili za ovaj službeni dan iako nije bilo lako. Ova naša labava politika, mjenjenja Dana Državnosti, nas sve više razdvaja i baca unazad - a bili smo toliko složni. Naravno, uzet će dosta vremena da se povрати kao što je bilo prije i naša je poruka da nam ovakva politika samo škodi. Da nije bilo ovog turnira proslava bi bila daleko umanjena pa oni zaslužuju da im se imena objave u javnosti. Hrvatskim političarima poručujemo da se bave daleko ozbiljnijim problemima, i kad ih rješe oni će nas zbližavati, a ne razdvajati.

Uz srdačan hrvatski pozdrav,

Marinko Pipunić

Predsjednik Kanadsko-Hrvatskog Kongresa ogranak, K.W.C.G

TORONTO

346 MARGUERETTA ST.

TELEFON 532-4006

Uredovno vrijeme:

Ponedjeljkom od 10—4.30 poslije podne

Utorkom od 10—1 poslije podne i od 7—9 na večer

Srijedom od 10—1 poslije podne

Četvrtkom od 10—1 poslije podne

Petkom od 10—1 poslije podne i od 6—9 na večer

Upravni odbor:

D. BEŽIĆ, predsjednik
N. PEHAR, potpredsjednik
L. RIDOLFO, tajnik
F. HERCEG
M. MAREK

Nadzorni odbor:

M. SCHAEFFER
Gđa A. BIRO
M. RIMARCUK

Kreditni odbor:

A. KALAMUT
B. TURKOVIĆ
J. FRIGAN

Blagajnik:

Gđa. S. HERCEG
Gđa. N. VRDOLJAK

Komentar

Dr. Tihomir Janjiček: ODLAZAK PAŠALIĆA

Hrvatsku političku scenu potresali su nedavno duboki politički poremećaji, a još uvijek nisu okončani. Pala je jedna Račanova vlada i pravi se "nova" Račanova vlada, za koju se još samo Račan i Mesić nadaju da će biti bolja od prijetodne.

Nekako u sjeni svega toga događao se i odlazak Dr. Ivice Pašalića iz HDZ i s hrvatske političke scene. Njegova vlastita stranka ga je isključila iz članstva zbog "osobito teških povreda stranačkih dužnosti", odnosno zbog izjava o nesposobnosti vrhovništva HDZ-a. Valja se prisjetiti da je samo prije neku godinu Pašalić izjavio da će i "cijepati drva ako to od njega bude zahtijevala njegova stranka"! Nakon isključenja iz stranke izjavio je da se on "zalagao i zalaže za Tuđmanov i Šuškov HDZ"!

Samo skupa složene ove dvije izjave u biti točno definiraju političko stajalište gosp. Pašalića. On je bio spreman i cijepati drva, ako to od njega budu zahtijevali Tuđman i Šušak, ali ne i HDZ. Naime, oni su bili jedine veličini za koje je on očito uvijek bio na sve spreman, pa i cijepati drva ako to budu zahtijevali od njega. Svi drugi su za njega u biti ispod njegove razine i za njih nije spreman niti polomiti palidrvce, pa makar se radilo i o predsjedniku "njegove" stranke i općenito o samom HDZ-u!

Pozivanje gosp. Pašalića na pokojnog predsjednika Dr. Franju Tuđmana ili na pokojnog ministra obrane gosp. Gojka Šuška, najbolje govori o njegovoj političkoj nezrelosti. Naime, svi naši pokojni hrvatski velikani, a tu nesumnjivo spadaju i Dr. Tuđman i Gospodin Šušak, mogu biti samo osobni uzor i poticaj svakom hrvatskom političaru. Međutim, svako iskazivanje privrženosti njihovom vodstvu stranke u vrijeme kada više nisu među živima, obična je besmislica. HDZ nije otišao s hrvatske političke scene zbog odlaska Dr. Tuđmana i gosp. Šuška i dobro je da je tako. Nova realnost je novo vrhovništvo stranke, te HDZ ne može stoga biti više isti kao u doba Dr. Tuđmana i gosp. Šuška, niti bi bio isti i da je sam gosp. Pašalić predsjednik HDZ-a. Gosp. Pašalić može prezirati novog predsjednika i vrhovništvo HDZ-a, ali ih je morao i uvažavati ukoliko je želio biti i dalje članom stranke za koju je do nedavna bio spreman i cijepati drva! Uostalom i sam je čestitao gosp. Sanaderu na izbornoj pobjedi za predsjednika stranke na nedavnom održanom saboru HDZ-a, ma koliko to bila tek formalnost uljudnosti.

Činjenica je da je lik gosp. Pašalića u većem dijelu Hrvatske javnosti omražen, neovisno o tomu koliko gosp. Pašalić imao sljedbenika unutar HDZ-a. S takvim likom se ne mogu dobiti izbori nigdje. Omraženost je dolazila zbog spominjanja imena gosp. Pašalića u gotovo svakoj aferi koja se dogodila u Hrvatskoj. Odgovor kako mu ništa nije dokazano, jeste doista samo dobar izgovor, jer hrvatsko pravosuđe je u takovu stanju da ne može dokazati niti da je postojala "balvan revolucija" u Hrvatskoj prije desetak godina! Zbog toga, ime gosp. Pašalića se u prijetodnim izborima nije nalazilo niti na jednoj izbornoj listi u Hrvatskoj. Svatko u HDZ, pa i sam gosp. Pašalić, bili su duboko svjesni da ona lista na kojoj bi bilo njegovo ime ne bi dobila niti jedan jedini glas! No, unatoč tomu, gosp. Pašalić je POSTAVLJEN za zastupnika u Hrvatskom Saboru, a jedno je vrijeme čak obnašao i dužnost dopredsjednika Hrvatskog Državnog Sabora. Zamislimo tu besmislicu - dopredsjednik jednog državnog parlamenta bila je osoba koja nije osvojila niti jedan glas birača na izborima! No, ušao je gosp. Pašalić ipak u Sabor na

temelju "svojih ljudi" u ondašnjim političkim tijelima HDZ-a!

Danas, gosp. Pašalić, tvrdi da neće pustiti mjesto saborskog zastupnika na kojem se nalazi. Ironično, ali ispravno, on je u Saboru zastupao uvijek samo samog sebe, jer na to mjesto nije ni došao željom niti jednog birača u Hrvatskoj. On od birača nije niti dobio mandat za svoje mjesto u Hrvatskom Saboru, već od ondašnjih političkih tijela HDZ-a koja su mu u to vrijeme bila podložna. Nije gosp. Pašalić zastupao niti HDZ, jer "njegovi ljudi", koji su nosili prevlast u političkim tijelima HDZ-a, samo su podržavali svog nadređenog. Podupiranje gosp. Pašalića od strane "njegovih" ljudi da se nalazi u Hrvatskom Saboru bilo je zbog osobne koristi ili straha od moguće osvete.

Zbog dopredsjedničke dužnosti u Hrvatskom Saboru za gosp. Pašalića, gđa. Vesna Škare Ožbolt svojedobno je istupila iz HDZ-a. Naime, ona je jedina 3. siječnja 2000. osvojila pobjedu za HDZ u svojoj izbornoj jedinici, a "nagradu" dopredsjedničke dužnosti u Hrvatskom Saboru dobio je "postavljeni" čovjek koji nije osvojio niti jedan jedini glas. S druge strane, upravo zato što se ime gosp. Pašalića povlačilo po svim najgorim aferama koje su se događale u Hrvatskoj, HDZ je izgubio na vlastitom ugledu, jer je gosp. Pašalić nepobitno bio stalno jedan od čelnih ljudi u HDZ-u. Rezimirano rečeno, gosp. Pašalić je još tada učinio ozbiljnu političku štetu HDZ-u, a nakon toga bio je nagrađen zaslugom vlastitih spretnih makinacija! No, gđa. Škare Ožbolt, nije imala ni vjere, ni strpljenja kao član HDZ-a dočekati da doživi politički krah gosp. Pašalića, smatrajući to neostvarivim.

Na koncu, Dr. Tuđman i gosp. Šušak otišli su iz HDZ-a zauvijek, a gosp. Pašalić bio je doista njihov možda i najbolji izvršitelj naredbi. Ma kako zvučalo "nemoguće", ali gosp. Pašalić se nalazi ponovno na početku vlastitog samodokazivanja u hrvatskoj politici ukoliko u njoj želi i ostati u budućnosti, ali ovaj put će to morati učiniti tako što će njegovo ime biti na izbornoj listi. Naime, za samo par mjeseci gosp. Pašalić je od kandidata za predsjednika HDZ došao do isključenja iz HDZ. Valjalo bi da se ranije gosp. Pašalić prisjetio jedne od brojnih dobrih misli pokojnog Dr. Tuđmana, da je "politika umijeće mogućeg", ali UMIJEĆE!

Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osnovana je nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno, knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOŠLA! Unaprijed HVALA! Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel 905- 507-1389

Jedna od mladih gošći iz Hrvatske

Preporučujemo Vam: Croatia Restaurant

... NAIKRAĆI PUT DO HRVATSKE...

Uz udobnu atmosferu i zvukove hrvatske glazbe u Croatia Restaurantu možete uživati u specijalitetima domaće kuhinje i bogatom izboru hrvatskih vina.

Za sva Vaša slavlja ili bilo koju drugu prigodbu obratite se Vašem Croatia Restaurantu ugostiteljskom imenu u koje Hrvati Toronto i okolice imaju povjerenja.

Za daljnje informacije i rezervacije nazovite nas na: (905) 624 4111 ili posjetite nas na: 1989A Dundas St. E. u Mississaugi

NOVI-STARI MANDATAR IVICA RAČAN NAKON IMENOVANJA OBRATIO SE NACIJI

Račan: Morat ću biti energičniji

ZAGREB - Kao što se i očekivalo, predsjednik Republike Stjepan Mesić jučer je u Uredu predsjednika primio premijera u ostavci Ivicu Račana i predao mu odluku kojom ga imenuje za mandataru nove Vlade.

- Nakon ovoga idem pokušati obaviti svoj dio posla. Kriza Vlade traje već više dana i pokušat ću skratiti razdoblje do konstituiranja nove Vlade. Pokušat ću što je prije moguće, dakle i prije isteka roka od mjesec dana, na izvanrednoj sjednici Hrvatskog sabora dobiti potporu za novu Vladu i stoga iz ovih stopa idem raditi u tom pravcu - kazao je Ivica Račan novinarima nakon susreta s predsjednikom države.

- Prije svega želim razmotriti koncept Vlade. Poznato je da osobno stojim na stajalištu da bi valjalo pokušati ići s novim konceptom Vlade. Apolutno sam siguran da ćemo novi koncept Vlade morati, ako ne sada jer nema dovoljno prostora, a može biti i političke volje, realizirati prvom idućom prilikom. Imamo koncept Vlade koji ne odgovara demokratskoj Hrvatskoj. Imamo i obvezu da prilagodimo taj koncept principima vlada u Europi, pa da se u tom pogledu približimo i principima izvršne vlasti u EU, a možemo čak govoriti i o obvezi koja proizlazi iz približavanja Hrvatske EU. Morat ćemo imati jednu operativniju, manju, bolje organiziranu Vladu s jačim integrativnim funkcijama pojedinih resora, s izrazitim podjelom između onih u Vladi koji kreiraju pojedine segmente

politike i onih koji imaju upravne ovlasti i izvršne ovlasti u realizaciji te politike. Sada je tu štošta pomiješano, pojasnio je Račan svoje viđenje djelovanja nove Vlade, dodavši kako će se prvo s koalicijskim partnerima pokušati dogovoriti o novom konceptu Vlade. Račan je dodao kako će nakon toga, a radi se o danu-dva, prijeći na završnu fazu konzultacija o sastavu Vlade. Na konstataciju novinara da ne izgleda baš presretnim nakon što je dobio mandat, Račan je odgovorio kako nije pesimist.

- Da jesam, ne bih se prihvatio ovog posla. U ovom momentu svjestan sam odgovornosti i težine posla koji predstoji - kazao je Račan, a na pitanje hoće li novi premijer biti bolji od prethodnog, odgovorio je da će "morati biti energičniji". O mogućim nestranačkim osobama u Vladi Račan je kazao kako nigdje gdje stranke formiraju Vladu ona, dominantno, nije Vlada stručnjaka, pa to ne može biti niti u Hrvatskoj.

- Morat ću se izboriti kako bi proširio prostor u Vladi za kompetentne ljude koji ne pripadaju ni jednoj stranačkoj opciji. Ne zaboravimo da već sad u Vladi imamo ljude koji ne pripadaju ni jednoj stranci, a za to sam se ne tako lako izborio, s obzirom na logičnu aspiraciju članova koalicije da imaju svoje predstavnike u Vladi. Moja je intencija da taj prostor za stručnjake koji nisu članovi stranaka proširim čak i ako sada neće biti moguće ići s novim konceptom Vlade. (Glas Slavonije 11.srpnja)

KAKO SE RASPAD VLADE ODRAŽAVA NA GOSPODARSTVO I INVESTICIJSKE POSLOVE

Pad Vlade kao olakšanje

Svjetske agencije nisu posegnule za revizijom kreditnog rejtinga Hrvatske, državne obveznice na inozemnom tržištu ne rasprodaju se panično, a domaće dionice u uobičajenom su negativnom ljetnom razdoblju. U tim najosjetljivijim i odmah uočljivim financijskim trendovima, kriza vlasti u Hrvatskoj nema velikog odjeka. Agencija "Goldman Sachs", koja među ostalima ocjenjuje kreditni rejting u svom najnovijem osvrtu na zbivanja u Hrvatskoj, očekuje da Mesić u srijedu potvrdi Račana za novoga premijera u koalicijskom omjeru snaga koji neće uključivati HSLS. Analitičari očekuju da će Račan lagano osigurati većinu u parlamentu i dobrim vijestima "Goldman Sachs" drži mogućnost da Račan odradi mandat s jačom i koherentnijom vladom nego dosad. Raspad koalicijske vlasti donosi i loše vijesti, a one su, prema toj agenciji, izgubljenih nekoliko mjeseci, koliko će stajati provedba reformi.

Poslovna zajednica u Hrvatskoj i strani analitičari bez velikih iznenađenja dočekali su pad vlade i novo političko pozicioniranje trećesiječanske vlasti. Zapravo se pad Vlade doživljava kao olakšanje, jer su sve negativne posljedice koalicijskog natezanja ionako poznate i izračunate.

U raskolu vlasti vidi se nova šansa koja je veća od trenutnog rizika. Nesigurnost koja prati pad jedne vlade manja je ipak od dosadašnje neefikasnosti Vlade i političkih blokada. Jedan je nestabilan faktor u Vladi, Budišin HSLS, izvan igre, a svi očekuju da nova vlada

bude jedinstvenija i učinkovitija.

Analitičar Raiffeisen banke Ante Žigman kaže da se zapravo ništa loše nije dogodilo za hrvatske međunarodne financije. Kriza se usto, kaže on, dogodila u ljetu, kad tržište ionako sporije reagira na događaje. Sve upućuje na to da tržište s velikom dozom vjerojatnosti očekuje predvidiv ishod, formiranje nove vlade na čelu s Račanom. Daljnji stav, kaže Žigman, ovisi će o tome koliko će nova vlada biti homogena i profesionalna.

No, iako je ovakav ishod bio očekivan, pa nije šokirao nikoga, kreditni rejting države sigurno je na promatnuta. Neki analitičari drže da će za to biti odlučujućih sljedećih petnaestak dana u kojima bi nova vlada trebala dobiti glavne konture. Ako bude natezanja i velike kombinatorike, sigurno je da se neće davati velike šanse tako formiranoj vladi koja još treba odraditi godinu i pol mandata. Spuštanje kreditnog rejtinga - koji za sobom povlači pad vrijednosti državnih papira, poskupljenje zaduživanje države i signal je investitorima na oprez, upozoravaju analitičari - moguće je uskoro, ako vladajuća koalicija brzo se prevlada krizu. Pravi košmar nastao bi pak ako bi počelo trgovanje sa strankama izvan pobjedničke koalicije, što bi, kažu strani promatrači, stvorilo nejasne političke odnose u zemlji, čime bi ona ušla i u zonu visokog rizika i na području nacionalne ekonomije.

(Večernji list 9. srpnja)

VELIKO VIJEĆE PODRŽALO ZAHTJEV SVOGA ŠEFA BUDIŠE "Disidenti" isključeni iz HSLS-a

ZAGREB - Veliko vijeće HSLS-a gotovo je jednodušno jučer podržalo zahtjev šefa stranke Dražena Budiše za isključenje šest saborskih zastupnika, četiri ministra i dva zamjenika ministra iz HSLS-a. S golemom većinom izglasali su i obvezu svojim saborskim zastupnicima da u parlamentu glasuju protiv povjerenja novoj vladi premijera Ivice Račana. Veliko vijeće jučer je konstatiralo i to da je koalicija HSLS-a sa SDP-om, HNS-om, HSS-om i LS-om službeno prestala postojati.

Samo dva člana Velikoga vijeća, ministar zdravstva u ostavci i pred isključenjem Andro Vlahušić i Pero Cvjetović, šef dubrovačkoneretvanskih liberala, glasovali su protiv isključivanja Ive Škrabala, Zrinjke Glovacki-Bernardi, Goranka Fižulića, Viktora Broža, Željka Pavlica, Mladena Godeka, Joz Radoša, Gorana Granića, Hrvoja Kraljevića, Andre Vlahušića, Damira Kuštraka i Rolanda Žuvanića iz HSLS-a. Statutarna procedura isključenja spomenutih iz stranke vjerojatno će biti okončana već sljedećeg tjedna. Statutarna komisija zagrebačkoga HSLS-a, kojem pripadaju najpoznatija imena iz spomenute skupine, sastaje se već u četvrtak uvečer.

Iako na sjednici nije bilo incidenata i svađa, neugodan dojam stvorila je zabrana Dražena Budiše predstavnicima HSLS-ovih disidenata Zrinjki Glovacki-Bernardi da članovima Velikoga vijeća podijeli izjavu sa sta-

jalištima svojih kolega kojima slijedi isključenje. Dražen Budiša to nije dopustio, ocijenivši da je izjava političko smeće i da je u smeće treba i baciti. Njezino pojavljivanje na sjednici nazvao je bezobraztinom. Zrinjka Glovacki-Bernardi novinarima je poslije kazala da na Velikom vijeću nije bilo dijaloga, da HSLS sve više tone u autoritarnost i totalitarizam, što dokazuje i Budišina gesta. Sam Budiša novinarima je rekao da ovoga puta nije imao izbora i morao je tražiti isključenje spomenutih ljudi iz stranke. Oni su stvorili nezavisni klub zastupnika, zatražili ostavku predsjednika stranke, poslali svoj program stranačkim ograncima i postavili se kao vodstvo stranke iz koje izlaze, rekao je Budiša, dokazujući time da je jedina njegova reakcija mogla biti zahtjev za isključenjem. Što se tiče ocjene da totalitarno upravlja HSLS-om, Budiša je rekao da nikada dosad nije pokrenuo postupak nečijeg isključenja, iako je imao puno razloga za to. Da je totalitaran, kako ga optužuju, učinio bi to odavno, rekao je. Budiša je pozvao šest zastupnika da stranci vrte saborske mandate i zauzeo se za to da se pritom ugledaju na pokojnog Vladu Primorca, koji je to svojedobno učinio, kad je zbog političkog razilaženja napustio HSLS.

Objašnjavajući strogi naputak Velikoga vijeća HSLS-ovim zastupnicima da uskrate potporu Račanu i njegovoj novoj vladi, Budiša je to objasnio činjenicom da nova vlada nema politički legitimitet jer iza nje

ne stoji volja birača. Budiša je kazao da bi HSLS dao potporu novoj vladi, čak i na čelu s Račanom, da je to tehnička vlada koja mora pripremiti izbore. Budući da nije tako, povjerenje joj neće dati, ali će HSLS-ovi zastupnici podupirati one prijedloge te vlade koje budu smatrali dobrima. No, rekao je Budiša, kako će to biti vlada bez političkoga

PROBLEMI NA GRANICI

SRBI OPET SPRIJEČILI OTVARANJE GRANIČNOG PRIJELAZA I HRVATSKO PREUZIMANJE PREKOUNSKOG PROSTORA

Specijalci u pripravnosti

HRVATSKA KOSTAJNICA - Jučer poslijepodne u Hrvatskoj Kostajnici sve je bilo spremno za prelazak hrvatske policije na desnu obalu Une i postavljanje graničnog prijelaza prema susjednoj BiH. Dopremljeni su kontejneri za rad granične policije i carinika, kemijski zahodi za putnike i osoblje, a u pripravnosti su bili radnici Elektro i Hrvatskog telekoma koji su trebali ukopčati struju i telefone. Neslužbeno doznajemo kako su i žigovi-numeratori već bili namočeni i spremni za rad, a za svaki slučaj u Hrvatsku Kostajnicu došli su pripadnici interventne postrojbe MUP-a. U to vrijeme trajali su pregovori hrvatskog i bosanskog izaslanstva.

Nakon dogovora, na kojemu nisu bili novinari, hrvatsko izaslanstvo predvođeno Filipom Vučkom, predsjednikom Državnog povjerenstva za granične prijelaze, i Olgom Kresojević-Roguljom, šeficom Vlade komisije za granice, te s Tomislavom Mihaljem, direktorom granične službe BiH, prešlo je Unu do mjesta gdje se planira postavljanje prijelaza. Na desnu obalu prešla je i hrvatska policija i pozdravila se s pripadnicima bosanske državne granične policije koji su prošli petak preuzeli prijelaz od srpske granične policije.

NAPETOM STANJU OKO HRVATSKE KOSTAJNICE PRIDONIO I PREMIJER REPUBLIKE SRPSKE

Ivanić izdao "ratno naređenje"!

BANJA LUKA - "Izdao sam naređenje Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Srpske da, ukoliko snage Republike Hrvatske pređu preko Une kod Srpske Kostajnice, u roku od jednog sata moraju uspostaviti ranije stanje, odnosno pod svoju kontrolu staviti most u Kostajnici, s kojeg su se povukli 13. srpnja i prepustili ga Državnoj graničnoj službi - rekao je u ponedjeljak u Banjoj Luci premijer Republike Srpske Mladen Ivanić. On je precizirao da će ovakva naredba, koja je izdana zbog naznaka da bi hrvatska policija mogla prijeći Unu, biti na snazi sve dok se ne postigne konačno rješenje za međudržavnu granicu kod dviju Kostajnica. Pritisak međunarodne policije, IPTF-a, nakon kojega su se pripadnici Državne granične službe morali povući s mosta na Uni 50 metara, odnosno na kanal Unčicu, Ivanić je prokomentirao kao izlazak iz okvira Misije UN-a, koja nema ovlasti da sudjeluje u rješavanju međudržavnih sporova. "Ovo što se događa jest plod unutarnjih hrvatskih problema, a hrvatske vlasti pokušavaju čvrstim stavom ostvariti teritorijalne ciljeve,

Najnovije:

O blokadi Alke govore oni kojima je privatni interes važniji od Norca.

ZAGREB, 22. srpnja - "Prijetnja da će hrvatski branitelji blokirati održavanje ovogodišnje Sinjske alke i zapriječiti trkalište na kojem se održava izrečena je zbog nečijih privatnih interesa, a ne zbog zaštite časti generala i alkarskog vojvode Mirka Norca", poručio je u ponedjeljak predsjednik Središnjeg nacionalnog stožera za obranu digniteta Domovinskog rata, Mirko Čondić.

U kraćem razgovoru za Vjesnik Čondić je pojasnio kako raspolaže informacijama da su neki akteri, koji su prošlog tjedna najavili blokadu alkarskog trkališta, zapravo privatni poduzetnici sa sumnjivim financijskim poslovanjem. Neke od njih bi - prema Čondićevim riječima - uskoro trebala posjetiti financijska policija, a oni za to, navodno, optužuju sinjskog gradonačelnika Matu Jukića. "Misle da im je to Jukić smjestio, no to nema veze sa zdravim razumom?" otkriva Čondić.

Na pitanje odnose li se te optužbe na neslužbenog glasnogovornika "Stožera za obranu časti i digniteta Mirka Norca" i dopredsjednika Dečakove udruge veterana Luku Majića, Čondić nije želio odgovoriti.

Priče o mogućoj blokadi Alke su, prema njegovom mišljenju, "napuhali neki mediji koji svima daju prigodu i prostor za iznošenje vlastitih mišljenja". Prema Čondićevu mišljenju, VAD je više čvrstine

legitimiteta, ona ne smije donositi krupne strateške odluke, kao što su prodaja Ine, Croatije osiguranja i Jadranskoga naftovoda. Na pitanje zašto nije tražio isključenje zamjenika ministra prosvjete Ivana Vavre, koji je podržao disidente, Budiša je rekao da takvu službenu informaciju nisu imali, pa nije bilo ni temelja za takav zahtjev. (Večernji list 14. 7.)

Međutim, tijekom dogovora izbile su napetosti i neslaganja. predstavnik bosanskih Srba ponovno je aktualizirao zahtjeve čelništva Bosanske Kostajnice i Republike Srpske po kojima prijelaz treba otvoriti kad se potpišu svi potrebni protokoli i kad se Bosanskoj Kostajnici daju čvrsta jamstva da će se graditi obilaznica oko toga grada.

Hrvatska je strana predlagala da se granični prijelaz ipak otvori, ali da do gradnje obilaznica preko njega idu samo automobili i autobusi, a teretni promet preko nekoga drugog prijelaza.

Pregovori su nastavljeni iza zatvorenih vrata u kostajničkoj gradskoj vijećnici. Srpski je predstavnik u bosanskom državnom izaslanstvu istaknuo kako nije sporno da 30 hektara na desnoj obali Une, na kojoj će biti prijelaz, pripada Hrvatskoj. To je potvrđeno i Sporazumom o granicama RH i BiH iz 1999. godine. Međutim, bosanski Srbi i dalje opstruiraju predaju tog područja koje drže od "Oluje" i zahtijevaju reviziju Sporazuma o granicama kako bi isposlovali da granica bude na Uni, a ne na Unčici, kako je određeno sporazumom.

(Večernji list 19.7.)

što im neće poći za rukom" - istaknuo je Ivanić. U Bosanskoj (Srpskoj) Kostajnici u ponedjeljak je bilo mimo, jer okupljanja građana, kao što je to bilo tijekom vikenda, nisu zabilježena. Mimo, međutim, nije bilo na političkoj sceni RS, jer su mnoge stranke i političari osuli bujicu optužbi na račun aktualnih vlasti.

Glasnogovornik Srpske demokratske stranke Dušan Stojičić upitao se zašto je premijer Ivanić prihvatio da se prije reguliranja pitanja oko Kostajnice policija Republike Srpske povuče s Une i prepusti punkt Graničnoj službi. Da podsjetimo, čitav problem oko Kostajnice počeo je još 30. srpnja 1999. godine kada su tadašnji član Predsjedništva BiH Alija Izetbegović i predsjednik Hrvatske Franjo Tuđman potpisali Sporazum o granici. Ovim Sporazumom kao granica između BiH i Hrvatske priznata je crta kojom su one administrativno razdvojene, dok su bile u sastavu Jugoslavije, za razliku od daytonskog sporazuma koji je za granicu odredio sredinu rijeke Une. (Amac)

trebao pokazati uoči prošlogodišnje Alke, a ne danas, kad je pokrovitelj puk Sinja i Cetinske krajine.

"U tim je okolnostima trebalo otkazati pokroviteljstvo Predsjednika Republike, umjesto ovoga što se dogodilo godinu dana kasnije", smatra Čondić. Mediji su, prema njegovom mišljenju, susret alkara s Predsjednikom prikazali kao njihov pokušaj prošnje na Pantovčaku, "a Mesić je to samo poentirao". Unatoč tome, kaže, za alkarske svečanosti nikad nije zabilježeno toliko zanimanje kao prošle i ove godine.

"Zasluge za to, prije svih, pripadaju generalu Mirku Norcu, prvom alkarskom vojvodi u povijesti Alke koji natjecanja mora pratiti iz zatvora", ocjenjuje predsjednik Stožera. Pitamo ga tko bi trebao uručiti nagrade ovogodišnjem slavodobitniku, ako pokrovitelj nije Predsjednik? "O tome treba odlučiti VAD, no ako mene pitate, idealna osoba bio bi, naravno, Mirko Norac!"

Čondić je još jednom ponovio da hrvatski branitelji koji djeluju pri Nacionalnom stožeru za obranu digniteta Domovinskog rata ne podržavaju najave o mogućoj blokadi Alke. "Alke će biti i neka ovogodišnje viteško nadmetanje bude na čast i slavu alkarskog vojvode Mirka Norca i cijelog hrvatskog naroda", zaključio je Čondić. (Vjesnik)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

Posjetite izložbu ikona

Gradski zastupnik Chris Korwin-Kuczynski pokrovitelj je izložbe ikona Udruge Ikonografa Toronta. Izložba ikona jedna je od događaja koji će se održati u Torontu prigodom proslave Svjetskog Dana Mladeži.

sa nekoliko tankih slojeva smjese krede kao podloge za boju. Slika se mješavinom žutanjka i boje u prašku. Pozadina se obično prekriva zlatnim listićima. Isti način slikanja upotrebljava se i u današnje doba.

U zadnjim godinama obnovilo se zanimanje za slikanje ikona diljem Istočne i dijelom Zapadne Europe te u Sjevernoj Americi. Želja je Udruge

Izložba će biti postavljena u istočnoj strani Rotunde (ulaz u zgradu) Gradske Vijećnice Toronta od 21. - 28. srpnja 2002., svakog dana od 9 sati u jutro do 4 sata poslije podne.

Naziv "ikona" je grčka riječ za sliku, a u ovom slučaju primjenjuje se za naročitu vrstu slikanja (Bizantinska umjetnost) na drvenim pločama koje se pojavljuju još prije šestog stoljeća.

Proces stvaranja ikone naziva se "ikonografija" što dolazi od grčke riječi koja znači "pisati ikone". Ikone se tipično slikaju, ili pišu na drvenim pločama na koje je nalijepljeno platno koje je prekriveno

Post festum

Ne znam da li znate da Vaše članstvo u Hrvatskoj kreditnoj zadrugi treba odobriti Upravni odbor. Bar je tako rečeno dvojici mojih prijatelja, kad su pitali čelnike HKZ-a zašto sam ja bila izbačena sa Godišnje skupštine. Očito, ja sam bila nepodobna - a valjda sam i danas, jer mi moja štedna knjižica, koja mi je bila grubo oduzeta na zadnjoj Godišnjoj skupštini, nije još vraćena.

Kad sam se malo raspitala o tome, jer nikad nisam čula da se članovi HKZ-a moraju odobravati, rečeno mi je kako je pred nekoliko godina ustanovljena ta praksa. Nažalost, mislim da se HKZ skliže na vrlo skliskom ledu, u ovom slučaju, i moglo bi biti problema, ako bi netko bio odbijen, jer kako znate, mi smo u Kanadi, ne u Hrvatskoj. U Kanadi postoji zakon o diskriminaciji, i ako samo netko upotrijebi riječ "diskriminacija", jadne li HKZ-e!! Ja se nadam da su čelnici HKZ-a dobro promislili kad su uveli tu klauzulu, jer svaka najmanja tužba mogla bi koštati silne novce. Jasno, neće koštati njih, već članove HKZ-a, svakog od Vas, od nas, koji i tako plaćamo račune HKZ-a koje

Preporučujemo Vam: Croatia Restaurant

NAJKRAĆI PUT DO HRVATSKE

Uz udobnu atmosferu i zvukove hrvatske glazbe u Croatia Restaurantu možete uživati u specijalitetima domaće kuhinje i bogatom izboru hrvatskih vina.

Za sva Vaša slavlja ili bilo koju drugu prigodbu obratite se Vašem Croatia Restaurantu u gostiteljskom imenu u koje Hrvati Toronta i okolice imaju povjerenja.

Za daljnje informacije i rezervacije nazovite nas na:

(905) 624 4111

ili posjetite nas na:

1989A Dundas St. E.
u Mississauga

Ikonografa Toronta upoznati suvremenjake sa ovom vrstom umjetničkog izražaja i pomoći u održavanju ove dragocjene tradicije.

U ovoj izložbi sudjeluje i naš slikar Ilija (Eli) Vranešić. Jedan interesantan podatak: preslik ikone gosp. Vranešića upotrebljen je na promidžbenom plakatu.

Svakako posjetite ovu interesantnu izložbu.

Preporučujemo Vam:

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRIST

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENS & WALK-INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

EYE
HEALTH
IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre, Woodbine Mall
500 Rexdale Bl., Tel (416) 674 1165

one smatraju da trebaju, recimo račune zaštitara ili advokata. Primjerice, jeste li pomislili koliki je bio račun za advokata koji je proveo 10. veljače u Litvanskoj dvorani oko 10 sati sa svima nama, u onoj općoj gužvi. Kako čujem njegova je satnica oko \$400.00. Deset sati rada: plus, minus \$4,800.00 - dobra zarada za samo jednu nedjelju rada - a ne zaboravite, to je platilo članstvo HKZ-a. - ne sadašnji čelnici Upravnog Odbora. To samo ravnjanja radi.

No, vratimo se tome tko je "podoban" a tko nije. Moje je pitanje vama, dragi prijatelji, nakon duljeg razmišljanja o tome kako Upravni odbor HKZ-a može odbiti članstvo nekoga u Zadrugi sljedeće: a na temelju čega je netko "podoban" ili ne? U kojem to uglu HKZ-a stoji metar po kojem se "mjere" mogući novi članovi HKZ-a, i tko je taj iz Upravnog odbora tko ima pravo presuditi da li sam ja, ili Vi, podobni ili ne? A prema Statutu HKZ-a isključiti bilo kojeg člana nije baš tako jednostavno. Umjesto mene saslušajte što piše u samom Statutu HKZ-a: 47.(1) A member may be expelled, by a resolution passed by a majority of the board at a meeting duly called for that purpose not later than ninety days before the date set for the annual or general meeting of the credit union, from membership in a credit union for,

(a) misconduct in the affairs of the credit union;

(b) failure to abide by the conditions of membership set out in the by-laws; or

(c) failure to pay an indebtedness in accordance with the conditions of repayment.

Mislim da je stvamo vrijeme da se sadašnji Upravni odbor HKZ-a dobro zamisli nad svojim akcijama, jer neke stvari jednostavno ne mogu više samo tako proći.

Valentina

HSS piknik 7. srpnja 2002. župni park Father Kamber

PREDSJEDNICI HRVATSKE I SRJ STJEPAN MESIĆ I VOJISLAV KOŠTUNICA POTPISALI U SARAJEVU ZAJEDNIČKU IZJAVU S PREDSJEDNIŠTVOM BiH

Mesić: Kraj iluzijama o Velikoj Hrvatskoj ili Velikoj Srbiji na račun BiH

SARAJEVO - Predsjednik Hrvatske Stjepan Mesić, SRJ Vojislav Koštunica i članovi Predsjedništva BiH Beriz Belkić, Jozo Križanović i Živko Radišić jučer su u Sarajevu potpisali zajedničku izjavu kojom se izražava privrženost nemišljenju granica što je, kako se navodi, ključno za odnose triju država, kao i svih drugih zemalja u regiji.

Predsjednik Savezne Republike Jugoslavije Vojislav Koštunica pozvao je jučer pripadnike konstitutivnih naroda u BiH da budu lojalni svojoj državi i potvrdio da daytonsku BiH smatra međunarodno priznatom državom nepromjenjivih granica.

"Potvrdili smo privrženost SRJ, Hrvatske i BiH svim helsinškim načelima te nepovredivosti granica, ali i njihovoj otvorenosti", kazao je Koštunica u izjavi novinarima poslije susreta šefova država BiH, Hrvatske i SRJ u Sarajevu.

Pozivajući BiH narode na lojalnost, Koštunica je apelirao neka izidu na predstojeće izbore, "što će biti dodatni dokaz lojalnosti i prihvaćanja BiH kao države".

Na izravno pitanje novinara protivi li se uspostavi jedinstvene BiH vojske, Koštunica je odgovorio da je to "stvar BiH". "Još sam jednom htio podržati međunarodno priznatu daytonsku BiH. Sve ostalo unutar je pitanje BiH", kazao je Koštunica dodajući da "podržava da se BiH razvija bez ikakvog vanjskog utjecaja".

Upitan hoće li Karadžića pozvati da se preda Haaškome sudu, odgovorio je protupitanjem: "Zašto bih se ja time bavio? Nije moje da se u to miješam. Podržao sam zakonsku suradnju s Haaškim sudom, a moj položaj i pravni poredak ne dopuštaju mi da građanina druge države pozivam da se predaju Haaškom sudu".

Na sastanku, koji je izazvao najveće zanimanje upravo oko toga što će u Sarajevu izjaviti Koštunica, još je jednom potvrđena privrženost sve tri države europskim vrijednostima, nepovredivosti granica, povratku prognanih, pronalaženju nestalih te nužnosti brze uspostave što kvalitetnije suradnje.

Hrvatski predsjednik Mesić kazao je da će se "teške posljedice brutalnoga rata" najbolje nadići ispunjavanjem europskih standarda. "Hrvatska želi surađivati. Da bi to mogla, mora donijeti Ustavni zakon o pravima manjina na europskoj razini, liberalizirati vizni režim te što više olakšati prohodnost granica", kazao je predsjednik.

Odgovarajući na pitanje novinara zašto se u Beogradu dugo čekaju hrvatske vize, odgovorio je da se i sam iznenadio kad je saznao koliki su redovi za njih. "To je nesnosno stanje", kazao je, izražavajući nadu da su o tome čuli i u MUP-u i u MVP-u. "Osobno ću se potruditi da to otklonim", dodao je.

Na pitanje jesu li zaključci sastanka obvezujući, Mesić je odgovorio da ne treba očekivati da će se odmah provesti, ali da vlade trebaju zaključke pretočiti u normu.

Na pitanje novinara Mesić je odgovorio da će uloga međunarodne zajednice u regiji slabiti, a ovdašnji narodi sve više preuzimati odgovornost. Mesić je naglasio da trebaju ostaviti iluzije svi koji su na račun BiH željeli graditi Veliku Srbiju ili Veliku Hrvatsku.

Predsjedajući Predsjedništva BiH Beriz Belkić potvrdio je da su mu sugovornici potvrdili da neće ohrabrivati snage koje podržavaju razdjeljenost BiH, osobito u području komunikacija, institucija, obrazovanja, zdravstva, energetike, obavještajnih službi i vojske. "Sve te službe u BiH trebaju biti jedinstvene", kazao je Belkić, ukazujući na potrebu unutarnje stabilizacije sve tri zemlje. Naglasio je potrebu za liberalizacijom prometa i kazao da je uspostava tržišta po europskim kriterijima "prioritet". "Moramo podržavati institucionalne i neinstitutionalne integracije", kazao je Belkić, dodajući da se razgovaralo o zajedničkom nastupu na inozemnim natjecanjima za regionalne infrastrukturne projekte.

Belkić je kazao da su predsjednici podržali prekograničnu regionalnu suradnju te pozvao Hrvatsku i SRJ da pomognu BiH kako bi se osposobila za borbu protiv terorizma i kriminala.

(Glas Slavonije 16.srpnja)

IZJAVA PREDSJEDNIKA MESIĆA POKRENULA SUKOB IZMEĐU KREATORA HRVATSKE VANJSKE POLITIKE Banski dvori zatečeni Mesićevim pozivom na ukidanje viza sa SRJ i BiH

ZAGREB - Iz Ureda predsjednika Stipe Mesića demantirali su da ministar vanjskih poslova Tonino Picula dan prije sarajevskog summita nije znao očekuje li se njegova nazočnost na summitu ili ne, te da je u nedjelju dobio grubu odbijenicu iz Ureda predsjednika. Napominju da je tijekom konzultacija oko organizacije susreta predsjednika Bosne i Hercegovine, SRJ i Hrvatske u Sarajevu zaključeno da ministri vanjskih poslova neće sudjelovati u radu summita. Dodali su i kako je u svim fazama konzultacija oko organizacije summita sudjelovao i hrvatski veleposlanik u Bosni i Hercegovini Josip Vrbošić, pa je to čudnija tvrdnja da Picula do dan prije summita nije bio upoznat s činjenicom da neće biti prisutan na summitu. "Kako to da ga njegov veleposlanik nije obavijestio", pitaju se u Uredu predsjednika.

Pojedinci u diplomatskim krugovima drže kako je suludo da čelnici tri države u zajedničkoj izjavi pozivaju na ukidanje viza, a da tamo nisu ministri vanjskih poslova koji bi to trebali provesti, to više što su u hrvatskom MVP-u i MUP-u u više navrata isticali kako je za sada moguće samo brže i lakše izdavanje viza, no ne i njihovo ukidanje.

Uzburkane strasti

Nakon nastupa predsjednika Mesića u Sarajevu i izjave o "nesnosnoj situaciji" s vizama ponovno su se uzburkale na trenutak zatomljene strasti između pojedinih aktera vanjske politike. Tako su iz Vlade u utorak pomalo panično kontaktirali Ministarstvo vanjskih poslova kako bi provjerili što je s viznim režimom. Iako su se svi subjekti hrvatske vanjske politike usuglasili kako je između njih često dolazilo do nepotrebne nekoordinacije, te čak i do grotesknih situacija, te kako to treba što hitnije riješiti, "sarajevska epizoda" pokazala je da za sada od toga nema ništa.

Naime, govoreći o inicijativi Vanjskopolitičkog odbora Hrvatskog sabora za svojevrsnom koordinacijom čimbenika koji se bave vanjskom politikom, predsjednik Odbora Zdravko Tomac je na zadnjoj sjednici Odbora kazao kako je dogovoreno da svi čimbenici koji se bave vanjskopolitičkim pitanjima naprave godišnji plan koji će se

potom razmotriti te napraviti plan koordinacije. Tom prilikom ministar Picula rekao je kako u Hrvatskoj ima čak 35 tijela koja ili kreiraju vanjsku politiku ili je vanjska politika dio njihovog rada, te da Ministarstvo vanjskih poslova radi novu matricu kako bi se postigla koordinacija svih tih tijela.

- Pri kraju smo s tim poslom i u srpnju ćemo ga prezentirati Odboru, kazao je tada Picula.

U Saboru nema materijala

- Nisam dobio nikakav materijal i vjerojatno ga uskoro neću ni dobiti jer će Odbor sada stati s radom i do jeseni se neće sastati, kazao je Tomac koji se na pitanje kako to objašnjava, krizom Vlade i sastavljanjem nove ili nekim drugim razlozima, samo nasmijao i izbjegao odgovor. Na pitanje je li vidio govor ili je možda u grubim crtama bio upoznat o čemu će Mesić govoriti u Sarajevu, Tomac nam je odgovorio kako "nikakvu informaciju nisam imao o tome što će se događati u Sarajevu niti pismenu niti usmenu".

- Svi javni istupi Predsjednika Republike odvijaju se u duhu i na liniji principa i prioriteta hrvatske vanjske politike, napominju u Uredu predsjednika te napominju kako nisu upoznati s izradom plana kojim bi se koordinirale hrvatske vanjskopolitičke aktivnosti.

- Predsjednik je prema Ustavu sukreator vanjske politike, a Ministarstvo vanjskih poslova ne može se dovesti u ulogu tijela koje će koordinirati vanjskopolitičke aktivnosti Predsjednika, tvrde u Uredu predsjednika. Ta tvrdnja kontradiktorna je izjavama ljudi iz dobro upućenih diplomatskih krugova koji tvrde kako je izrada matrice kojom bi se postigla koordinacija svih 35 tijela, koja ili kreiraju vanjsku politiku ili je vanjska politika dio njihovog rada, u završnoj fazi, no kako nova vlada još nije konstituirana, Picula neće s nacrtom izići u javnost dok ne dobije potvrdu da je novo/stari ministar vanjskih poslova.

(Glas Slavonije 17.7.)

Sudstvo u Hrvatskoj

POČELO SUĐENJE ZA PRETVORBU HOTELA SPLIT

Bojana Dobrović je u cijeli pothvat uložila oko šest i pol milijuna DEM, što joj do danas nije donijelo ni lipe dobitka, a hotel Split grca u gubicima

Ta prevarantska pretvorbeni priča počela je u doba kada su mnogi emisari HDZ-a obilazili imućne Hrvate po SAD-u i Kanadi, nukajući ih da pomognu Hrvatskoj, ulaganjem u hrvatsko gospodarstvo. Tako su i na vrata Bojane Dobrović, nastavnice biologije, te njezina supruga Slava, liječnika, često kucala zvučna imena tadašnje domaće političke scene. Dobrovići su, odmah nakon izbijanja rata u Hrvatskoj, donirali svojoj domovini oko milijun dolara.

Sporni predujam

A onda 1993. godine dolaze u Hrvatsku. I odlučuju investirati u kupnju splitskog hotela Split. Posao vodi Bojana, koja potpisuje ugovor o kupnji dionice hotela s Hrvatskim fondom za privatizaciju. I postaje 21,6-postotni vlasnik hotela Split. A, kako bi postala većinski vlasnik hotela, što joj je bila krajnja namjera, Bojana Dobrović upušta se u otkup dionica od tzv. malih dioničara. Neke odmah isplaćuje, a s nekim potpisuje ugovore o obročnoj otplati dionica. Tako postaje većinski vlasnik hotela.

Osjetivši da ima i drugih aspiranata za većinsko vlasništvo nad hotelom Split, među kojima se posebno isticala Splitska banka, Bojana Dobrović se, na nečiji nagovor, obraća dr. sci. Tomislavu Dragunu, znanstvenom suradniku i ovlaštenom revizoru. S njim sklapa ugovor koji je po svome sadržaju pravno doista zanimljiv. Naime, T. Dragun (u to doba i vlasnik štedionice Dukat) obavezuje se "u ime skupine uglednika" pomoći Bojani Dobrović "postati većinski vlasnik hotela Split...". Za što je od Dobrovićke primio 303.000 kuna u ime predujma. Ne bude li, piše dalje u tome ugovoru, njegovo slovo ispunjeno u roku osam dana - Dragun vraća akontaciju.

Pretvorba izmakla kontroli Fonda za privatizaciju

Vrijednost hotela Split u studenome 1996. godine procijenjena je na dvadesetak milijuna DEM. Zagrebačka revizorska tvrtka "Magić", koja je za račun Bojane Dobrović realizirala ovaj pretvorni skandal, u sažetku nalaza kaže (i) ovo: pretvorba hotela Split izmakla je kontroli Fonda za privatizaciju. A - tako revizor Magić - njemu je bilo uskraćen uvid u kapitalne dokumente u ovoj privatizaciji. Riječ je, dakako, o javnim dokumentima.

Dionice hotela Split bile su tada u vlasništvu Hrvatskog fonda za privatizaciju i malih dioničara. Tako je prošlo i nekoliko puta po osam dana, a Dragun i "uglednici" nisu ispunili ugovor. Bojana Dobrović gubi strpljenje i traži sastanak s "uglednicima". Na njihovu čelu je Miroslav Kutle, a uz njega i neka druga - u ono vrijeme, a i danas, zvučna politička i gospodarstvena imena. Sve odreda hadezeovci!

Kako od razgovora s Kutlom i ostalima nije bilo ništa, Bojana Dobrović piše pisma na sve moguće adrese. Franji Tuđmanu, pa nadalje. Ali, niotkuda odgovora. Pa ni od zagrebačkog županijskog državnog odvjetnika, kojem je Draguna prijavila zbog krivičnog dijela prijevare.

Zagrebački županijski sud ipak je prihvatio krivičnu prijavu Bojane Dobrović protiv Tomislava Draguna te pokrenuo istragu. Istodobno sa zagrebačkom istragom protiv dr. Draguna, u Splitu se zbiva drugi dio slučaja. Kako bi postala većinska vlasnica hotela, Dubrovićka je otkupljivala dionice od tzv. malih dioničara, zaposlenika "Splita". I, kada je

postala većinski vlasnik hotela, i kao takva bila upisana u registar splitskog Trgovačkog suda - bilo je to 18. kolovoza 1994. godine - nakon 24 sata, rješenje se poništava. I donosi novo, na osnovi kojega čelni ljudi hotela Split postaju, uglavnom, ljudi iz krugova bliskih Splitskoj banci. Zanimljivo je da je oba rješenja potpisao isti čovjek - onodobni predsjednik splitskog Trgovačkog suda Ivan Rajčić.

Do trenutka kada je počela farsa oko nominiranja većinskog vlasnika hotela, Bojana Dobrović je u cijeli pothvat uložila oko šest i pol milijuna DEM, što joj do danas nije donijelo ni lipe dobitka. Hotel Split grca u gubicima, a vlasnički mu status nije definiran. Sve je, naime, u rukama Državne agencije za sanaciju banaka, kojoj je Splitska banka kost u grlu. A Splitska je banka svojedobno uložila golemi novac u zidanje hotela Split.

Proteklog utorka, sutkinja Željka Rožić-Kaleb donijela je odluku da se u nastavku parnice pozovu, kao svjedoci, Hrvoje Vojković, bivši direktor Hrvatskog fonda za privatizaciju, i Ivan Rajčić, onodobni predsjednik splitskog Trgovačkog suda. Vojković bi trebao svjedočiti na okolnosti je li on, svojedobno, kao direktor Fonda pismeno upozoravao Splitskane da se u povodu privatizacije hotela Split događaju navodno neke protupravne radnje. A Ivan Rajčić bi pak trebao objasniti: Kako je danas potpisao jedno rješenje o većinskom vlasniku hotela Split - Bojane Dobrović - a već 24 sata nakon toga drugi dokument, kojim se u knjige Trgovačkog suda ubilježuju kao većinski vlasnici hotela neki drugi ljudi.

Traži odštetu od 400 milijuna kuna

Međutim, splitsko Državno odvjetništvo podnosi krivičnu prijavu protiv povratnice iz dijaspore jer je, navodno, protuzakonito sklopila ugovor s T. Dragunom, ugovor koji će joj omogućiti da joj "uglednici" omoguće većinsko vlasništvo nad hotelom Split. Ipak, na to županijski sud ne reagira. Ali zato prihvaća krivičnu prijavu Bojane Dobrović, podnesenu protiv čak 202 mala dioničara, od kojih je otkupljivala dionice, ili je, pak, s njima potpisivala ugovore o naknadnoj kupnji vrijednosnica.

Prijave protiv malih dioničara okvalificirane su kao prijevremeni delikt. U cijeli slučaj, kao posrednik, ulazi splitska tvrtka KRD Trade, koja poziva sve koji su Bojani Dobrović ustupili svoje dionice da dođu "na razgovor" u Splitsku banku, gdje im čelnici banke predlažu da svoje dionice prodaju Splitskoj banci! Tako su mali dioničari, nekadašnji zaposlenici hotela Split ipak dvaput prodali svoje dionice. Zapisnici o saslušanjima malih dioničara pred istražnim sucem splitskog županijskog suda svjedoče da je bilo baš tako.

Okrivljeni za djelo koje ih se tereti - prijevara: dva puta su prodavali dionice hotela Split! - vjerojatno nikad neće sjesti na optuženičku klupu. Svi se izgovaraju "da je na njih bio vršen pritisak, da su bili obmanjivani..." A tako razmišlja i Bojana Dobrović. Pa je posegla za težim pravnim oružjem. Tuži Republiku Hrvatsku, Fond za privatizaciju i nekoliko banaka. Zahtijeva 400 milijuna kuna odštete!

Bojana Dobrović i njezin suprug Slavo i dalje žive u New Jerseyju, u SAD-u. Ne pada im napamet vratiti se u Hrvatsku.

(Večernji list 11.srpnja)

POVRATNICI U OSJEČKO - BARANJSKOJ ŽUPANIJI OGORČENI RJEŠENJIMA O OVRSI ZBOG KORIŠTENJA TUĐIH STANOVA

Kazna za progonstvo sto tisuća kuna

BILJE - Obitelji Ergelašević iz baranjskog Bilja uručeno je rješenje o ovrsi na 100.000 kuna zbog korištenja tuđega stana u osječkom naselju Sjenjak za vrijeme progonstva. Ključeve im je dobrovoljno u ruke predala sama vlasnica još u siječnju 1992. godine. Nitko od njih tada nije ni slutio koliko će se u njemu zadržati. Komplikacije s iseljavanjem iz stana počele su već nakon nekoliko mjeseci. Tada je Ergelaševićima uručena i prva tužba. Preko Zajednice povratnika Hrvatske pokušali su naći novi, nužni smještaj, ali je sve bilo popunjeno. Na ulicu nisu mogli. Tek u travnju 1999. godine obnovljena im

je kuća u Bilju. Spremili su stvari i vratili se u Baranju, a ključ stana uz sastavljanje zapisnika predali u Mjesni odbor Sjenjak.

- Država jedne šalje u Haag, druge izbacuje na ulicu - ogorčene su Mirta i Nada Ergelašević, koje i po deset dana u kući imaju novca samo za kilogram kruha. Ne znaju kome više da se žale. Sudova im je dosta. Teško im je prikupiti i 2900 kuna za sudske troškove, a kad se sje da moraju platiti još 100.000 kuna, suze im same poteku.

- Jedino ovu kuću možemo prodati i onda smo opet na ulici! A pitanje je hoćemo li uopće za nju moći dobiti toliki novac. No, i da ga

Dobro nam došao sv. Oče, dobro nam došli hodočasnici

U nedjelju 21. srpnja u župnom parku "Father Kamber" u Mississaugi bio je prvi susret hrvatske zajednice Toronto i okolice sa hodočasnima iz Hrvatske. Uz već dobro poznata lica mladih kanadskih Hrvatica i Hrvata iz tri hrvatske župe, "Naše Gospe Kraljice Hrvata" (Toronto), "Hrvatskih Mučenika" (Mississauga) i "Presvetog Trojstva" iz Oakvilla, u ovom omiljenom parku Hrvata ovog dijela svijeta sreli smo i mnogobrojne mlade iz svih dijelova Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Australije. Domaćini, mladi iz naše zajednice, ljubezno i sretno dočekali su mlade prijatelje iz Hrvatske, BiH i Australije otvorivši im svoje domove, ponudivši prijateljstvo, želeći im da se osjećaju tu u našoj sredini kao da su doma. Uz mlade, hodočasnima se veseli cijela hrvatska zajednica ovog dijela Kanade, jer smo počašćeni što možemo i mi biti dio ovog velikog doživljaja za Kanadu. Ovaj Svjetski susret mladeži svijeta najveći je događaj u zadnjih nekoliko godina za Kanadu, a posebno za nas kanadske Hrvate. Posebno amo sretni što možemo biti uključeni u ovaj izvanredan događaj jer nikada ne možemo zaboraviti da nas je Vatikan prvi priznao u onim teškim danima Domovinskog rata, kad mnogi za nas nisu htjeli niti znati. Posebno smo isto tako zahvalni sv. Ocu na časti koju je dao našem blaženiku, Kardinalu Stepincu, posvetivši ga u Mariji Bistrici. Njegova dva dolaska u Hrvatsku mi vjernici Hrvati u Kanadi osobito cijenimo, jer njegova prisutnost u Hrvatskoj uvijek je značila njegovu veliku ljubav prema hrvatskom narodu. Uz sv. Oca, posebna nam je čast i imati zagrebačkog nadbiskupa Mons. Josipa Bozanića u našoj sredini, jer će on, kao i mnogi drugi biskupi i nadbiskupi, držati kateheze po crkvama Toronta. Mons. Bozanić obratiti će se vjernicima na hrvatskom jeziku, što posebno veseli Hrvate ovog kraja, koji će se pridružiti mladim hodočasnima u župi "Naše Gospe Kraljice Hrvata" u Torontu, gdje će se dva dana, 25. i 26. održavati kateheze.

U nedjelju, u župnom parku, veliki dio zajednice pozdravio je mlade hodočasnike na sv. misi, koju je predvodio Mons. Josip Bozanić, a koncelebrirali su svi domaći svećenici, kao i mnogobrojni gosti iz Hrvatske. Mons. Bozanić je u podužoj procluci pozdravio mlade hodočasnike, zaželio im

dobro, i govorio o značenju ovog susreta mladih svijeta. Pozvao ih je da uvijek slijede Križ koji su digli mladi u Rimu i donijeli ga ovdje u Kanadu. Zahvalio je mladim Hrvatima Kanade koji su ugostili mlade iz RH, BiH i Australije, koji su došli ovamo slijedeći Kristov križ. Rekao je: "Iako smo u novom, stranom svijetu, osjećamo da u našim žilama teče hrvatska krv, osjećamo naše hrvatske korijene, želimo osjetiti ono duboko zajedništvo sa Evandeljem za koje su se opredjelili naši stari pred 13. stoljeća.". Podsjetio je mlade Kanadane hrvatskog porijekla na njihovo europsko porijeklo, na Hrvatsku koja im daje te europske korijene. I na kraju je rekao kako smo se okupili ovdje, hodočasnici iz Hrvatske, BiH, Australije, dragovoljci iz zajednice, cijela hrvatska zajednica ovog dijela Kanade u hrvatskom parku, jer želimo iskazati vjernost Evandelju, Majci Božjoj i hrvatskom narodu.

Veliko je bilo uzbuđenje svih prisutnih, čak je i pljesak pozdravio neke nadbiskupove riječi. Nakon sv. mise, mladi Hrvati iz Kanade počastili su njihove goste iz domovine i BiH i Australije ručkom, te s njima proveli popodne u lijepom druženju, pričama, sportskim natjecanjima.

Danas, u ponedjeljak dolazi nova grupa hodočasnika, ovaj puta grupa iz Splita, Srbije i Cme Gore, koja se pridružuju onima iz Zagreba, Pule, Koprivnice, Rijeke, Mostara, Sydneya... I kako je župnik vel. Josip Kos napisao u pozdravnom pismu mladima u "Župnom vjesniku", od 21. srpnja ove godine: "Središnja misao ovoga susreta su Isusove riječi: "Vi ste svjetlo života, vi ste sol zemlje!.. Dobro došli i ugodno se osjećali među nama u Torontu i Kanadi". U toj poruci mladima iz Hrvatske, BiH i Australije, ali i svih dijelova svijeta, kao i sv. ocu Papi, rečeno je sve.

A na kraju, moram spomenuti riječi Mons. Bozanića koji je pri kraju sv. mise u župnom parku Father Kamber govorio o jednom svom snu: sanjao je mons. Bozanić kako će se mladi Hrvati iz svih dijelova svijeta susresti s mladim Hrvatima iz domovine, u Hrvatskoj. Kako je rekao, svi mi taj susret sigurno bi podržali, jer bi to bilo novo otvaranje, to je ono što nosimo u srcima. Kako je rekao, ostavimo to Božjoj providnosti. Pljesak svih prisutnih i svečan pjev hrvatske himne pokazali su što nam nosi budućnost: susret svih mladih (ali i nas starijih) u Hrvatskoj. (VK)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002

Događaji u našoj zajednici

Hodočašće u Midland

Toronto, 15. Srpnja - Jučer, u nedjelju 14. ovog mjeseca, hrvatske zajednice Južnog Ontarija hodočastile su u Midland, u "Mariju Bistricu" Kanade. Ovog zaista vrućeg dana tisuće Hrvata iz kanadskih gradova gdje žive Hrvati - Toronto, Hamiltona, Mississauga, Stoney Creeka, Barry-ja, Sudburyja, Windsora, i mnogih drugih došli su iskazati vjernost Isusovoj majci. Stotine i stotine osobnih automobila i autobusa od ranog jutra stizali su u Martyrs' Shrine u Midland, i smjestili se u prekrasnom parku, u hladu starih stabala.

Svečanu povorku, u kojoj se bili svi svećenici, predvodila su tri barjaka, hrvatski, kanadski i papinski, a Sv. misa, koju je predvodio zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, uz koncelebriranje svih svećenika hrvatskih župa ovog kraja, kao i gostiju iz domovine, počela je točno u dvanaest sati. Koliko god je bila velika vrućina, iznad 32 stupnja Celzijusa, ipak ta silna vrućina nije smetala nekoliko tisuća Hrvata i prijatelja, koji su pažljivo pratili svaku riječ nadbiskupa i drugih svećenika.

Ovogodišnje slavlje u Midlandu organizirala je župa Hrvatskih Mučenika iz Mississauga. Posebno su se bacili u rad mladi ove župe, i izvršno obavili svoj zadatak. Vel. Ivica Kecerin, župnik ove župe, zahvalio je svima na dolasku na hodočašće, svim svećenicima, časnim sestrama, gospodinu nadbiskupu, vjernicima, mladima. Riječi zagrebačkog nadbiskupa Bozanića ostavile su vrlo dubok utisak na sve vjernike, kao i na svekoliko svećenstvo, jer se mons. Bozanić u svojoj duljoj prodi i retoričnim pitanjima kako dalje u ovom novom stoljeću, kako dalje nakon teških godina rata, kako dalje kad su u nama stotine pitanja okrenuo ne samo Bogu u životu čovjeka, već i onom što je pred nama, Hrvatima, koji živimo izvan domovine. Upotrijebio je riječi sv. oca Pape koji je poručio kako je potreban program života u kojem molitva zauzima centralno mjesto, a ta molitva u svakom vidu (osobna, u obitelji i zajednici) vodi ka otvaranju prema Bogu, vodi do promjene samog čovjeka. Nemoguće je citirati mons. Bozanića, a

svaka je njegova riječ dotakla mnoštvo u srca, dok su posebno jake bile poslanice o tome da će hrvatski narod živjeti, jer on ljubi Boga, časti Djevicu Mariju i ljubi svoju Hrvatsku. No, upozorio je mons. Bozanić, da je za to potrebna vjernost: vjernost Bogu, Crkvi, obitelji, župi, vjernost svom hrvatskom narodu kako bi ostali svoji pred Bogom, Crkvom i svim narodima svijeta. Svoju duboku prodiku završio je traženjem obećanja da danas, na ovom svetom mjestu, na ovom hodočašću u Midlandu, svi prisutni obećaju da će zauvijek ostati vjerni svom Bogu, Crkvi i svom hrvatskom narodu.

Nakon sv. mise, i kraćeg ručka, većina vjernika je sudjelovala na Križnom putu. Uz mons. Bozanića koji je predvodio molitve, tisuće ljudi predvođene svećenstvom krenulo je stazama kraj 16 križnih postaja.

Što bih izdvojila kao nešto najupečatljivije iz današnjeg dana? Možda onu svečanost tisuća duša kad je mons. Bozanić tražio obećanje vjernosti Bogu, Crkvi i hrvatskom narodu, ili možda našu prelijepu himnu, koja se orila u "Mariji Bistrici" Kanade, ili možda najljepšu pjesmu Hrvata katolika, "Zdravo djevo Kraljice Hrvata", na kraju svečane mise u Midlandu. Teško su se razilazili vjernici ovog djela Ontarija, ali i svećenstvo se teško opraštalo od vjernika, svojih župljana kao i župljana mnogih župa rasutih po cijelom Južnom Ontariju. Vel. Ivica Kecerin, župnik župe Hrvatskih mučenika, gotovo je zaplakao na rastanku, jer danas u Midlandu još jednom je potvrđena i vjera u Boga i pripadnost svom hrvatskom narodu hrvatskih vjernika ovog kraja.

Vrućina dana je jenjavala, a mi smo se polako pakirali za put natrag, u svoje domove negdje po Južnom Ontariju. Hodočašće u Midland je jednom godišnje, no sjećanja na taj dan ostaju zauvijek.

Kako već rekoh, župa Hrvatskih Mučenika organizirala je ovo hodočašće u Midland ove godine. Kao što smo i očekivali, sve je bilo izvršno, čak i više os toga. Vl. Kecerin je zahvalio na kraju svima koji su se dali za organizaciju ovog hodočašća, posebno je spomenuo mlade svoje župe, koji su se pokazali izvršnima.

I na kraju, lijepo nam je svima bilo u Midlandu, iako je bilo strašno vruće, no ne smijemo stalno prigovarati. Svima onima koji su radili, svim pjevačima, svekolikom svećenstvu i zabregačkom nadbiskupu mons. Bozaniću, časnim sestrama, redarima, čuvarima, onima koji su nosili barjake - hvala!! (V.K.)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

imamo, pitam se jesmo li krivi što smo morali napustiti vlastiti dom - žali se Mirta. U kuću Ergelaševićih stiže samo jedna mirovina, i to ona Mirtina supruga Miroslava. S nje bi, prema rješenju o ovrsi, idućih godina svakoga mjeseca trebali "skidati" po 1586 kuna. Miroslav je zbog svega već dobio i šećernu bolest. No, predati se neće.

- Ovo je bila kuća sa sedam soba. Nakon povratka, u njoj nismo zatekli ni žlicu! Ako treba, tužit ćemo i državu jer je netko pokrao našu kuću - spremna je Nada Ergelašević.

Sudbina obitelji Ergelašević tek je jedna od 300 u Osječko-baranjskoj županiji. Na toliko je, naime, povratničkih adresa dosad stiglo rješenja o

ovrsi, a neka od njih glase čak na enomnih 200.000 kuna! Koliko je točno sudskih rješenja poslano na adrese povratničkih obitelji koje su za vrijeme progona boravile u tuđim stanovima ili kućama, osječko-baranjska podružnica ZPH te podatke na sudovima ne može dobiti.

- To je nacionalna sramota! - poručuje predsjednik ZPH Josip Kompanović, koji drži da bi Hrvatski sabor o tome trebao raspravljati prije ljetne stanke. Iz osječko-baranjske podružnice ZPH poručuju povratnicima da ne prihvaćaju nikakve odluke dok im ne stigne konačno rješenje, a ono će doći iz samoga Sabora.

(Večernji list 11. srpnja)

DUGO ČEKANO IZVJEŠĆE STIGLO U SABOR - RIJEČKA BANKA PRED PROPAST KUPOVALA SVOJE DIONICE OD MINISTRA OBNOVE

Čačić prodao dionice istog dana kad je Nodilo priznao

ZAGREB - Istog dana, 4. ožujka kad je diler Riječke banke Eduard Nodilo priznao Upravi te banke da je vodio nezakonitu kupoprodaju deviza, koja je na kraju rezultirala gubitkom od 98 milijuna dolara, ministar obnove, javnih radova i graditeljstva Radimir Čačić prodao je Riječkoj banci 500 njezinih dionica. Za taj posao Čačić je dobio 120 tisuća kuna, jer je dionicu prodavao po cijeni od 240 kuna.

Tog 4. ožujka, kad je u Riječkoj banci u punom zamahu bila izvanredna unutarnja kontrola, Uprava je od Čačića kupovala drugi paket dionica. Tri dana ranije, 1. ožujka, kad je započela unutarnja istraga o Nodilovim transakcijama, Čačić je prodao 301 dionicu, za što mu je Riječka banka platila 72 tisuće kuna. Tako je za ukupno 801 dionicu Riječke banke Čačić dobio 192 tisuće kuna. Da Čačić tada nije prodao dionice Riječke banke, njihova bi vrijednost samo nekoliko dana kasnije, kad su nakon izbijanja afere štedište navalile na šaltere banke, bila nekoliko puta manja. Točnije za 801 dionicu Riječke banke Čačić bi mogao dobiti tek šezdesetak tisuća kuna, ako bi u to vrijeme netko uopće želio kupiti te dionice. To što je Čačić trgovao dionicama koje su bile u njegovom vlasništvu nije sporno. Nije sporno ni to što je te dionice prodao samo nekoliko dana prije sloma Riječke banke, ako nije imao informaciju o tome da se u Riječkoj banci već nekoliko dana provodi unutarnja kontrola i da se sumnja na milijunske gubitke. Ako to nije znao, onda nije mogao znati ni to da će za dva-tri dana njegove dionice na tržištu postati bezvrijedne.

Uprava je morala znati

Informacija o Čačićevoj prodaji dionica Riječke banke dio je izvješća Komisije za vrijednosne papire koje je ovih dana dostavljeno Saboru, što ga je naš list dobio na uvid. U tom izvješću Komisija zapravo odgovara na pitanja saborskih zastupnika o tome tko je u tjednu (27. veljače - 8. ožujka) prije javne objave kraha Riječke banke njezinu upravu prodavao dionice. Uprava je u to vrijeme već imala upozorenje svog većinskog vlasnika, njemačkog BLB-a o sumnjivim transakcijama s

londonskom bankom SCB. Točnije, već 1. ožujka londonska banka poslala je u Rijeku detalje o inozemnim transakcijama Eduarda Nodila, na osnovi čega je i započela unutarnju kontrolu.

Dakle, u trenutku kad je od ministra Čačića i još dvadesetak građana kupovala dionice po cijeni od 240 do 270 kuna, uprava Riječke banke je znala da će one za nekoliko dana vrijediti puno manje. Ubrzo nakon izbijanja afere javnost je saznala da je Uprava dodatno rasipala milijune kuna kupujući dionice za koje je znala da nakon nekoliko dana na tržištu neće vrijediti gotovo ništa. No, inzistiralo se na informacijama o tome od koga je Uprava kupovala te dionice i koga je dovela u povoljniji položaj u odnosu na druge dioničare koji su zbog propasti Riječke banke izgubili milijune.

Obećanje Račana

Početkom travnja dio misterija razotkrili su sami prodavači, odnosno brokerska kuća Dalbank vrijednosnice. Oni su priznali da su Riječkoj banci prodali 18.505 dionica, koje su bile u njihovom vlasništvu i vlasništvu njihovih klijenata - malih dioničara. Dalbank je tada tvrdio da je prodajom tih dionica zapravo postignuta nagodba u sudskom sporu, te da nije imao povlaštene informacije o onome što se događa u Riječkoj banci. No, saborski zastupnici i javnost su inzistirali na tome da Vlada objavi pojedinačna imena ljudi koji su Riječkoj banci prodali njezine dionice prije samog kraha. Premijer Ivica Račan u više je navrata naglašavao da će i Vlada inzistirati na tim odgovorima, ali u sabornici nikada nije mogao ponuditi konkretna imena. Listu je u Sabor konačno dostavila Komisija za vrijednosne papire i nakon što se na njoj našlo ime ministra Čačića, nameće se pitanje zašto on sam u vrijeme kad se na sjednicama Vlade raspravljalo o Riječkoj banci nije priznao da je bio "vidovit", jer je prodao dionice prije strmoglavljivanja njihove cijene. No, u tom bi slučaju Čačić morao dokazati da nije imao povlaštene informacije o tome što se događa u Riječkoj banci.

(Glas Slavonije 12. srpnja)

Oglas

\$20.000.00 NAGRADA \$ 20,000.00

biti će isplaćena osobi ili bilo kojoj hrvatskoj karitativnoj udruzi ili ustanovi, po želji osobe koja je u stanju na sudu pozitivno utvrditi identitet osobe, koja se krije iza imena ŠIME VASILJ. Pod pseudonimom Šime Vasilj oko 15. travnja 2002. poslan je članak mnogim članovima hrvatske zajednice pod naslovom:

Intelligence Service

MONTREAL - NEW YORK - TORONTO - NORVAL - CHICAGO - VANCOUVER - SEATTLE

Upravitelj: Šime Vasilj

Ako itko, tko čita ovaj oglas, zna tko se krije iza imena Šime Vasilj, neka o tome obavijesti: Mr. Bruce A. Thomas, Q.C., Tel: (416) 869 5455

Cassels Brock & Blackwell LLP, Barristers and Solicitors, Scotia Plaza, Suite 2100, 40 King St. W., Toronto, On M5H 3C2

Pašalić isključen iz HDZ-a

ZAGREB - Kao što se i očekivalo, a to je i sam najavljivao, dr. Ivić Pašalić jučer je isključen iz HDZ-a. Komentar bi se ovog - za najveću našu oporbenu stranku - vrlo važnog događaja mogao svesti na zaključak: predsjednik stranke dr. Ivo Sanader ostvario je što je dugo planirao i matirao svog najljucjeg stranačkoga protivnika. Visoki stranački sud časti donio je, kako je novinarima priopćio njegov predsjednik Florijan Boras, jednoglasnu odluku o bezuvjetnom Pašalićevu isključenju. Razlog je, objasnio je, što je bivši ravnatelj Zaklade hrvatskog državnog zavjeta teško povrijedio stranački statut i nanio veliku štetu ugledu HDZ-a. A Pašalić je, upozorava Boras, govorio kako je stranačko vodstvo nelegalno, da je nesposobno voditi državu, te da će HDZ na sljedećim izborima doživjeti fijasko.

Pašalić nije htio komentirati isključenje

Pašalić se u roku od osam dana može žaliti Središnjem odboru HDZ-a, ali to je nevažna statutarna odluka koja više ništa neće promijeniti. Inače, podsjetimo, Predsjedništvo HDZ-a 26. lipnja pokrenulo je stegovni postupak protiv dr. Ivića Pašalića. Dr. Ivić Pašalić nije jučer želio komentirati odluku HDZ-ova suda te je najavio da će danas održati u Saboru konferenciju za novinare.

Sanader može biti zadovoljan

Nema sumnje da je Sanader ovim potezom pokazao kako je njegov autoritet u stranci - neupitan, te da će svi koji mu se suprotstave proći "kao bosi po trnju". Jer, ako se riješio Pašalića, i to na spektakularan način, riješit će se svakoga tko se neće klanjati njegovoj politici. Doda li se svemu ovome činjenica da zbog stalnih potresa, kroz koje prolazi vlast, HDZ-u neprestano raste ugled u javnosti, Sanader zaista trenutačno može trljati ruke. Svakim će danom biti sve više onih koji će mu hodočastiti i odavati priznanje da je upravo on veliki i toliko potreban HDZ-ov reformator.

Drugo je pitanje - koliko sva ta euforija može trajati. U HDZ-u, naime, uopće nema toliko novih ljudi kao što se pokušava prikazati javnosti - pa se o nekakvu novom "hadezeovskom liku" teško može govoriti. O tome možda najbolje govori to što se nedavno jedan od najbližih Sanaderovih ljudi nije mogao sjetiti kako se zove novi glavni tajnik stranke.

Osnivanje nove stranke?

Kada je pak riječ o Pašaliću, on će konačno morati odlučiti hoće li se povući, bar na neko vrijeme iz politike, ili će pokazati ima li uopće nekakav plan. Čini se da ideja o osnivanju nove stranke nije nemoguća, ali nije ni tako bliska kako neki smatraju. Pašalićevo šlepanje uz neke druge političke opcije, poput one dr. Miroslava Tuđmana, bilo bi pucanj u prazno. Činjenica je kako je Pašalić od Sanadera poražen upravo na način koji se bivšem savjetniku dr. Franje Tuđmana najčešće zamjerao. Neki smatraju kako je Pašalić pogriješio što je pustio Sanaderu da na prošlom izbornom stranačkom saboru primijeni sva sredstva da pobijedi.

Zbog Pašalićevega isključenja zasigurno će biti zadovoljni i neki međunarodni krugovi, koji su itekako dijelili savjete nekim našim političarima - da se riješe Pašalića. No, hoće li od svega, i koliko, imati koristi HDZ, teško je sada procijeniti. Mnogo je, naime, onih koji misle da ni nakon ovog poteza HDZ nije pokazao kako je promijenio svoj mentalitet. Naprotiv. Inače, čelnici drugih stranaka - od Vesne Škare Ožbolt iz DC-a i Ljubice Lalić iz HSS-a, do Željka Glavana iz HSLS-a - nisu željeli komentirati Pašalićevo isključenje jer "to je unutarstranačko HDZ-ovo pitanje". Tek je Miroslav Rožić iz HSP-a ocijenio kako isključenje Pašalića nema nikakve veze s profilacijom HDZ-a, i to zato što se politički programi Pašalića i Sanadera uopće ne razlikuju. (Večernji list 9. srpnja)

da se uputi preporučeno pismo upravitelju HKZ-a, gosp. Josipu Vinskom, sljedećeg sadržaja: "Odbor i članovi Hrvatskog društva Međimurje nisu zadovoljni sa organizacijom i vođenjem Godišnje skupštine Hrvatske kreditne zadruge. Nadasve, ne slažemo se sa nepristojnim postupkom Uprave prema članstvu Kreditne zadruge.

Nadamo se da će ubuduće Godišnje skupštine biti bolje organizirane i vođene. Zato smatramo da bi bilo poželjno da se Uprava Hrvatske kreditne zadruge izvine (javno) svim članovima Hrvatske kreditne zadruge. S poštovanjem, Đuro Plačko, Tajnik Hrvatskog društva Međimurje (Kopija ovog pisma poslana je i u uredništvo HRVATSKE ISKRE i tiskana je u najnovijem 108. broju, 5. srpnja ove godine, na str.41).

Nažalost, svi ovi događaji razdiru hrvatsku zajednicu u Torontu i okolici, zajednicu koja je sebe dokazala radom za vrijeme Domovinskog rata. Svi se mi, koji gledamo rezultate sramotnih događaja, kad su neki iz Hrvatske kreditne zadruge uzeli zakon u svoje ruke 21. travnja ove godine, uopće ne razmišljajući o dalekosežnim posljedicama, nadamo da će se Godišnja skupština vrlo skoro obnoviti. Tek na ponovljenoj sjednici svi pravovaljani članovi imati će mogućnost postavljanja važnih pitanja dosadašnjem vodstvu, čega nažalost nije bilo na posljednjoj skupštini 21. travnja. Zbog toga, kao i zbog nekulturnog i grubog ponašanja zaštitara, i nepoštivanja demokratskih pravila Hrvati, članovi HKZ-a, tužili su svoju Hrvatsku kreditnu zadrugu. Žalosno, ali istinito.

Za sada se ne zna kako će pet članova Uprave HKZ-a, koji sačinjavaju većinu i koji podržavaju gosp. Josipa Vinskog, sadašnjeg upravitelja KHZ-a, reagirati na ove tužbe, a nemojmo zaboraviti da će biti još tužbi, koje su za sada samo u pripremi. Ipak, nadamo se da će se ta ružna situacija uskoro završiti, jer u slučaju odstupanja sa svojih pozicija sadašnjeg upravitelja i određenih članova Upravnog, tužbe bi se, po mojem mišljenju, mogle promijeniti, jer svima nama u Torontu i okolici naša Hrvatska kreditna zadruga zaista mnogo znači. Interesantno će biti ako dođe do suda slušati četiri direktora HKZ-a pod zakletvom svjedočiti jedno, a njih pet drugih i upravitelj gosp. Josip Vinski sasvim drugo.

No, vrijeme će pokazati svoje, pa ćemo vidjeti kako će se odvijati daljnja situacija.

Valentina Krčmar

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

Ivo Perić: Povijest Hrvata (Odlomak iz knjige)

U vrijeme Prvog svjetskog rata

Prvi svjetski rat 1914.-1918. uzrokovale su interesne suprotnosti između velikih zemalja, koje su te suprotnosti svrstale u dva međusobno suprotstavljena vojno-politička saveza: Trojni savez i Antantu. Povod za rat bio je atentat u Sarajevu na Franju Ferdinandu, austrijskog prijestolonasljednika, kojega je u tom napadu 28. lipnja 1914. ubio jedan pripadnik 'Mlade Bosne', terorističke organizacije, povezane s velikosrpskom terorističkom organizacijom 'Ujedinjenje ili smrt' iz Beograda.

Kao podanici Austro-Ugarske, Hrvati su u tom ratu, u sastavu austrougarske vojske, sudjelovali na tri bojišta: balkanskom - protiv Srbije i Crne Gore, istočnom - protiv Rusije, i kasnije na talijanskom - protiv Italije. Premda je do rata 1914. bila članica Trojnog saveza, Italija je nakon izbijanja rata proglasila svoju neutralnost. Italija je 26. travnja 1915. sklopila tajni ugovor u Londonu sa silama Antante, koje su joj - za ulazak u rat na njihovoj strani - tim ugovorom obećale dodjelu južnog Tirola, Gorice, Gradiške, Trsta, Istre i većeg dijela Dalmacije. Tako se ona uključila u rat protiv svojih bivših saveznica, Njemačke i Austro-Ugarske, otada zvanim: Centralne sile. Tako je od svibnja 1915. nastalo i talijansko bojište na Soči.

Zajednička austrougarska vojska sastojala se od kopnene vojske i ratne pomorice. Postojale su i posebne, zemaljske vojske: domobranstvo. U austrijskom domobranstvu, zvanom Landwehr, zapovjedni je jezik bio njemački. U Kraljevskom ugarskom domobranstvu u Mađarskoj, zvanom honved, zapovjedni jezik bio je mađarski. U Kraljevskom ugarsko-hrvatskom domobranstvu u Banskog Hrvatskoj zapovjedni jezik bio je hrvatski. Hrvatski su domobrani nosili odore od plave čoh, uzduž hlače po šavu i na haljincu imali su crveni gajtan, a na kapi sa štitnikom, uz austrijski amblem, i hrvatski grb. Od 315 generala i 17 admiralas s hrvatskog je prostora bilo 30 generala i 2 admiralas. Među tim visokim hrvatskim časnicima najpoznatiji su bili feldmaršal Svetozar Borojević, generali Stjepan Sarkotić, Luka Šnjarić i Antun Lipošćak, te admiral Maksimilijan Njegovan.

Neposredno uoči izbijanja rata režimska je policija u Dalmaciji, Istri i Banskog Hrvatskoj uhitila velik broj režimu nepoćudnih građana. Neki od tih građana bili su kao 'veleizdajnici' osuđeni na zatvorske kazne, bilo je čak i strijeljanja na osnovi presuda prijekih sudova, neki su konfinirani, a neki su određeni za taoce - npr. književnik Ivo Vojnović - da bi njihovi životi bili zalag za sigurnost vojnih objekata. Prema nalogima austrougarskog režima mnoge su hrvatske novine bile zabranjene i mnoga hrvatska društva raspuštena.

Dalmatinski i Istarski sabor tijekom rata nisu sazivani. Hrvatski sabor u Zagrebu radio je i u ratnim godinama jer je u njemu imala većinu Hrvatsko-srpska koalicija, suradnica ugarskog režima. Zbog toga Istvan Tisza, ministar-predsjednik ugarske vlade, nije dopustio raspust Hrvatskog sabora. Hrvatski oporbni zastupnici u Hrvatskom saboru imali su tako priliku da javno kažu što misle o položaju i težnjama svog naroda. Zastupnik Stjepan Zagorac, pripadnik Starčevićeve Stranke prava, govoreći o hrvatskom pitanju (1915.), naglašavao je da on nije za dualizam, nije ni za trijalizam, nego za nešto bolje: da Hrvati, Česi, Mađari i Poljaci imaju svoje samostalne države unutar Habsburške Monarhije, koje bi s Austrijom činile savez država. Govoreći o tom istom pitanju, zastupnik Stipe Vučetić, pripadnik Hrvatske stranke prava, obrazlagao je (1916.) nužnost da se sve hrvatske zemlje ujedine u 'jednu samostalnu i slobodnu hrvatsku državu', hrvatsku kraljevinu.

Carevinsko vijeće u Beču sastalo se za vrijeme rata prvi put tek u svibnju 1917. Zastupnici iz hrvatskih zemalja (Dalmacije i Istre) te iz slovenskih zemalja osnovali su u tom Vijeću svoj zajednički zastupnički Jugoslavenski klub, koji je 30. svibnja 1917. objavio svoju deklaraciju, poznatu kao Svibanjska deklaracija. Tom su deklaracijom obznajivali da 'na temelju narodnog načela i hrvatskog državnog prava zahtijevaju ujedinjenje svih zemalja u Monarhiji u kojima žive Slovenci, Hrvati i Srbi u jedno samostalno, od svakog gospodstva tuđih naroda slobodno i na demokratskoj podlozi osnovano državno tijelo pod žezlom habsburško-lorenske dinastije'. Taj zahtjev bio je zapravo ponavljanje predratnih zahtjeva pristaša trijalizma.

Za trajanja rata bila je vrlo aktivna i hrvatska politička emigracija. Već uoči početka i početkom rata prebjeglo je u Italiju nekoliko hrvatskih političara i javnih djelatnika: Frano Supilo, Ante Trumbić, Ivan Meštrović i dr. Njima su se pridružila i dvojica bosansko-hercegovačkih Srba, a potom i pojedini slovenski politički emigranti. Oni su

već u studenom 1914. zaključili da osnuju Jugoslavenski odbor, koji se potom, u travnju 1915., konstituirao u Parizu. Za predsjednika tog odbora izabran je Ante Trumbić. Odbor je odredio Frana Supila da održava vezu s vladama sila Antante. Glavni zadaci odbora bili su: da se nastupa protiv Austro-Ugarske i da se zalaže za izdvajanje južnoslovenskih zemalja iz njezina sastava, da bi se te zemlje mogle ujediniti sa Srbijom i Crnom Gorom u zajedničku jugoslavensku državu.

Hrvatski političari u Jugoslavenskom odboru - osobito Frano Supilo i Ante Trumbić, u mladosti istaknuti pravaši i borci za samostalnu hrvatsku državu - prihvatili su jugoslavensku orijentaciju silom prilika. Jer, hrvatski nacionalni prostor bio je u velikoj opasnosti da postane plijen velikotalijske i velikosrpske ekspanzije. Kao realni političari držali su da u takvoj situaciji moraju ići jedino prema cilju kojemu ih je vodio program Jugoslavenskog odbora. Nadali su se da će jugoslavenska državna zajednica, kad bude ostvarena, biti ustrojena kao federacija, u kojoj će hrvatski narod moći sačuvati svoju teritorijalnu cjelokupnost, njegovati svoj nacionalni identitet i u svemu biti ravnopravan. Nastojanje Jugoslavenskog odbora da stupi u dogovore sa srbijanskom vladom nije nailazilo na odziv te vlade. Nikola Pašić, predsjednik te vlade, nije bio za ravnopravno dogovaranje. Kao velikosrbin, on nije želio ujedinjenje, nego prisajedinjenje. Nije htio jugoslavenku federaciju, nego proširenu, veliku Srbiju. Kad je napokon sredinom 1917. pristao na dogovore na Krfu, bilo je to pod utjecajem raznih za Srbiju nepovoljnih okolnosti. Ali većine tu i tada postignutih dogovora nije se želio pridržavati.

Rat je donio brojne nevolje. U pojedinim hrvatskim krajevima bilo je i gladi. Mnogi mobilizirani vojnici poginuli su, bili ranjeni ili pali u zarobljeništvo. Zbog svega toga rasla su antiratna raspoloženja. U austrougarskoj ratnoj pomorici bilo je i pobuna. Pobuna u Boki kotorskoj, u veljači 1918., bila najmasovnija. U toj pobuni prednjačili su hrvatski momari, što se vidi i po osudi vođa pobune. Od četvorice vođa pobune, koje je vojni prijeku sud osudio na smrt, trojica su bili Hrvati, a jedan Čeh. Dezertiranja iz austrougarske vojske bila su vrlo česta, osobito u zadnjoj godini rata. Hrvatski vojni dezerteri krili su se u svojim zavičajima, po poljima i šumama, prema čemu su ih nazivali: zeleni kadar.

Rat se približavao kraju i sa sigurnošću se predviđao slom i raspad Austro-Ugarske. Pojedine slovenske i hrvatske političke stranke nastojale su koncentrirati svoju politiku i spremno dočekati predstojeće prevratne događaje. Predstavnici slovenskih političkih stranaka, na svom sastanku 27. kolovoza 1918. u Ljubljani osnovali su Narodni svet (Narodno vijeće) za Sloveniju i Istru. Predstavnici hrvatskih političkih stranaka, zajedno s predstavnicima slovenske udružbe Narodni svet, sastali su se 5. listopada 1918. u Zagrebu i osnovali Narodno vijeće Slovenaca, Hrvata i Srba (SHS). Za predsjednika Narodnog vijeća SHS izabran je Anton Korošec, Slovenac, a za potpredsjednike Ante Pavelić (zubar), Hrvat, i Svetozar Pribičević, hrvatski Srbin.

Dana 29. listopada 1918. sastao se Hrvatski sabor u Zagrebu. On je odlučio da se tim danom - na osnovi prava na samoodređenje i hrvatskoga državnoga prava - raskidaju sve dotadašnje državnopravne veze Hrvatske s Austrijom i Mađarskom, da se Hrvatska i Slavonija, Dalmacija i Rijeka proglašavaju neovisnom državom, koja 'pristupa u zajedničku narodnu suverenu Državu Slovenaca, Hrvata i Srba, te da se Narodnom vijeću SHS 'priznaje vrhovna vlast'.

Preporučujemo Vam:
Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X4 (905) 629 8415

LEPTIRI - SIMBOLI LJEPOTE

Što su dragulji među mineralima, to su leptiri među kukcima. Od otprilike milijun postojećih vrsta kukaca, oko 120.000 ili jedna su osmina leptiri. Po prozirnim i membranoznim krilima, na kojima su poput crepova na krovu poredane raznobojne ljuščice, često i u više slojeva, leptiri se razlikuju od ostalih kukaca. Ljuščice mogu biti i lističave strukture koja lomi svjetlost stvarajući optički efekt osobitog blještavila. Stoga nije čudno što su, s cvijećem iz kojega piju nektar i pritom ga oprašuju, najljepši ukras prirode. Neke orhideje, na primjer, mogu oprašiti samo leptiri određene dužine rila. Aktivni su danju i noću. Danji miruju čim se smrači, već i za jače naoblake, a neki noćni aktivni su i danju, kao jedan od najljepših, *Chrysiridia madagascarensis*, čije se boje mjenjaju ovisno o kutu gledanja.

Razvojni su stadiji leptira: jaje, ličinka (gusjenica), kukuljica i odrasli oblik. Mužjaci ženke pronalaze osjetilom mirisa. Kod najviše vrsta leptira mužjaci imaju češljasta ticala, odnosno povećan broj mirisnih stanica. Njihovim markiranjem otkriveno je da oni bez ticala ne mogu pronaći ženu u neposrednoj blizini, a mužjaci s ticalima pronalaze neoplođene ženke i s udaljenosti od više kilometara. Za usporedbu, čovjek ne prepoznaje određeni miris tijela druge osobe ni na pola metra. Miris je poslije također važan i prilikom odlaganja jaja. Ženke jaja odlažu u prvom redu na optimalnu biljku hraniteljicu, a tek, ako je nema, na najrodniju biljku, što je i te kako važno jer mnoge vrste nakon hranjenja s nekim drugim tipovima biljaka imaju nakon razvoja smanjen spolni potencijal ili se ne mogu čak ni do kraja razviti.

Ovisno o vrsti, ženka odlaže od 20 jaja pa do otprilike 10.000 jaja, lijepeći ih na lišće, debela, grančice ili plodove. Iz oplođenih jaja izlaze ličinke koje nazivamo gusjenice. Kod samo nekoliko vrsta poznata je živorodnost, legu žive ličinke, kao i kod nekih žohara, te mnogih biljnih ušiju. Gusjenice odmah nakon izlijezanja počinju žderati goleme količine hrane zbog relativno malog postotka iskoristištenja. Hrane se lišćem, pupovima, cvjetovima, plodovima, grančicama, deblima, različitim biljnim produktima (brašno, tkanine), a neke voskom, vunom i vunanim proizvodima, te neki plavci čak i živim sitnim kukcima (štitaštima i lisnim ušima). Postoje rijetke vrste leptira čije su se gusjenice prilagodile na život u vodi gdje se hrane vodenim biljem, algama ili otpacima bilja. Kako su gusjenice pretežno biljožderi, kad ih se pojavi mnogo na kulturnom ili šumskom bilju, mogu golobrstom prouzročiti katastrofalne štete. Napadnu li pak korov, tada su i te kako korisne, kao npr. slakov ljljak. Hrane se od nekoliko tjedana, pa do nekoliko godina (gusjenica vrbočica u drvu i do 4 godine), te se kod nekih vrsta povećava volumen i do 9.000 puta. Pritom se zbog čvrste obloge presvlače, prema vrsti, 4-5 pa čak i do 17 puta. Gusjenice su najčešće zelene i vrlo se teško zapažaju unutar lišća, ali mogu biti i drugih boja. Smeđe su često u obliku grančice ili suhog lista, pa se također teško zapažaju dok miruju na deblu ili grani. Mnoge su, osim što su različita oblika, i vrlo živopisno obojene, te često oponašaju opasne životinje. Nerijetko su naoružane gustim dlakama ili oštrim čekinjama, na čijim su bazama često otrovne žlijezde živih boja. Takve su opasne ako padnu na nježne dijelove kože, jer izazivaju svrbež s crvenim otokom. Najviše gusjenica u ustima ima žlijezde predivice. S pomoću ispredenih niti neke se puštaju po vjetru i tako se šire rasprostrane ili se prilikom pada pred neprijateljem vraćaju na mjesto hranjenja. I čahuru, zaštitnu oblogu oko kukuljice, koja kod dudova svilca daje više stotina metara svilene niti, pletu s pomoću predivica.

Kukuljica je stadij mirovanja, a unutar nje zbivaju se intenzivne promjene. Na vanjskom hitinskom oklopu vidi se gdje će nakon unutarnjih transformacija biti oči, sisalo (rilo), noge, krila i zadak.

Smeđa preljevica, *Apatura ilia*, (zaštićena šumska vrsta)
Apatura ilia, (protected woodland species)

Miruje nekoliko tjedana ili, u nepovoljnim uvjetima u stanju anabioze (stanja u kojemu su sve životne funkcije svedene na minimum), za vrijeme jake zime ili žarkog ljeta, i po nekoliko mjeseci. Zatim joj puca hitinski oklop na leđima i izlazi odrasli leptir. Tek izašli leptir mlohav je, skraćениh krila, jedva duljine trećine tijela, a relativno jakih nogu kojima se penje na prikladnu podlogu ili ostaje visjeti na svlaku. Krila su na taj način izložena djelovanju sile teže, te se vrlo brzo pune krvlju, povećavaju i preko dužine tijela. Za dvadesetak minuta očvrstnu, sposobna su za mahanje i leptir je spreman za let. Dogodi li se da sila teže ne djeluje na krila, ona se nešto povećaju, ali ostanu smežurana i takav je leptir nesposoban za let, odnosno osuđen je na propast.

Oblik krila i tijela te njihova obojenost uglavnom su u službi zaštite od neprijatelja. Tropski leptiri iz roda *Morpho* vidljivi su dok lete samo ako su krila pod određenim kutem gledanja, pri čemu zabljesnu. Ljuščice s donje i gornje strane krila bojom su prilagođene okolišu, pa kad nema loma svjetlosti, leptir je gotovo neopaziv. Tu pojavu zovemo mimikrija. Neke vrste oponašaju biljne djelove (fitomimeza), a druge neku drugu životinju (zoomimeza). Neki leptiri imaju raspored šara u obliku očiju, te svojim očima mogu zaplašiti pticu-neprijatelja. Postoje i oni koji su otrovni za predatore koji bi ih eventualno konzumirali (porodica *Danaiidae*), pa svojom specifičnom bojom upozoravaju neprijatelje da ih ne diraju. Tokom milijuna godina razdoblja evolucije razvile su se vrste leptira koje nisu otrovne, a raspored šara tako slični onomu u otrovnih vrsta da se i njih klone ptice koje su iskusile okus otrovnoga.

Leptiri su različitih veličina, oblika i boja. Najmanji su, s rasponom krila od tek 2-3 mm, mineri; gusjenica živi između gomje i donje granice lista praveći krivudave hodnike kroz list. Najveći raspon krila od tridesetak centimetara ima jedna južnoamerička vrsta. Naš je najveći leptir kruškov prelac ili veliko noćno paunče (do 15 cm), kao i japansko noćno paunče, vrsta unešena radi svile tusah.

Leptiri su poznati i kao veliki selci. Tako se npr. monarh (*Danais plexipus*) seli u jesen s područja sjevera do Srednje Amerike radi prezimljavanja, a u proljeće natrag u Kanadu usput se razmnožavajući. Naš noćni, oleanderov ljljak, tijekom jedne noći, leteći brže od 90 km na sat, stigne od Dalmacije do Sjeverne Njemačke. Leptiri najčešće prezimljuju u stadiju jajeta ili kukuljice, a rjeđe kao gusjenice ili odrasli oblici. Ako prezimljavaju kao odrasli leptiri, za mirovanje traže toplije zakutke u potkrovljima kuća, pod naslagama otpalog lišća, po različitim šupljinama ili pod korom i u dupljama drveća. Ako zimi jače zatopli, aktiviraju se i za sunčana vremena počinju letjeti. Takvi prvi proljetni leptiri kod nas su žučak, velika i mala riđa, danje paunče, mrtvački plašt, stričikovac, admiral i neki drugi.

Leptiri su, kao i mnogi drugi kukci, sve ugroženiji. Glavni razlog za to je uništavanje njihovih staništa. Kod nas je zakonom zaštićeno šest vrsta leptira. Izuzevši kolekcionarstva, za leptire je najopasnije tretiranje pesticidima koji ih ubijaju ili im uništavaju hranu. Krčenjem prašuma, uništavanjem livada i kultiviranjem tla uništavaju se prirodna staništa leptira, a time i oni.

Vještica (odozdo), *Charaxes jasius*, Dalmacija
Charaxes jasius (from below), Dalmatia

Lorković ustanovio i dokazao postojanje poluvrste (semispecies), kao zadnju kariku prije postanka neke nove vrste.

(Gordana i Franjo Perović, časopis Croatia, proljeće 2001)

Leptir je jedan od simbola ljepote. Njime se bave dizajneri, nalazi se na različitim uzorcima, u reklamama, književnim djelima, filmovima, na novčanicama, čita ga se po zidovima, izrađuje kao nakit... Ako i izumre, ostat će vječno zapamćen.

Za znanost u svjetskim razmjerima najznačajniji su leptiri hrvatskog podneblja oni koji su imenovani po našoj zemlji, kao *Hemaris croatica* i pripadnici roda *Erebia* (cmci), na osnovi kojih je akademik Z.

Odnosi Hrvatska - Srbija

MILORAD PUPOVAC S MINISTROM SVILANOVIĆEM U BEOGRADU

U hrvatske biračke popise i Srbe iz SRJ

BEOGRAD - Jugoslavenski ministar vanjskih poslova Goran Svilanović i predsjednik Srpskoga narodnog vijeća Milorad Pupovac danas su zajednički ocijenili kako bi vlasti u Zagrebu trebale u biračke popise uvrstiti hrvatske Srbe koji su izbjegli u SRJ kako bi se umanjili negativni odjeci zadnjeg popisa stanovništva u Hrvatskoj prema kojemu u Hrvatskoj živi samo četiri posto Srba.

Predstavnici hrvatskih Srba na čelu s Miloradom Pupovcem jučer su, na poziv ministra Svilanovića, boravili u Beogradu. U razgovorima između predstavnika srpske zajednice i ministra Svilanovića bilo je riječi o nizu tema, od povratka izbjeglica do amnestije hrvatskih Srba koji su sudjelovali u oružanoj pobuni u Hrvatskoj, a protiv kojih se vode ili su pokrenuti sudski postupci. Ministar Svilanović ocijenio je da su se odnosi između Hrvatske i Jugoslavije u posljednjih godinu dana jako poboljšali te da je stoga sada došao pravi trenutak da se počnu i konkretno rješavati teži problemi i otvorena pitanja kao što su granice, povratak Srba i njihove imovine.

Nedavno objavljeni rezultati popisa u Hrvatskoj, koji su izazvali dosta bure i na jednoj i na drugoj strani, rezultat su etničkog čišćenja. Stoga podržavamo nastojanja srpske zajednice u Hrvatskoj da se hrvatski Srbi koji žive u SRJ uvrste u biračke popise - izjavio je ministar Svilanović. Dodao je da vlasti u Beogradu od Hrvatske očekuju također da ubrza povratak izbjeglih Srba i njihove imovine te reviziju sudskih postupaka protiv onih hrvatskih Srba za kojima su zbog ratnih zločina i oružane pobune pokrenuti postupci i raspisane tjeralice Interpol. Naglasivši kako izaslanstvo hrvatskih Srba nije došlo u Beograd da bi se žalilo na svoj položaj u Hrvatskoj, Milorad Pupovac izrazio je nadu da će poboljšani bilateralni odnosi između dviju zemalja pridonijeti i poboljšanju položaja

ZAŠTO VLADA ŽURI S USTAVNIM ZAKONOM O MANJINAMA

Manjincima najmanje pet mjesta u Saboru

Kako nije uspjela sve pripreme za početak parlamentarne procedure obaviti do kraja redovnog zasjedanja Sabora, Vlada u ostavci šalje nacrt Ustavnog zakona o pravima manjina na izvanrednu sjednicu što bi se trebalo održati krajem idućeg tjedna. Iza te su žurbe barem dvije okolnosti. Odnos vlasti prema manjinama i pravna regulacija tog pitanja pod stalnim su monitoringom međunarodne zajednice. Stoga ne iznenađuje što je nacrt toga zakona među prvim uručen voditelju misije OEES-a u Hrvatskoj Peteru Semnebyu. Reguliranje prava manjina u skladu s europskim standardima uz to je jedan od ključnih kriterija kojim će se mjeriti napredak Hrvatske u prilagođavanju standardima Europske unije.

Za izglasavanje ustavnih zakona potrebna je dvotrećinska većina zastupnika, pa je Vlada već u pripremama manjinskog zakona nastojala pridobiti suglasnost predstavnika manjina i političkih stranaka. Konzultacije su obavljene i s predstavnicima oporbenog HDZ-a. OEES će, tvrde u političkim krugovima, motriti i reakcije te stranke, čiji su zastupnici svojedobno, kad se glasalo o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, izašli iz Sabornice.

U Zakonu o manjinama najsporniji je bio detalj koji regulira pravo na zastupljenost manjina u Saboru. Vlada ide u Sabor s dvije varijante. Prema jednoj, pripadnici manjina imali bi uz opće pravo glasa i posebno pravo izbora zastupnika iz redova nacionalnih manjina. Za manjine koje imaju manje od 1,5 posto ukupnog broja stanovnika, minimalan broj zastupnika odredio bi izbomi zakon. Za one s više od 1,5 posto stanovnika, Zakon bi prema toj varijanti jamčio najmanje jednog zastupnika, dok bi ukupan broj tih manjina u parlamentu ovisio o odazivu na izbore i broju pripadnika njihove manjine koji su se izjasnili za predloženog manjinskog zastupnika.

Prema drugoj varijanti, pripadnicima manjina zakonom bi bilo zajamčeno najmanje pet zastupničkih mjesta, ali samo s općih lista. Za manjince s više od 1,5 posto udjela u stanovništvu vrijedilo bi pravilo kao u prvoj varijanti - dakle 1 plus onoliko zastupnika koliko je puta u prosječnom broju izašlih birača manjinaca sadržan prosječan broj birača koji su glasali za jednog zastupnika. Manjinci s manje od 1,5 posto udjela u ukupnom stanovništvu imali bi pak pravo izabrati najmanje 4 zastupnika, prema pravilima Izbornog zakona.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002

Srba u Hrvatskoj, odnosno Hrvata u Jugoslaviji. U skladu s tim nastojanjima, Pupovac je kazao kako su hrvatski Srbi zainteresirani da se što prije promijeni vizni režim između dviju zemalja i s hrvatske i s jugoslavenske strane. Ministar Svilanović nije komentirao kakve su realne mogućnosti za što skoriju promjenu viznog režima. Delegaciju hrvatskih Srba jučer je primio i jugoslavenski predsjednik Vojislav Koštunica.

I ministar Svilanović i Pupovac pozitivnim su ocijenili prijedlog ustavnog zakona o manjinama. - Očekujemo da će Hrvatski sabor što prije prihvatiti taj zakon, što je uvjet za sklapanje bilateralnog sporazuma o manjinama koji želimo što prije potpisati - kazao je ministar Svilanović. (Večernji list 19.7.)

HDZ: Priopćenje za javnost, 19. srpnja 2002.

Odbacujemo izjavu jugoslavenskog ministra vanjskih poslova Gorana Svilanovića u svezi s rezultatima popisa pučanstva u Hrvatskoj koje on smatra posljedicom, kako je rekao, etničkog čišćenja. To naprosto nije točno, niti odgovara povijesnoj istini. Čak je i sam Svilanović prije nekoliko tjedana izjavio suprotno, tj. da je za postotak Srba u Hrvatskoj odgovorna Miloševićeva velikosrpska politika. Svilanovićeva najnovija izjava plod je pokušaja neistinitog i politikantskog reinterpretiranja povijesti s ciljem nedopustivog pritiska uoči rasprave o Zakonu o manjinama u Hrvatskom Saboru. Takva Svilanovićeva izjava nije konstruktivan prilog normalizaciji odnosa dviju država. Stoga, najoštrije prosvjeduemo zbog šutnje Vlade RH i tražimo od Vlade da službeno reagira na tu izjavu.

Za razliku od predlagatelja zakona, manjinci se u prvom redu zalažu za dvostruko pravo glasa iako neki drže da ni druga varijanta nije loša. Još dok se čeka na njihov konačni stav, kao i na stavove zastupnika vladajućih i oporbenih struktura, jasno je da će Ustavni zakon o manjinama biti još jedan pokazatelj novog odnosa snaga u Saboru.

(Večernji list 19.7.)

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES TRAZI ISTRAGU PROTIV CLINTONA I OSTALIH

ZAGREB, 5. srpnja (Hina) - Hrvatski svjetski kongres zatražio je od glavne haške tužiteljice Carle del Ponte pokretanje krivične istrage protiv američkog predsjednika Williama Jeffersona Clintona i njegovih najbližih suradnika zbog "pomaganja optuženom hrvatskom generalu Anti Gotovini u 1995. u hrvatskoj vojnoj operaciji poznatoj kao operacija Oluja". HKS navodi kako vjeruje da ni Gotovina ni američki dužnosnici nisu krivi za ratne zločine, ali istodobno drži da tužiteljica, ako ustraje na progonu Gotovine, mora krivično goniti i američke dužnosnike. Haško tužiteljstvo optužilo je prošle godine generala Antu Gotovinu za zločine počinjene tijekom i nakon operacije "Oluja".

U pritužbi HSK-a se kao temelj za krivični progon američkih dužnosnika navodi to što je američka administracija pomagala generalu Gotovini i HV-u kršenjem UN-ova embarga na uvoz oružja i omogućavanjem Hrvatskoj da dođe do oružja. Uz to, navodi se u pritužbi HSK-a ICTY-u, SAD je imao postaju CIA-e u Gotovininu vojnoj bazi u kojoj su Amerikanci odmah dobijali snimke događaja s terena a time, drži HSK, i saznanja o eventualnom planu etničkog čišćenja i Gotovininu ponašanju. Hrvatski svjetski kongres navodi i da je američka administracija dala zeleno svjetlo za vođenje operacije, pružala diplomatsku i političku potporu te je imala mogućnost zaustaviti ju. HSK ponavlja kako, "unatoč tomu, vjeruje da je najpravedniji izlaz povlačenje optužnice protiv generala Gotovine".

Događaji oko Sinjske Alke

PREKINUTA TRADICIJA : UMJESTO PREDSEDNIKA, POKROVITELJ ALKE SINJSKI PUK

Alkari neće Mesića

SINJ - Pokrovitelj ovogodišnje 287. Alke bit će sinjski puk, priopćio je jučer Mate Jukić, predsjednik Viteškoga alkarskog društva (VAD), preksinoćnju odluku Upravnog odbora Viteškoga alkarskog društva. Nije, međutim, objasnio tko će u ime spomenutog puka sjediti u svečanoj loži na alkarskom trkalištu i slavodobitniku predati darove pokrovitelja. Rekao je da će Upravni odbor Društva o tome naknadno odlučiti. Predsjedniku Mesiću VAD je uputio pismo u kojem ističe da, cijeneći instituciju predsjednika Republike i povijesno iskustvo Alke, ne želi ugasiti tradicionalno pokroviteljstvo predsjednika RH nad sinjskom viteškom igrom te dodao: "Obznanjujemo javnosti da smo prihvatili Vaš savjet, koji ste nam dali na prijemu u Zagrebu, 9. srpnja 2002., da nađemo novog pokrovitelja i donijeli jednoglasnu odluku da pokrovitelj 287. Sinjske alke bude hrvatski puk Sinja i cetinskoga kraja." Iz Ureda predsjednika Mesića na to nije bilo komentara.

Odluku VAD-a umirovljeni general Petar Šimac, bivši član alkarskog časnog suda, komentirao je: Zbog svoje sujete članovi VAD-a idu iz pogreške u pogrešku. Ova je odluka neshvatljiva.

Alkar isključen iz priprema, Stipe Breko, kaže: - Ne može vodstvo alkara odlučivati u ime naroda. Neka raspišu referendum.

Jukić je rekao da se Sinjani i alkari nemaju zbog čega ispričavati predsjedniku Republike Stjepanu Mesiću, koji na sastanku s predstavnicima VAD-a nije prihvatio da i ove godine bude pokrovitelj Alke zbog prošlogodišnjih događaja, kada je, uz ostalo, onemogućeno da se slavodobitniku preda predsjednikov dar. Jukić je ustvrdio kako se na "prošlogodišnjim alkarskim svečanostima nije dogodilo ništa loše, ni u suprotnosti s alkarskim statutom i drugim pravilima". Ponašanje gledatelja, dodao je, nije mogao spriječiti, kao što ne bi mogao ni na ovogodišnjoj Alki.

Odgovarajući na neke optužbe, tajnik VAD-a Ivo Vrca rekao je da zlatnici i srebrnjaci Alke nisu otuđivani i da se, kao i ostale vrijednosti, nalaze u trezoru Splitske banke u Sinju, pozivajući novinare neka se u to uvjere. Rekao je također da Vlada još nije dostavila 500.000 kuna za obnovu opreme, odora i oružja.

Odgovarajući na novinarsko pitanje o prošlogodišnjoj prodaji ulaznica, Tomislav Župić iznio je podatak da će od 4000 ulaznica u prodaju biti puštena samo polovica, a ostalo će biti podijeljeno uzvanicima (600-700), alkarcima i alkarskim momcima (oko 500), udrugama proisteklim iz Domovinskog rata (500-600) te sponzorima (200-300). Prošle godine VAD nije uspio prodati 800 ulaznica, ali je gledalište ipak na kraju bilo popunjeno.

Na novinarsko pitanje je li u tijeku postupak nakon prijave Ivice Perića protiv pojedinaca iz Uprave VAD-a, među kojima je i on sam, Mate Jukić odgovorio je da će sud raditi. (Večernji list 14. srpnja)

Tko će financirati ovogodišnju Alku

ZAGREB, 16. srpnja - Službeni Pantovčak nema komentara na vijest da je Viteško alkarsko društvo (VAD) za pokrovitelja ovogodišnje Alke odabralo puk Sinja i Cetinske krajine.

"Predsjednik Mesić je svoje rekao", jedini je komentar s Pantovčaka. S obzirom na sve što se prošlog tjedna dogodilo na Pantovčaku za susreta Mesića s alkarcima - kad nije bilo ni isprike niti jamstava da se lanjski skandal neće ponoviti - tradicionalni pokrovitelj Alke, šef države, jasno je poručio da razmisle o drugom pokrovitelju.

Odlukom da pokrovitelj bude puk alkari su, a ne predsjednik Mesić, presudili i time ga amnestirali od "netolerantnosti i odgovornosti", neslužbeni su komentari iz Predsjednikova Ureda. Iz izvora bliskih Mesiću može se naslutiti kako nema izgleda da dođe do obrata i da šef države pristane na pokroviteljstvo, osim kad bi na čelo VAD-a došla druga, razumnija uprava. A to se, procjenjuju na Pantovčaku, do ovogodišnje Alke neće dogoditi.

Alkari su došli Mesiću svjesni da im treba novac - Alka stoji oko tri milijuna kuna, predsjednikovi darovi od 20.000 do 50.000 kuna, a iz raznih stavki državnog proračuna namijenjeno im je 2,5 milijuna kuna. I to je razlog njihova dolaska na Pantovčak. Sad kad nema "jakog sponzora", ne znaju gdje namaknuti ostatak novca.

Kako se Alka financira iz državne blagajne, to je apsurdnije da su na prošlogodišnjoj Alki "poplivali ruku koja ih hrani", neslužbena su tumačenja izvora bliskih Pantovčaku i Vladi. Tko će financirati ovogodišnju Alku? Puk Sinja i Cetinske krajine? Čini se da je i puk-pokrovitelj to pitanje postavio VAD-u. Odgovorit će morati predsjednik VAD-a Mato Jukić, kažu naši izvori, napominjući da će "vitez Jukić" morati pošteno priznati da su dosad sve plaćali predsjednik države i proračun. Predsjednik im je prošlog tjedna objasnio da je u "političkom smislu nakazna ideja da rade manifestaciju koja ima državno pokroviteljstvo, da bi od te iste manifestacije napravili političku manifestaciju na kojoj ruše istu tu demokratski izabranu vlast".

Poruka je prošlogodišnje Alke, smatraju na Pantovčaku, bila da se predsjednik Mesić ne smije pojaviti na javnoj priredbi u vlastitoj državi i to na priredbi koju plaća - država. Zato je Mesić znao da će alkari ipak doći do Pantovčaka, jer im treba financijaš. No s Pantovčaka su otišli praznih ruku. (Vjesnik 17.7.)

NAKON ŠTO JE UPRAVA ALKE OBZBANILA NOVOG POKROVITELJA VITEŠKE IGRE

Na jednog slavodobitnika čak 50 tisuća uručitelja darova?

SINJ - Odluka alkarske Uprave da pokrovitelj 287. sinjske alke, koja će se održati 4. kolovoza bude "hrvatski puk Sinja i cetinskog kraja", o čemu je predsjednik VAD-a Mate Jukić sa svojim suradnicima u subotu izvjestio javnost, naišla je u Sinju na snažnu i očekivanu reakciju. Već odavno Alka i sve što se oko nje događa podijelila je građane Sinja, pa su tako podijeljene i reakcije na najnoviju odluku alkarske Uprave.

Na jednoj su strani pojedinci koji bespogovorno brane i podržavaju svaki potez čelnništva Viteškog alkarskog društva, koji aktualnu državnu vlast nazivaju izdajničkom, pa sukladno tomu ne priznaju Stjepana Mesića predsjednikom Republike Hrvatske i zato pozdravljaju odluku kojom mu je Upravni odbor Viteškog alkarskog društva oduzeo pokroviteljstvo nad Sinjskom alkom.

Puno su brojniji, čini se, oni što drže da alkarska Uprava povlači poteze štetne ne samo Alci već cijelom Sinju i njegovim građanima. Takvi ogorčeno komentiraju da Mate Jukić i svita koju je okupio oko sebe ne razbijaju glavu što je Sinj gospodarski uništen, demografski opustošen i socijalno ugrožen, jer oni imaju obilna i redovita mjesečna primanja. Iako je sve veći broj glasnijih nezadovoljnika još su rijetki građani spremni izreći svoje mišljenje i iza njega javno stati. Svatko hoće komentirati, ali ne i da se navede ime komentatora. To se najbolje moglo uočiti u otvorenom kontakt-emisijama na lokalnoj radijskoj postaji. Građani su rado iznosili svoje komentare, pri čemu su podržavali i osuđivali odluku alkarske uprave o imenovanju "hrvatskog puka Sinja i cetinskog kraja" pokroviteljem ovogodišnje Alke, prozivali su predsjednika VAD-a i gradonačelnika Matu Jukića i pozivali ga na ostavku. Nisu, dakako, izostajale ni podrške i obećanje da bi, ako bi trebalo, i materijalno pomogli Alci. Iako doista žive u teškim socijalnim prilikama, Sinjane nije napustila duhovitost. Od povratka alkarske delegacije iz Zagreba mnogi se u Sinju međusobno pozdravljaju s "Vaša visosti". Prošlogodišnji natpis "Svi smo mi Mirko Norac" Sinjani bi, kažu dosjetljivi, ove godine mogli zamijeniti sa "Svi smo mi pokrovitelji Alke", a ako "hrvatski puk Sinja i cetinskog kraja" stvamo bude pokrovitelj, neki predlažu da svih pedesetak tisuća Sinjana i Cetinjana dođe na svečanu tribinu kako bi slavodobitniku 287. alke uručili darove. (Slobodna Dalmacija 15. srpnja)

ZBOG NAJAVE SKUPINE SINJANA UPITNO ODRŽAVANJE 287. ALKE

Traže puštanje Norca ili će zapriječiti trkalište

SINJ - Skupina od desetak Sinjana okupljenih oko podružnice Udruge veterana dragovoljaca Domovinskog rata, kojoj je na čelu Luka Majić, dopredsjednik HVIDR-e i Slobodarske stranke Hrvatske, s predsjednikom Borisom Babićem odlučila je podnijeti zahtjev sinjskom gradonačelniku i predsjedniku Viteškog alkarskog društva Mati Jukiću, u kojem se, uz ostalo, traži odgoda održavanja ovogodišnje 287. alke ako se privremeno ne pusti na slobodu alkarski vojvoda general Mirko Norac Kevo. U suprotnom će sa svojim članovima i simpatizerima izići na alkarsko trkalište i zapriječiti održavanje alkarskog nadmetanja. O tome je obaviješten i predsjednik Udruge veterana na državnoj razini Đuro Dečak, koji je izjavio da podupire odluku sinjske podružnice. Kako doznajemo iz nama dostupnih izvora, sinjski gradonačelnik još nije dobio taj zahtjev, ali se spominje da bi se u utorak predstavnici objiju strana trebali sastati i razmotriti Majićev i Babićev zahtjev. (Večernji list 21.7.)

kosište s vrhom tolje, a na jednoj trećini kosišta tolja je direktno vezana za kosište. Sjećam se uzrečice čika Nike Šokčevića Tutora koji je u šali znao reći: "Što je dobra tolja, ko baba kad rolja!"

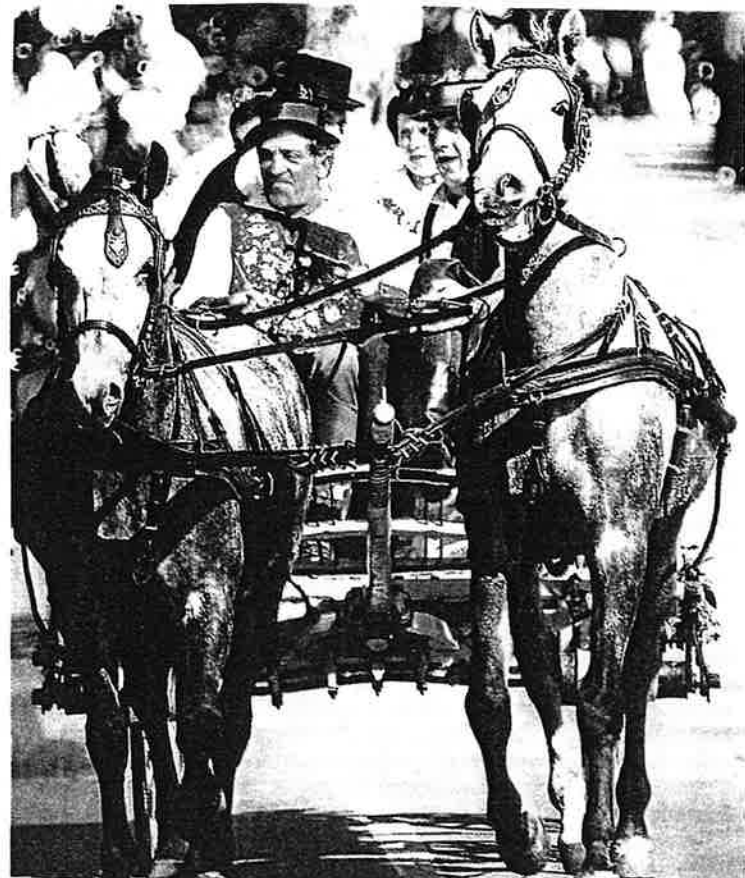
Pri kosidbi se kosa otupila, pogotovo ako u žitu ima puno boce, kukolja i ostruge. Svaka je kuća zato imala "belegiju". Belegije su donosili iz Bosne i prodavali. Najbolje su bile zovičke belegije, koje je pravio od tesanog kamena na Majevici i donosio Niko Zečević, zvani Belegija. Belegija se stavljala u "vodir". Vodir je posuda - kralvli rog ili je napravljena od drveta ili "pleja". U njega se stavljala voda, malo sijena ili trave da se duže očuva vlaga, a i voda ne prospe. Tada se stavi belegija (brus ili gladalica, kako kažu Račinovčani). Vodir ima kuku i objesi se oko "kajša" (pasa) koji drži "čakšire" ili široke gaće kosca. Vodir se nerijetko ubadao i u zemlju na njivi ako je kosa dobro otkovana, "ljuta kao zmaj". Dok je domaćin pripremio kosu, kosište, vodir i belegiju, njegov susjed ili rođak je to isto učinio, jer će njih dvojica, trojica moći jedno jutro za dan pokositi. Domaćica, "reduša" je pripremila jelo za "frustuk" (doručak) jer se rano ide na njivu, a dogovorila je i dvije RUKOVEDALJE i djecu STERATELJE uža.

Uža, kosidba, rukoved

Žetoci su poranili. Uprežu se konji. Steratelji uža trljaju okice, spavali bi još. Stavljaju se kosa, kosir, torba s jelom i sud s vodom. Sjeda se na dasku pokritu "gubom". Rano je. Tri sata. Pijetlovi kukuriču. "Kolomaz" je učinila da točkovi ne škripe ko jučer. Kola na rupama klecu. Grudve na putu. Stiže se na njivu. Isprežu se konji i vežu za lotre. Baci im se djeteline da prigrizu štogod. Dok je rosa, u njivu sa žitom se ne ulazi - ne kosi se. Zašto se onda uranilo? Uranilo se da se obavi važan posao, da se ispletu uža za vezanje snopova. Za rose se otkosi toliko žita koliko treba za uža. Uža se prave na dva načina: pletenjem i vezanjem. Vješte ruke ispletu ili vežu potreban broj užadi. Užad se stavlja u snopove, a ako rosa nije jaka, polije se vodom. Nakosi se zelene djeteline i pokriju se snopovi s užadima, a odlažu se obično pod drvetom kako bi bili u hladovini. Sve je to činjeno da se uža ne bi osušila, te kod vezanja snopova popucala. Kada se zgotove uža, tada se "frustuka" (doručuje). Za frustuk je uz rakiju obično "suva rana": slanina, šunka, ili ako je "gra kuan dan ranije, on se zagrije na vatri" tako da se pod lonac metne dvije, tri "ciglje". Poslije jela i rose više nema. Počinje kosidba s jednim, dva ili više kosaca, ovisi o veličini "mobe". Iza svakog kosca je rukovedalja i sterač uža. Prvi kosac prije nego zamahne kosom prikrsti se i kaže: "Bože pomози." Za njim ide rukovedalja koja u ruci ima "kosir" (slično srpu). Kosir je širi i okrugliji, nije oštar, oštri se kad je potrebno s unutrašnje strane i ima drvenu dršku - ručku. Služi da se njime hvata pokošeno žito. Rukovedalja ima i pregaču tkanu od lana, "bilu rubinu dulji ruka-

va, čarape", kožne opanke, jer bi se gumeni brzo poderali na strmaku od struge i boce. Za koscem ide "sterač", za njim rukovedalja slaže rukovedi na uža, koja su udaljena jedna od drugih ovisno od kvalitete žita. Prvi tal - dio snopa je od prvoga otkosa; to je pola snopa ili rukoved, a druga rukovedalja iza drugoga kosca kupi drugi rukoved i to je jedan snop. Za njima ide "vezatelj snopova" - "vezac". On sveže snop i "privme" ga da bi vezivni čvor - "gula" bila okrenuta prema vlažnoj zemlji, da se ne bi osušila. (Priče iz Spačvanske šume)

Nastavak o žetvi u Cvelferiji u sljedećoj HRVATSKOJ ISKRI.

Vinkovačke jeseni - zaprega

Preporučujemo Vam: TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTulist travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplove i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske" kojeg možete slušati na radio postaji CHIN 100.7 FM u tjednu od 2:00-3:00 sati i nedjeljom u 12:00 na 15.40 AM
- Za sve informacije obratite se na nas ured.

Ivica (John) Lončarić

3045 Southcreek RoadUnit1, Mississauga, Ontario L4X 2X6
(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltourist.com, Fax: (905) 602 8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Hodočasnik iz Hrvatske

Slavonski narodni običaji (Cvelferija)

Gunjanci su žito želi ovako....

Zrna žita na putu. Vrabac doleti. Svoj dio uzima. Poplaši ga auto. Još jednom sleti. Uze još jedno zmo. Zaleprša krilima. Pored puta na njivi kombajn. Veliki div guta žitna polja. Prikolica iza traktora. Jedna, druga, treća, napunjene odlaze. Iz jedne po putu curi žito. Ostavlja trag. Obrok će biti obilan za vrapce i golubove. Žetva je. Strnjaci prazni. Vrapci se jedini raduju žetvi. Ljudi ne osjećaju žetvu drugačije osim kao svaki drugi posao. Njive požanju za sat ili dva. Naviru sjećanja iz davnih priča. Na klupčici mi je dido divanio. Čujem te riječi, a nisam ih dugo čuo i tko zna da li ću ih igdje čuti. Zapisati ih treba za ovaj naraštaj: čakanac, rucanj, tolja, snit, belegija, ostruga, uzica, boca, ugar, pljevača, rukoved, uže, čobanja, guba, dretva, guvno, krstovi devetaci i desetaci, dopožionica, čatlovi, pomoćnice gamara, vijara, pljeva, vatranka, damferica, treš, levator, špajzer, kaparaš... Gunjanci su ovako žito sijali, njegovali, želi, vršili i metali u okna ambara.

Vinkovačke jeseni - Mali Slavonci

Sjetva žita pod trećak

Da bi žetva bila bogata, trebalo je njivu dobro pripremiti. Najbolji je urod bio, ako led ne potuče, kod onih koji su žito posijali na njivu gdje je bila djetelina ili graorica. Najbolje je prošao onaj tko je "sijo žito pod trećak". Njivu bi odmarali godinu dana. Ostavljali je pod ugarkom. Orali bi je tri put u godini i to bi se zvalo "trećak". Orali bi volovima i drvenim plugom. Zadnji su u Gunji volovima orali Antun Stjepčević - Tuco na "Imrinom stanu" i Stjepan Subašić na svojim njivama. Kasnije se oralo konjima i gvozdenim plugom s kolečkama, zatim traktorom

kandžašom, damfericom, koja bi bila na jednom kraju njive, a s drugog kraja bi sajlom vukla plug. Naravno da bi se njiva dobro nadubрила. Žito bi se sijalo ručno, pod korak iz torbe s jednog ramena.

Evo kako je Josip Stipan Reklovich ove poslove u listopadu preporučio daleke 1796. godine u svojoj knjizi. On kaže:

"Moresh kofit i orat Trechakom,
i Xuritfe za Potribom fvakom,
Ovu Zemlju pak Plugom izvermi,
Nek fe Gjubre izpod Grudjah cemi,
Dafe ftrune i kerkie bude,
Orach lachnje i Volove trude."

U studenom Reklovich u polju preporuča:

"U Studenom, akofe nemerzne,
i Mraz jako Mekote neprezne,
Xito, koje Jefenjnom zaoftah,
Sad fii, od njeg rodna Rana poftah;

Texke Zemlje, kojefu haluxne,
Slabe k Plodu, i gledatfu ruzne,
Takve nik'cfem' nepriftaju drugom."

Tijekom zime, kada snjeg prekrije žito, za njega je to najsigurnije "ruvo". Na proljeće domaćin se raduje zelenom sagu žitom protkanom. Kad u žitu ugleda kukolj i bocu, zavrti glavom. Ode do ko-va-ča ili sa čardaka ili stublike izvadi "pljevaču" i ukućane pošalje na njivu da "plive i siku bocu i kukolj". Pljevača je ravni štap dug do 120 cm ili šest "šuvova", na čijem je donjem dlu ubodeno sječivo u obliku ravnog dlita. Može biti i s okruglim dilom koje se natakne na štap i zakuca ekserom. Drveni dio je od laganog drveta lipe ili jove. Sječivo su kovači kalili da bude tvrde, okivalo se ili turpijom oštrilo.

Žetva

Srpanj je mjesec žetve. Žuto, zrelo žito šišulja ili brkulja bi i pored "plivljenja" bilo "zagadito sa bocom, kukoljem koji daje snit", a ostruge bi šarale noge. Nekad se srpom želo. Žetva se obavljala od 10. do 25. srpnja. Zato su naši stari rekli "žetveni Jakov", a on je zaštitnik Gunje - sveti Jakov Apostol.

Evo što je Stipan Reklovich 1796. godine za SRPANJ rekao:

"Serpanju Ime nadilafu Polja
Xuta Ranom:(Xito je najbolja!)
Koje zriilo Texaka zaziva,
Damu Serpa pod Klasje zadiva,
I da, xanjuch, Trud febi naplati
Od Oranja, i Sime povrati.
Sad'fe vidi, Serp kako zatexe,
Terxo Snopje, il lagano rexe."

Gasde zadruga ili domaćini bi uoči žetve obavljali pripreme. Prvo se gledala kosa. Po avlijama bi odzvanjali zvuci okivanja kosa. Kosa se okivala "čakancom" (poseban čekić), naslanjala na "babicu" (mali nakovanj). Nije svatko znao dobro otkovati kosu. Nisu ni sve kose bile iste.

Najbolje su bile kose vrcane (kovane u Vrcar Vakufu - Mrkonjić Gradu). Kosišta na koja se nabijala kosa bila su od laganog lipovog, jovinog, vrbovog, klenovog drveta. Kosa se nabijala - stavljala na kosište tako da se "karikom" - željeznom grivnom i zaglavkom željeznim ili drvenim spoje i postanu cjelina. Na kosištu se nalazi "rucanj" (držalo, rukohvat), jedan ili dva, lijevi i desni. Onaj za lijevu ruku (može biti, ali i ne mora) je u "vinkl", dok je desni obavezan i polukružan je. Kad se žito kosi, na kosište se meće "tolja", koja pomaže da žito "lipo legne u otkosu", ne razbacuje ga. Tolja je šiba od svibovine ili lako savijajućega drveta debline maloga prsta. Na vrhu je račvasta. Tolja se veže "uzicom" pa se dobije tetiva koja je povezala

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

Vijesti iz BiH-a

U Srebrenici je ubijeno 12.089 osoba!

Jučer je obilježena sedma godišnjica pokolja u Srebrenici u Potočarima gdje je pokopana većina ubijenih. Političari Bosne i Hercegovine dosljedno su obilježili taj dan, kao i nacionalna televizija, ali ostaje gorak okus kako se nije mnogo učinilo da se sazna istina o svemu, iako je nizozemska vlada preuzela svoj dio krivnje.

Dva dana prije sedme godišnjice okupacije Srebrenice i pokolja tamošnjeg stanovništva (11. srpnja 1995. godine) u Tuzli je promovirana prva knjiga s popisom poginulih u nekadašnjoj zaštićenoj zoni UN-a. Azher Mihrović, Zulfo Salihović i Asmir Kržalić, bez pomoći države, ali i međunarodnih donatora, iskoristili su bazu podataka Udruženja "žene Srebrenice" i, prvi put, javnosti ponudili popis stradalih u razorenim, okupiranim i izdanom gradu. Stravična brojka od 12.089 otehtih života zapravo je temelj svake rasprave o gradu na granici i zločinu u njemu. Od tih 12.089, čak 9.500 osoba je likvidirano u srpnju posljednje ratne godine!

Nemoguće je nabrojiti komisije, radne grupe i ekspertne timove - vladine i nevladine, međunarodne i domaće, koje su se bavile istraživanjem svih aspekata srebreničke tragedije, a pogotovu količinu novca utrošenog u te svrhe. Međutim, zanimljivo je da nitko od njih nije ni pomislio da se pozabavi bitnim pitanjem: utvrđivanjem popisa poginulih i nestalih Srebreničana.

Kako objasniti ovakav paradoks? Vrlo jednostavno: svi se iz nekih svojih razloga plaše konačne brojke žrtava. Svjesni su da bi takav dokument ostavio vječno otvorenim i aktualnim pitanje odgovornosti za tragediju, a među onima koji su spremni dati novac teško je naći nevine.

Zbog toga punih sedam godina nismo imali popis užasa i tuge i zbog toga je i ovaj dio tereta tragedije morao pasti na pleća samih Srebreničana.

Sami na svijetu

Aktivisti Organizacije boraca općine Srebrenica te nekoliko studenata iz Podrinja, nakon trogodišnjeg mukotrpnog rada, ostvarili su veliki pothvat: dva dana prije obilježavanja sedme godišnjice zločina promovirana je knjiga žrtve srebreničke apokalipse, čiji su autori Azher Mihrović, Zulfo Salihović i Asmir Kržalić.

Uz niz osvrta i svjedočanstava o ratnim i poratnim zbivanjima u Srebrenici i oko nje, glavni dio knjige predstavlja popis od 12.089 poginulih i nestalih. Treba napomenuti da se ta brojka odnosi na cijelo ratno

VIJEĆE SIGURNOSTI PRIHVATILO REZOLUCIJU O ICC-ju

Misija UN-a u BiH do kraja godine

NEW YORK (Hina) - Vijeće sigurnosti UN-a se u petak navečer, nakon gotovo dvotjednog pregovaranja dogovorilo i jednoglasno izglasalo rezoluciju kojom se pripadnici mirovnih operacija svjetske organizacije iz zemalja koje nisu potpisnice dokumenata Međunarodnog kaznenog suda (ICC) izuzimaju od nadležnosti tog suda. Prema kompromisnom rješenju Vijeće "u skladu s odredbama članka 16. Rimskog statuta, traži od ICC-ja da ukoliko se takav slučaj pojavi, tijekom 12 mjeseci od 1. srpnja 2002. ne počinje istragu niti pokreće postupak protiv sadašnjih ili bivših dužnosnika i pripadnika operacija UN-a iz zemalja koje nisu potpisnice Statuta, osim ako Vijeće ne odluči drukčije". Vijeće je istodobno izrazilo spremnost da ovu odluku produljuje za po godinu dana.

U uvodu rezolucije se naglašava da će države koje su potpisale dokumente ICC-ja izvršavati svoje obveze i da priznaju nadležnost ICC-ja, dok će zemlje koje nisu pristupile Rimskom statutu "svoje obveze prema međunarodnom pravu ispunjavati pred nacionalnim sudovima". Statut ICC-ja potpisalo je 139 zemalja, a ratificiralo 76. Problem je nastao kad su Sjedinjene Države, uoči odluke o produljenju mandata misije UN-a u BiH, a vezano uz stupanje na snagu Statuta ICC-ja 1. srpnja, zahtijevale da se njihovi mirovnjaci izuzmu od nadležnosti Suda u Den Haagu.

Nakon što je Vijeće sigurnosti UN-a produljilo mandat misiji svjetske organizacije u BiH (UNMBIH) do kraja ove kalendarske godine, prema ranijem političkom dogovoru Vijeća za provedbu mira, nakon toga će zadaće u BiH preuzeti misija Europske unije. Posljednji veliki posao UNMBIH-a bit će vezan uz izbore u BiH u listopadu. Tada će, prvi put od potpisivanja Daytonskog sporazuma, na četiri godine biti birani članovi Predsjedništva BiH i novi saziv državnog i entitetskih parlamena-

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002

razdoblje i da ne obuhvata samo žrtve iz općine Srebrenica nego i sve druge Podrinjce koji su spas pokušali naći u ovoj "zaštićenoj zoni".

Premda evidencija žrtava pri samom padu Srebrenice nije posebno izdvojena u ovoj knjizi, sada se pouzdano može ustvrditi da su Karadžićevi i Miloševići zločinci tada ubili više od 9.500 osoba.

Autor iz sjene

Spomenuta trojica autora, uz pomoć nekoliko suradnika, cijeli su posao obavili bez ikakve financijske nadoknade. Za tri godine rada nitko nije naplatio litru goriva, niti ijednu dnevnicu. Najveću pomoć u pripremi i tiskanju knjige, kako ističu, pružio im je profesor kriminalistike u Sarajevu Alija Ramljak te traže da se spomene kao "autor iz sjene". Na njegovu inicijativu nastalo je nekoliko poglavlja i priloga, primjerice, Bojni otrovi u srebreničkom holokaustu - seminarski rad vlaseničkog studenta Dževada Mahmutovića.

Autori također napominju kako taj projekt nikada ne bi bio realiziran da nije bilo dragocjene baze podataka koju im je ustupilo Udruženje "žene Srebrenice", sa sjedištem u Tuzli, poznato prema organiziranju tužnih povorki srebreničkih majki svakog 11. u mjesecu i raznim drugim akcijama. U razgovoru s autorom ovog teksta, izrazili su zahvalnost i redakcijama Dana, Avaza i Slobodne Bosne na kontinuiranom i objektivnom tretmanu svih događaja bitnih za istinu u Srebrenici, što im je bio veliki poticaj da istraju u svojoj misiji.

Zapanjujuće je saznanje da kontrolori stranih i domaćih fondova za navodnu pomoć Srebrenici nisu pokazali zanimanje za financiranje tog projekta. Ipak, izdavač te knjige - Organizacija demobiliziranih boraca općine Srebrenica - ni pred najtežim preprekama nije ustuknuo, bez obzira na to što ni ona a ni sve druge boračke organizacije u cijeloj BiH do sada nisu učinile ništa ni približno vrijedno tom pothvatu. Ministarstvo za boračka pitanja u vladi Tuzlanskog kantona nije pružilo nikakvu potporu realizaciji tog projekta.

Ministar Ševalija Džonlić čak nije bio prisutan ni na promociji, kao ni guverner Selim Bešlić, premijer Senahid šaković i predsjednik kantonalne Skupštine Izet Žigić. Nije bilo ni funkcionara iz Sarajeva, kao ni predstavnika međunarodne zajednice. Srebreničani i ostali Podrinjci su bili sami, baš kao u srpnju 1995. godine. (Glas Slavonije 12. srpnja)

Kanađani povlače 300 vojnika iz BiH

OTTAWA, 16. srpnja - Kanada je u ponedjeljak objavila da će do listopada povući 300 svojih vojnika iz mirovnoga kontingenta u Bosni i Hercegovini. Takva je odluka uslijedila nakon objave NATO-ova plana da broj svojih vojnika u BiH s 19.000 smanji na 12.000 do veljače sljedeće godine. U BiH se trenutačno nalazi oko 1700 kanadskih vojnika. (Hina)

Ashdown suspendirao trojicu sudaca

MOSTAR, 16. srpnja - Visoki međunarodni predstavnik za BiH Paddy Ashdown odlučio je u utorak suspendirati predsjednika Općinskog suda Široki Brijeg Ivana Brekala, predsjednika Općinskog suda Čapljina Marinka Katića i suca Vrhovnog suda Republike Srpske Svetislava Stanojevića. U obrazloženju odluke navodi se kako se "u svakom od ova tri slučaja radi o kršenju vladavine zakona nepoštivanjem propisanoga sudskog postupka, odnosno povredama samih zakona koje su suci dužni štiti". (Hina)

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

BLAGDAN HRVATSKE ZAHVALNOSTI

Potrebno je unatoč svih nedaća, ispuniti naš nacionalni zavjet slobode u ime istinske zahvalnosti Gospodinu, na milosti i čudu koje se prije sedam godina zbilo u samo dva dana. Knin je oslobođen! -grmjelo je tada iz svih grla.

ČUDO U LUDBREGU

U Hrvatskoj, u kojoj se prema posljednjem popisu stanovništva izjasnilo skoro 88 posto stanovništva katolicima, potrebno se zapitati: Znamo li mi, kao pojedinci i kao cijeli narod, što je to uopće zahvalnost? Potrebno se to upitati s razlogom, uoči predstojećeg blagdana, 5. kolovoza - Dana zahvalnosti. Koliko smo doista zahvalni za dar slobode i mira koji smo ostvarili prije sedam godina? Jesmo li dovoljno ponizni ili čak previše oholi u svom poimanju povijesnih događaja, koje smo čudom baštinili? Zgodno je to uspoređivati na nekoliko primjera.

Večernji list od nedjelje 21.VII. 2002., na stražnjoj stranici konačno posvećuje primjeran prostor jednom kršćanskom zavjetu i zahvali. U Gomjem Jasenju nedaleko Krapine mlada misa nije služena čak od 1934.g. U Crkvi svetog Ivana Krstitelja, te nedjelje, proslavio ju je mladomisnik fra Josip Šošarić. Mladomisnik je prije tog čina prolazio razna životna iskustva. Radio je u Austriji kada je počeo rat, pa se potom prijavio u 103. zagorsku brigadu. Razočaran konfuzijom na ratištu i uvidjevši da tamo nije koristan, ponovno se vratio u Austriju. Godinu dana kasnije doživio je prometnu nesreću, koju je sam skrivio - i to je bila prijelomnica u životu. Koliko je doista bio blizu smrti govori podatak da ga nisu ni htjeli voziti u bolnicu, jer su smatrali da će ionako umrijeti. "Prije toga sam bio pun sebe, mislio sam da mogu sve, a tada sam uvidio koliko sam krhko i slabo biće. Počeo sam uviđati da je život dar, intenzivnije razmišljati i čitati Sveto pismo i Evanđelje i tako se upoznao sa Isusom Kristom" - ispričao je fra Josip Šošarić za Večernji list. Dvije godine nakon nesreće, imao je 31 godinu, spakirao je stvari i u tajnosti otišao u samostan. Josip je doista veličanstveno ispunio svoju zahvalu Svevišnjemu, te s 38 godina života postao svećenik. To je znakoviti primjer u katoličkom kraju u kojem čak 70 (!) godina nije bilo mladomisijskog slavlja.

U hrvatskoj povijesti događala su se razno-razna čuda kojima je Bog darivao hrvatski narod. Kao poznati primjer, jedno se čudo dogodilo davne 1411. godine u Ludbregu, u kapeli grofova Bačani. Bilo je to u vrijeme humanizma, kada su mnoge vjerske istine bile dovedene u pitanje, te je sumnja u Boga mučila mnoge učene ljude. Ti problemi nisu pošteđeli ni tadašnjeg svećenika, koji je jednog dana dok je služio svetu misu, izgovarajući riječi pretvorbe, posumnjao da je kruh u istinu postao Tijelo, a vino Krv Kristova. Gospodin mu se tada ukazao čudesnim znakom. Svećenik primjeti da se u kaležu nalazi umjesto vina - prava pravcata svježa krv. Uzbuden, sakrio je krv u ampulu i čuvao je tajnu sve do pred svoju smrt. Posebnom bulom 1513. sam je papa Leon X. (poznat po izjavi o Hrvatima kao 'Predziđu kršćanstva'), potvrdio autentičnost čuda u Ludbregu. Kada je Hrvatskom harala kuga, hrvatski se narod sjetio čuda u Ludbregu i godine 1739. Hrvatski je sabor donio Zaključak o gradnji zavjetne kapele u Ludbregu, kao zahvalu Bogu za prestanak te opake bolesti u Hrvatskoj. Nažalost taj je zavjet realiziran tek 250 (!) godina kasnije, uspostavom slobodne i nezavisne Republike Hrvatske. Godine 1993., u ratu i pod srpskom okupacijom, temelje zavjetnog svetišta blagoslovio je Vojni ordinarij biskup Jezerinac, a već 1994. izgradila se zavjetna kapela, koju je u rujnu iste godine blagoslovio pokojni kardinal Kuharić. Na velikom misnom slavlju bio je nazočan i tadašnji predsjednik Sabora dr. Nedjeljko Mihanović, jer je kapela ipak nakon toliko godina izgrađena pod pokroviteljstvom Hrvatskog državnog sabora, kao zahvala Bogu od hrvatskog naroda. No zašto nam je trebalo čak 250 godina da bi hrvatski narod izvršio svoje obećanje!? Nisu li generacije prije nas mogle ispuniti taj naš hrvatski zavjet. Zašto smo bili tako spori na zahvalu Gospodinu na njegovom daru. U međuvremenu su prolazila mnoga stoljeća teških kušnji i potiranja hrvatske samobitnosti i slobode.

ČUDO U KNINU

Don Mirko Barbarić u svojoj, premalo poznatoj, knjizi "Pozdrav iz Knina 10.10.1991." piše o osobnom iskušenju zatočeništva i bestijalnim mučenjima mnogih zatvorenika u kninskim zatvorima, čiji je bio sudionik i svjedok. U poglavlju 'Iskustvo molitve' pripovijeda i svjedoči: "... Nizala su se zmca krunice, koju sam, ponajviše zahvaljujući čuvaru Željku, prošvercao u malom lijevom džepiću džemperu. Bila je to mala krunica

jedne desetice, koja mi je bila jedini blagoslovljeni predmet. Nisam se od nje odvajao tijekom čitava zatočeništva. Molili smo zdušno iz dubine bića. Ta se molitva pokazala izvorom snage kao nikad do tada. (...) Tiho, usrdno i stipljivo molili smo i strah bi nestajao kao da ga je netko rukom 'pokupio'. Jednostavno, razbili smo ga molitvom. Ni prije, ni poslije, nisam tako opipljivo doživio snagu molitve. (...) Divio sam se zatvorenicima koji su duboko ušli u molitvu; u njoj obnavljali svoju snagu i nadu, posebno oni koji su redovito bili izloženi brutalnim mučenjima. Vladimir Mikulić, mladi zapovjednik Hrvatske vojske, zatočen u mraku podruma Stanice milicije, molio je, iako po vlastitom priznanju nikada nije bio vjernik. "Mislim da sam u kninskom zatvoru postao vjernik" kazao je u razgovoru za 'Glas koncila' od 1. prosinca 1991. "Dok su me bezraložno tukli i u beskonačnosti samoće i patnje" kaže Mikulić "jednostavno sam se prepustio Bogu, kojeg nisam poznavao. On mi je bio utjeha, od njega sam tražio zaštitu, u njegove ruke sam se predavao. Dvadeset dva dana u tamnici sam proveo posve sam. Tada sam glasno s Njim razgovarao, da me je netko sa strane gledao mislio bi da sam sišao s pameti. Jednostavno sam se nekome morao povjeriti, a On je bio tu i slušao me. Nikada nisam razmišljao o crkvi kao o Božjoj kući, za mene su su prije to bili samo kulturni spomenici, koji su svjedočili o prošlosti", kaže Mikulić dodajući da se nije krstio, ni pričestio, ni krizmao, niti vjenčao, ali da se u kninskoj tamnici zavjetovao da će sve to učiniti." To je primjer onih koji su se najranije počeli zavjetovati u Domovinskom ratu za svoj život, moliti za odrješenje muka, oslobođenje iz kninskog kazamata i za povratak na slobodu.

Po oslobođenju Knina, prof. Paško Paić u svojoj knjizi "Hrvatski kraljevski grad Knin" piše kako je još davne 1040. godine, za vrijeme hrvatskog kralja Petra Krešimira IV., u Kninu osnovana biskupija. Biskup je tada nosio naziv 'hrvatski biskup', a sjedište mu je bilo u crkvi Sv. Marije, tik uz kninski kaštel. Ustanova 'hrvatskog biskupa' bila je najviše vezana uz Knin i kraljevski hrvatski dvor u Kninu, a prvi povijesno poznati hrvatski biskup bio je Marko godine 1050. Knin je svoj najveći procvat doživio za vrijeme kralja Dmitra Zvonimira u razdoblju od 1074. - 1088.g. Zvonimir je okrunjen za hrvatskog kralja 4. listopada 1075. godine u Solinu, u crkvi Sv. Petra, a za svoju prijestolnicu odabrao je Knin, zbog strateško geološkog položaja, i bio je jedini hrvatski kralj kojega je krunio rimski papa (!) posredstvom svojih izaslanika, opata Gebizona i biskupa Fulkoína. Zvonimir je u svom kraljevanju ujedinio sve naše državne dijelove, dalmatinske gradove, Panonsku i Dalmatinsku Hrvatsku. To je bilo posljednje razdoblje jedinstvenog državno-pravnog kraljevstva, koje je bilo i međunarodno priznato. Za vrijeme Zvonimirove vladavine Hrvatska država bila je u miru sa svim susjedima. 'Hrvatska kronika' pripovijeda o Zvonimiru: "I za dobrog kralja Zvonimira bijaše vesela sva zemlja, jer bijaše puno svakog dobra i gradovi puni zlata i srebra." Vjerno je služio papu Urbana II. i kada ga je papa pozvao 1088. godine da pomogne vojskom bizantskog cara Aleksija u borbi protiv Seldžuka za oslobođenje Kristova groba, Zvonimir poziva sabor u Biskupiji kod Knina. Narod se na taj poziv svojeg kralja Zvonimira nije odazvao (prema nekim izvorima), već je pogubio svojeg dobrog kralja. Nakon tog nesretnog Zvonimirovog završetka, Knin je u svojoj bumoj prošlosti mijenjao razne gospodare, sve do posljednjih brutalnih srpskih okupatora.

Devet stoljeća kasnije, Hrvatska je ponovno međunarodno priznata, zahvaljujući čovjeku koji je tek nakon burnih stoljeća uspio ujediniti Hrvatsku. Na svečanoj zajedničkoj sjednici oba doma Hrvatskog državnog sabora, 15. siječnja 1996.g., predsjednik Tuđman izvjestio je hrvatski narod: "... donio sam odluku da oružane snage obave oslobađanje teritorija Banije, Korduna, Like i Dalmacije s Kninom. Operacija "Oluja" počela je 4. kolovoza u 5.00 sati i završila potpunim porazom pobunjenika 7. kolovoza u 18.00 sati, nakon svega 84 sata. Hrvatski se barijak zavijorio na kninskoj tvrđavi 5. kolovoza, a već 6. kolovoza, kao državni poglavar posjetio sam Knin, nekadašnji prijestolni grad hrvatskog kralja Zvonimira, koji su jugokomunistička armija i srpski ekstremisti pretvorili u glavni grad tzv. Srpske republike Krajine. Na taj se način zomo očitovala činjenica, da je za svagda riješen glavni unutarnji problem hrvatske države." Nažalost, danas samo dvije i pol

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

Posebnim postupcima janjeća kožica se preobražavala u pergamentu, taknu i finu, na koju su strpljivi prepisivači, "žakniči", u skriptorijima ispisivali slova i oslikavali inicijale.

Među misalima koji se čuvaju u Vrbniku svojom ljepotom naročito se ističu Prvi Vrbnički misal iz 1456. godine i Drugi Vrbnički misal iz 1462. godine. Ukrašeni su prekrasnim minijaturama i ornamentima. Velikom starinom ističe se brevijar s kraja 13. st., a u vrijedne rukopisne knjige spadaju i ostala tri brevijara iz XIV. IXV. St.

"Popi" glagoljaši stjecali su naobrazbu u privatnoj glagoljaškoj školi u Vrbniku. Nju su pohađali i učenici izvan otoka Krka.

Glagoljica nije bila samo pismo crkvenih knjiga. Ona je bila prisutna i u javnome životu. Notari su glagoljicom pisali javne isprave kao što su kupoprodajni ugovori, oporuke, darovnice i najpoznatija, Vrbnički statut.

Rad na zemlji s jedne strane koji je osiguravao težaku i njegovoj obitelji egzistenciju, a gdje su učinci, ma koliko se čovjek trudio, u većoj mjeri nepredvidljivi kao i težnja za duhovnošću, znanjem rezultiralo je u ovoj maloj vrbničkoj sredini mnogim kulturnim zbivanjima.

Naročito je to došlo do izražaja u XIX. st. Tada kao da su sazreli plodovi višestoljetnog rada generacija i generacija popova glagoljaša. U Vrbniku se 1848. god. otvara škola za djevojčice, 1871. Hrvatska čitaonica, prva na Kvarnerskim otocima, a 1898. Utemeljuje se Knjižnica obitelji Vitezović.

Tih godina djeca vrbničkih težaka, nakon završene pučke škole u Vrbniku, kreću na europska sveučilišta: Padovu, Prag i Beč. Tamo stječu diplome i postaju ugledni političari, odvjetnici ili profesori. Iz toga kruga trojica Vrbničana zaredom su krčki biskupi: Bartol Bozanić, dr. Ivan Vitezić i Franjo Anijan Feretić.

Svakako treba spomenuti Dragutina Parčića (1832. - 1902.) leksikografa, sastavljača talijansko hrvatskog riječnika, tiskara koji je za potrebe tiskanja glagoljaškog misala složio tiskaru na Glavotoku, a ujedno i jednog od prvih hrvatskih fotografa. Valja spomenuti i Frana Volarića (1805.-1877.), učitelja i sastavljača školskih udžbenika. Ovo su samo neki od zaslužnih Vrbničana. Svih su njihovi životni putovi odveli na razne strane. Sobotom su nosili i širili pjesmu o rodnome gradu, pjesmu koja je postala poznata širom Hrvatske:

Vrbniče nad morem....

Vrbniče nad morem,

Viskoka planino!

Va tebi se goje

Po izbor divojke.

Jedna drugoj veli:

Stan' gori, sestrice,

Da mi donesemo

Te hladne vodice,

Da mi zalijemo

Te naše rožice,

Drobnu mažuranu

I sitan bosiljak.

Svadbene običaji

Može se dogoditi da dodete u Vrbnik i na glavnom trgu, Placi, zateknete svatove "pirovjane". Ako ste koji slučajem naišli na taj radosni događaj, sigurno ćete uživati u raskošnoj svečanosti, jer je u Vrbniku još živ običaj da se svadba održava na tradicionalan način. A tradicionalna vrbnička svadba održava se upravo na Placi i praćena je otmjenim starinskim plesom i pjevanjem. Ples, "tanec", odvija se uz prastaru svirku na drvenom puhačkom glazbalu "sopeli". Sopeli su drevni instrumenti koji obavezno dolaze u paru ("tenka" i "debela"), a sviraju ih pučki svirači - "sopci".

Uz narodni ples ide i narodna nošnja. Ljepotom se ističe ženska narodna nošnja "tesnek". Nekad se je izradivala od domaćeg vunenog sukna, koje se na doradu slalo u Veneciju da bi dobilo sjaj i jedva primjetne šare. Njega djevojke i žene oblače u posebno svečanim prilikama. Vrlo je stara i zanimljiva i ženska nošnja "kotiga". Ona se izradivala od janječeg krzna. Dio ženske narodne nošnje je i "rub", pokrivalo za glavu žena i djevojaka. U načinu slaganja razlikuje se ovisno o tome nosi li ga djevojčica, žena ili udovica. Uz narodnu nošnju ide poseban nakit izrađen od srebra, zlata ili koralja. Muška narodna nošnja jednostavnija je i gotovo jednaka na cijelome otoku. Nekad su i muški običavali nositi naušnicu u desnome uhu.

Osim na svadbama, "starinski" se pleše na blagdane Ivanju i

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002

Razgon - praznik pastira, kao i na smotrama od kojih je najpoznatija Smotra folklor otoka Krka koji se održava svake godine krajem srpnja u drugome mjestu.

I vratimo se natrag u Vrbnik, prošetajmo prirodom tog starog mjesta... prolaziti ćete putevima i klancima što vode između pašnjaka, maslinika i napuštenih vinograda, koji se kao ograđene terase spuštaju sve do mora i pružaju nezaboravan ugođaj. To je carstvo kamena, samoniklog bilja, gromača koje dijele i čuvaju ono malo dragocjene zemlje da ju ne raznesu vjetrovi i ne otplave kiše.

U mjesecu svibnju sav krajolik oko Vrbnika procvjeta ljubičastim cvjetovima mirisne i ljekovite kadulje, koju zovemo jednostavno kuš, a zrak zamiriše ugodnim mirisom aromatičnog bilja.

Ugodnu tišinu prekida blejanje ovaca koje pasu. Ta izdržljiva životinja nastanjuje ove prostore već tisućama godina. Naša ovca mala pramenka, pod vedrim je nebom danju i noću, zimi i ljeti, a pastiri će je ovako opisati: "Tepli ju sence, muči suša, pešta bura i dež, a štaju ne vidi."

Već početkom mjeseca lipnja krajolik će zablistati novim ruhom, gusti buseni smilja ili magriža s tisućama žutih cvjetića prekrit će sav kraj i zrak će opet mirisati opojnim mirisom samoniklog cvatućeg bilja....

To je naš Vrbnik, ljepotan Krka. (Vrbnički vidici, posebno izdanje)

Detalj iz vrbničke crkve

Radovan Toljanić: Lipanjski memento

Razmišljam o Tebi,
trenutak,
potom hlapiš:
Kap si mora,
na toploj stijeni ljeti.
Ostaje slanost,
usne koje peku!
U moje misli udeš krišom:
Nečujno otvoriš vrata
od borova peluda
i vjetra.
Slušamo melodije mora....
Dan je,
a nad nama jedri mjesec....
ponovno razmišljam o Tebi,
trenutak, a potom hladiš:
bijeli si oblak što rasprsnut
u modrini nesta.

"Vrbniče nad morem..."

Vrbnik je jedino veće mjesto smješteno na srednjem dijelu istočne obale otoka Krka. Na temeljima pretpovijesnog naselja, razvio se je tijekom stoljeća grad - kaštel. Sa sjeverozapadne strane grada još su i danas djelomično sačuvani dijelovi nekadašnjih gradskih bedema kojima je grad bio opasan.

porijeklu imena Vrbnik.

Glagoljaška baština Vrbnika

Ono što Vrbnik čini poznatim u svijetu je njegova glagoljaška baština. S ponosom ističemo činjenicu da 1/4 svih sačuvanih glagoljskih rukopisa, bilo da se nalaze u Vrbniku ili negdje drugdje po svijetu, potječe upravo iz Vrbnika. To svrstava Vrbnik po sačuvanim glagoljskim rukopisima među najbogatije svjetske sredine.

O glagoljici

Riječ "glagoljica" praslavenskog je porijekla, a označava zvuk, glas, jezik. U staroslavenskom jeziku glagoljati znači govoriti. Danas je glagoljica naziv za pismo koje je učenici Grk Konstantin Filozof, redovnički imenom Ćiril, sastavio u IX. stoljeću, da bi izvršio zadaću koju im je namijenio bizantski car Mihajlo, a na traženje moravskog kneza Rastislava. Sve ta braća Ćiril i Metod trebali su kao misionari krenuti među slavenske narode i propovijedati kršćanstvo. Braća su se prihvatila tog zadatka, ali su odlučila propovijedati Evanđelje na narodu razumljivom pismu u koja je trebalo pretočiti riječi, prvenstveno liturgijskih tekstova, učenici Grk nije upotrebio ni grčka ni latinska slova. Iz njemu samo poznatih razloga, po Božjem nadahnuću, izmislilo je nova slova čiji se redoslijed naziva azbuka.

Dogodilo se da su Hrvati posljednji od slavenskih naroda došli u doticaj s glagoljicom, ali se ona u hrvatskim krajevima zadržala sve do početka XX. stoljeća. S vremenom se uzdigla do simbola narodnog identiteta. Glagoljica je ujedno značila i obavljanje bogoslužja na crkvenoslavenskom jeziku, što je bila velika povlastica u Katoličkoj crkvi gdje je latinski bio službeni jezik sve do 1965. g. kad se u liturgiju uvodi narodni jezik.

Stoljećima je grad na hridi bio obrađen duhovnim zvanjima. Isticao se brojnim svećenicima, crkvama i kapelama. U glagoljaškom Vrbniku Bogu se molilo, Boga se je slavilo u obitelji i crkvi. Svećenici, kojih je znalo biti i više desetaka, redom dobrih pjevača, činili su zbor - kaptol na čelu kojeg je bio plovani.

Danas vrbnički svećenici, njih dvadesetorica obavljaju svoju svećeničku službu izvan Vrbnika. Dvojica su misionari: Ivica Kordić u Zambiji i Ivan Rafael Lukarić u Peruu. Većina djeluje po župama krčke biskupije, a časnu službu zagrebačkog nadbiskupa obavlja msgr. Josip Bozanić.

Zbog duge i neprekinute upotrebe glagoljice u javnom i crkvenom životu, otok Krk često se naziva kolijevkom glagoljice, a najznačajnije mjesto tu pripada Vrbniku. U svakodnevnom životu to je značilo njegovanje pismenosti i književnosti, a glavni nositelji toga stoljećima bili su popovi glagoljaši. Za obavljanje bogoslužja oni su trebali liturgijske knjige - misale i brevijare, a za obrazovanje svećenika različite udžbenike i zbornike, katekizme, životopise svetaca i sl.

Stvaranje jedne knjige bio je dugotrajan i vrlo skup posao.

Vrbnik leži na kamenoj litici nad morem, visokoj oko 50 metara. Dolazeći brodom, čovjeku zastane dah pred jedinstvenom ljepotom krajolika i pažnjom kojom su davni graditelji gradili grad na hridi. Na visokoj stijeni što izranja iz modrine mora smjestio se je gradić, zbijen oko svog zvonika. Obala koja okružuje Vrbnik veoma je razvedena i raznolika: prema sjeveru nižu se zaklonjene pjeskovite uvale Javna, Melska, Sveti Marak, Petrina, dok je južna strana obale stnija i nepristupačnija. Valovi zapljuskuju izbrazdane stijene, koje kao da izrastaju iz mora. Zovemo ih valometi. U proljeće se zlate od biljke koja raste u njihovim pukotinama i cvate sićušnim žutim cvjetovima preko mjesec dana. Latinsko ime biljke je Alyssanthus Sinuatus, a hrvatsko napuhnuta gromotulja. I na ovoj strani obale ima uvala čiji bijeli šljunkoviti žali mame kupce. U prvoj nazvanoj Zgribnica, nalazi se gradsko kupalište. Nedaleko nje, okružena borovom šumicom, nalazi se uvala Kozica. Nešto udaljenije su Potovošće, Sveti Juraj i Seršćica. I more plavo, bistro u nedogled....

Ako ste došli cestom što vijuga kroz plodno Vrbničko polje zasadenom vinovom lozom koje rodi poznatom zelenom žutom žlahtinom, vjerojatno ste se upitali: gdje je to more o kojem pjeva poznata pjesma "Vrbniče nad morem"? Ugledat ćete ga čim vinogradi ostanu iza vas.

Ime koje Vrbnik nosi zagonetnijeg je značenja. Ne postoji jedinstveno mišljenje o prijeklu toga naziva. Neki ga dovode u vezu s vrbama koje su rasle u Vrbničkom polju prije njegova isušivanja. Drugi porijeklo imena dovode u vezu s travom čiji je latinski naziv verben. Ima i drugih mišljenja pa tako zapravo nema jedinstvenog odgovora o

godine poslije njegove smrti, pomalo se već u strahu sumnjičavo pitamo - hoće li to doista tako ostati? Predsjednik Tuđman je tada još rekao: "Srpske snage imale su oko 300 tenkova, 425 topova i minobacača, 170 oklopnih transportera i 230 protuzračnih oruđa. O žestini borbi govori i podatak da su naše žrtve iznosile 228 poginulih, 15 nestalih i 1.205 ranjenih boraca (...). Ukupna jačina i prednost Hrvatske vojske, prije operacije, u odnosu na srpske snage procijenjena je, od stranih vojnih analitičara, nedovoljnom za takovu ofenzivnu operaciju, kad se protivnik nalazi u dobro uređenim položajima za obranu, i kada može računati sa čitavim, naoružanim stanovništvom. (...) Nakon točno 4 godine, 1 mjesec i 2 dana, 26. kolovoza 1995. ponovno je uspostavljen željeznički promet između sjeverne i dalmatinske Hrvatske. Taj povijesni čin obilježili smo, 'Vlakom slobode', u kojem je na putu od Zagreba do Splita, preko Knina, bilo gotovo sve hrvatsko državno vodstvo i simbolično, prisutnošću brojnih predstavnika, sva domovinska i iseljena Hrvatska. Način na koji je narod dočekivao 'Vlak slobode' na svim usputnim postajama, i cijelim putem uz prugu, govorio je o svijesti i ponosu hrvatskih ljudi zbog napokon slobodne zemlje." I doista, tako je i bilo. No, hoćemo li se nakon svega, ovaj puta, dostojno zahvaliti na tom čudesnom Božjem daru?

VELIKI HRVATSKI ZAVJET

Na dan 4. listopada 1998., točno 923 godine poslije kako je krunjen kralj Zvonimir u Solinu, na isto mjesto dolazi papa Ivan Pavao II. i upućuje poruku hrvatskoj mladeži koja se tamo u velikom broju okupila. Prema knjizi o. Ivana Fučeka "Vojevati pod Kristovom zastavom", stoji dio papine poruke: "Odlučnu ulogu ima izbor pravih, a ne prividnih vrijednosti; izbor prave istine; a ne poluistina ili možda lažnih istina. Ne vjerujte onima koji vam obećavaju lagana rješenja."

Koliko je bilo proročanske vizije u tim riječima, shvatiti ćemo tek nekoliko godina kasnije, poslije smrti predsjednika Tuđmana. A Sveti otac je tada rekao i ovo: "Bez žrtve se ne može sagrađiti ništa veliko... Budite ponosni na blago vjere koje vam je povijest podarila. Čuvajte ga ljubomorno. Želim se od vas oprostiti podsjetivši vas na riječi blaženoga Alojzija Stepinca: 'Nećete biti dostojni imena otaca vaših ako budete dopustili da vas tko otrgne od pećine na kojoj je Krist sazdao svoju Crkvu.'" A autor knjige, o. Ivan Fuček zaključuje - kao što su naši preci na toj vjetrometini Istoka i Zapada od rimskih Prvosvećenika primili častan naslov 'Predziđe kršćanstva' (Leon X.), branivši od najezde Turaka i obranivši vjeru otaca i čitave Europe, tako je danas naš zadatak da budemo ponosni svjedoci iste vjere, istih vrijednosti, istih, nipošto laganih rješenja, uz slične i još teže žrtve...

U vrijeme Domovinskog rata i mukotrpne obrane od agresora, uspjeli smo ispuniti 250 godina stari zavjet, zavjet naših pradjedova i izgraditi kapelu u Ludbregu. Istovremeno molili smo i hodočastili u Mariju Bistricu i Lurd, preklinjali smo Gospodina za milost mira i slobode. Hrvatska je vojska jedina na svijetu nosila krunicu oko vrata. Zavjetovali smo se Gospi, da bi ostvarili i dočekali mir i slobodu. Nakon četiri godine krvave agresije i patnje hrvatskog naroda - naprosto se ostvarilo nevjerojatno čudo! Knin je kao utvrda srbočetničke

agresije protiv Hrvatske, oslobođen za samo dva dana!

Malo je u javnosti znano da je za znak zahvalnosti i na ovoj Gospodinovoj milosti, odmah nakon oslobođenja Knina, pokrenuta akcija za gradnju svehrvatskog zavjetnog svetišta - crkve, Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta u Kninu. Godine 1997. papa Ivan Pavao II. poslao je kamen s groba Sv. Petra za ugradnju u zavjetnu crkvu. Iste je godine šibenski biskup mons. Ante Ivask blagoslovio kamen temeljac, a pribavljeno je i zemljište za izgradnju zavjetne crkve. I na tom se, nažalost, stalo. Briga za preživljavanje odgodila je planove. No, Hrvati se u Kninu, kao niti u cijeloj Hrvatskoj, niti danas niti sutra, ne mogu održati bez katoličke duhovnosti i hrvatskog ponosa. Smijemo li dozvoliti da se u Kninu ne ispuni svehrvatski Veliki zavjet? Je li sedam godina poslije oslobođenja Knina, kako neki misle, prerano na tome raditi, ili će kasnije, ne daj Bože, bilo prekasno? - upitao se u svom otvorenom pismu, prošle godine pred Božić, fra Petar Klarić, gvardijan samostana Sv. Ante u Kninu.

Knin je simbol našeg hrvatskog postojanja, kraljevske i državotvorne samobitnosti, naš ponos i nada, naš nacionalni simbol slobode. No Kninu danas prijetu mnogobrojne nove opasnosti. Žele li Hrvati katolici doista Knin kao simbol vjekovne opstojnosti, žele li kraljevski grad slobode, budućnosti i prosperiteta? Ili žele opet Knin obespravljenih Hrvata i privilegiranih Srba. Rastu srpski pritisci, sve se češće manipulira pravim pojmom etničkog čišćenja i stalno se javljaju novi i novi srpski zahtjevi. Posljednja stiže i TV vijest od neki dan - u Kninu je prisiljak za hrvatskim domovnicama i predano je čak 3000 zahtjeva Srba povratnika za hrvatskim mirovinama!

Prisjetimo se stoga svih naših pojedinačnih molitava, obećanja i zavjeta. Prisjetimo se uoči ovogodišnjeg Dana zahvalnosti naših osobnih zavjeta. Prisjetimo se gdje smo ostavili one naše ratne krunice, koje smo nosili oko vrata i molili u svim prigodama. Koliko smo toga o ratnim strahotama već zaboravili, iz oholosti i nebrige, iz nemara ili neke nove politike, koja obezvrijeđuje i briše sve što je bilo prije nje. Opasnost za našu narodnu opstojnost nije prošla! Na brzinu se hrvatska veličanstvena pobjeda topi iz kolektivnog sjećanja. Na brzinu se uzroci i posljedice pokušavaju izmješati i zamijeniti u svijesti naroda. Prošlost nas uči da ne smijemo čekati i misliti kako je prerano za ispunjenje nacionalnog zavjeta u prastarom hrvatskom biskupskom i kraljevskom gradu Kninu. Skoro je nepoznato da se nedjeljom u Kninu okupi i do tisuću vjernika na nedjeljnom misnom slavlju, pa se sveta misa služi u jednom skladištu, koje je simbolično nazvano crkvom Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta. Zato je na svima nama još veća obaveza, - potrebno je unatoč svih nedaća, ispuniti naš nacionalni zavjet slobode u ime istinske zahvalnosti Gospodinu, na milosti i čudu koje se prije sedam godina zbilo u samo dva dana. Knin je oslobođen! - gmjelo je tada iz svih grla. Za nas i za buduće hrvatske generacije! Nemojmo stoga biti niti slijepi, niti nijemi, niti tvrda srca, jer put vjere i potom izbavljenja, nam je jasno potvrđen. Jačajmo i dokažimo našu vjeru i ufanje, zahvalimo se kao narod dostojno i trajno, izgradimo crkvu Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta u Kninu! U tome sigurno neće uzeti učešća današnja vlast, ali zato može to učiniti svatko od nas. Mora i može to učiniti ona 88 postotna većina našeg katoličkog naroda! Neka u tom razmišljanju dočekamo i proslavimo ovogodišnji blagdan - Dan zahvalnosti.

Damir Borovčak

Advertisement

***** \$20,000.00 REWARD \$ 20,000.00*****
will be paid to any person who can identify and testify in court to the positive identity of Šime Vasilj under whose name on or about April 15, 2002 a pamphlet titled

was published and mailed to the members of Croatian community. If you possess this information kindly contact:

Mr. Bruce A. Thomas, Q.C., Tel: (416) 869 5455

Cassels Brock & Blackwell LLP, Barristers and Solicitors, Scotia Plaza, Suite 2100, 40 King St. W., Toronto, On M5H 3C2

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave ili nešto drugo

Sjećate se nekadašnjeg izraza "pasje vrućine" ili "pasji dani velike žege"? Kažu da ovako visoke temperature koje već tjednima caruju domovinom nisu zabilježene posljednjih pedesetak godina. Podsjetilo me to na priče s početka prošlog stoljeća

kada velike žege i nisu bile tako rijetke, kada su kažu zamirali gradovi i sela, kada je najteže bilo novinarima koji i inače nisu imali o čemu pisati pa su izmišljali razne priče poput one o pojavi velikih morskih zmija (odatle i stari naziv "dani morskih zmija") od kojih je jedan imala na svome tijelu čak i cijela - vješala! Pročitala sam da je primjerice 1907. godine u doba velikih žege u Zagrebu jedan urednik ispunio cijelu prvu stranicu novina člankom "Kako je Zagreb postao velegrad", dokazujući velegradski razvitak grada time što je u četiri dana bilo sedam krađa koje su u listu bile potanko opisane, iako nisu bile velike. Tako su Zagrepčani u "pasjim danima" dobivali uvjerenje na velegradovi postaju na taj način što se u njima mnogo krađe.

Što mislite koliko bi po takvim gledištima Hrvatska danas imala velegradova? I kakve bi to bile novine koje bi potanko pisale o svim krađama koje su se dogodile i koje se svakodnevno događaju. Ponestalo bi pasjih dana.

Nije bilo tako davno, možda pred nekih mjesec dana. Započela je priča o tajnim računima pojedinih pripadnika bivše vlasti u inozemstvu, kao posljedica anonimne prijave vrlo dobro informiranog izvora o sudbini dijela novca kojeg su naši iseljenici (a to ste i vi, dragi moji čitatelji) uplaćivali za obnovu države na, za tu svrhu posebno otvorene račune u inozemstvu pod zajedničkim nazivom "Fond za gospodarsku obnovu i suverenitet RH". Na temelju druge prijave (prva je zanemarena) USKOK je započeo istragu pa doznajemo da je utvrđeno kako su tim novcem neki pojedinci kupovali trgovačka društva, banke, poduzeća, osnivali razne fondove.

Jedan mali dio toga novca, točnije 3 milijuna maraka, odmosno milijun i pol Eura, našao se u Zakladi hrvatskog državnog zavoda, donekadno bolje poznatog pod imenom - Pašalićeva zaklada, a koji je 1998. godine po nalogu pok. dr. Tuđmana prebačen na taj konto.

O tome je otvoreno progovorio i Hrvoje Šarinić, ponudivši svoju pomoć u rasvjetljavanju te novčane afere, nažalost samo jedne u nizu. Sad već bivši predsjednik Zaklade Ivić Pašalić, koji je konačno i puknuo na toj aferi, a posljedice su nam poznate - izbačen je iz HDZ-a, izjavio je nedavno kako je to bila usklađena kampanja vlasti i dijela HDZ-a, da mu se onemoguću preuzimanje vodstva stranke. Neki njegovi pristaše sumnjaju da iza anonimne prijave stoje Šeks i Glavaš.

Bilo kako bilo, novci nisu tamo gdje bi trebali biti, kad već nisu potrošeni, u državnoj blagajni, a još je neshvatljivije da to nije utvrdila niti financijska policija, niti MUP, koji su pred dvije godine temeljito pročešljali poslovanje Zaklade. Kao i obično u takvim situacijama, mnoge odgovorne zahvatila je amnezija, pa se ničeg ne sjećaju ili se sjećaju kao kroz maglu. A tko će se i sjećati tako zanemarenih i beznačajnih stvari. Tri milijuna bivših DEM-a, skoro milijun i pol dolara - i to mi je neka lova!

A priča se da je prema nekim procjenama prvih godina rata sakupljeno više od 1,5 milijardi dolara! Još se danas negdje vrti oko 250 milijuna dolara. Priča se i da je u tim ratnim vremenima 50 milijuna dolara isplaćeno pojedincima na ruke. Dio je odlazio i na privatne račune.

I tako, priča se puno toga, samo se malo toga poduzima. Barem kod nas. Iznenadila sam se neko jutro čuvši o vijestima kako je Srbija ne samo

povela istragu protiv devet osoba, nego i objavila imena tih devetero bliskih Miloševićevih suradnika, na čijim je računima u Švicarskoj pronađeno 6 milijuna EUR-a i koji će biti, ako već nisu, vraćeni u državnu blagajnu. Iste akcije pokrenula je i u Francuskoj. Inozemni mediji objavili su podatak da je blago obitelji Slobodana Miloševića teško (što se zna) 650 milijuna EUR-a položeno u 50 raznih banaka i poduzeća u raznim zemljama.

Mi ne možemo niti pronaći, a kamoli vratiti naše i vaše mukom stečene novce.

Koliko me pamet služi, svojevremeno je predsjednik Mesić dogovorio sa Švicarcima mogućnost blokade svakog službeno zatraženog računa, ali nisam sigurna da je to ikad iskorišteno. Učinili su to i Rusi i Nigerija i mnogi drugi. Na kraju su nas i Srbi pretekli.

Čujem da je Uskok (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala) zatražio međunarodnu pravnu pomoć kako bi dobili podatke o otvaranju i raspolaganju računa "Fonda za gospodarsku obnovu i suverenitet RH". Živi bili pa vidjeli.

A zbog takvih i sličnih velikih kriminalnih djela ili barem nikad ne razjašnjenih smunja i postojanja istih, korupcija se zavukla u sve pore društva. Krađe i kriminalne radnje raznih oblika i načina postale su gotovo nezaobilazni način svakodnevnog života. Priča se da se kod nas točno zna kome i koliko treba dati za neku uslugu. Od upisa u srednje škole i na fakultete, do kupovanja ocjena, od požurnice u gruntovnicama pa do operacija o kojima nam ovisi život.

Na pr. ovisno o atraktivnosti fakulteta za upis vam treba (posebice ako nemate baš sjajne ocjene) između 1.500 i 2.500 EUR-a najmanje. Za sređivanje ocjena od 250 EUR-a, pa navise. Za bezazlene operacije pravog se osobi treba "tutnuti" oko 1.500 EUR-a, a za rizičniji zahvat oko 5.000 EUR-a. Za porođajne muke, odnosno ako ih želite izbjeći, daje se oko 500 EUR-a, pa navise, ali uz uvijek nazočan rizik da osoba koja je primila novac ne bude pri porođaju pa je novac bačen u vjetar. Za dobro radno mjesto najniža je tarifa 2.500 EUR-a. Prosjek je oko 5.000 EUR-a.

Najnovija istraživanja udruge "RUKA", pokazala su da su u gospodarskim i sličnim poslovima najkorumpiranije velike tvrtke., inspektori i lokalne vlasti, a najčešći slučajevi su - javni natječaji, ugovori s velikim tvrtkama i krediti. Tražene provizije su uglavnom 10% od vrijednosti posla. Pritom najviše nastradaju mali i srednji poduzetnici koji se natječu.

A što tek reći o učinjenim nikad sankcioniranom kriminalu u pretvorbi i privatizaciji!

Teško je prihvatiti izjavu predsjednika Saborskog odbora za financije i proračun koji kaže "da će se ono što je nestalo u pretvorbi i privatizaciji vrlo teško otkriti i vratiti." S takvim preduvjerenjem sigurno neće, a može biti i dalje podstrek onima koji još uvijek imaju apetite "maznuti" ono što je još preostalo. I opet nikom ništa.

Bivši predsjednik Fonda za privatizaciju, Milan Kovač, koji je obično pun "bisera", nedavno je ispalio još jedan: "Ne može se nas danas goniti, zato što je neki novi vlasnik maznuo novce i nije isplatio dionice malim dioničarima."

Nemam više teksta. Stari Rimljani su imali jednu prekrasnu izreku: Saneta simplicitas (Blažena ljudska glupost)

Srdačan pozdrav, vaša

Marina

Emil Simunovic

Graphic Designer

Tel/Fax: (416) 532 6106

Cell: (416) 858 6231

esimunovic@yahoo.com

www.cherry.nicewebs.com

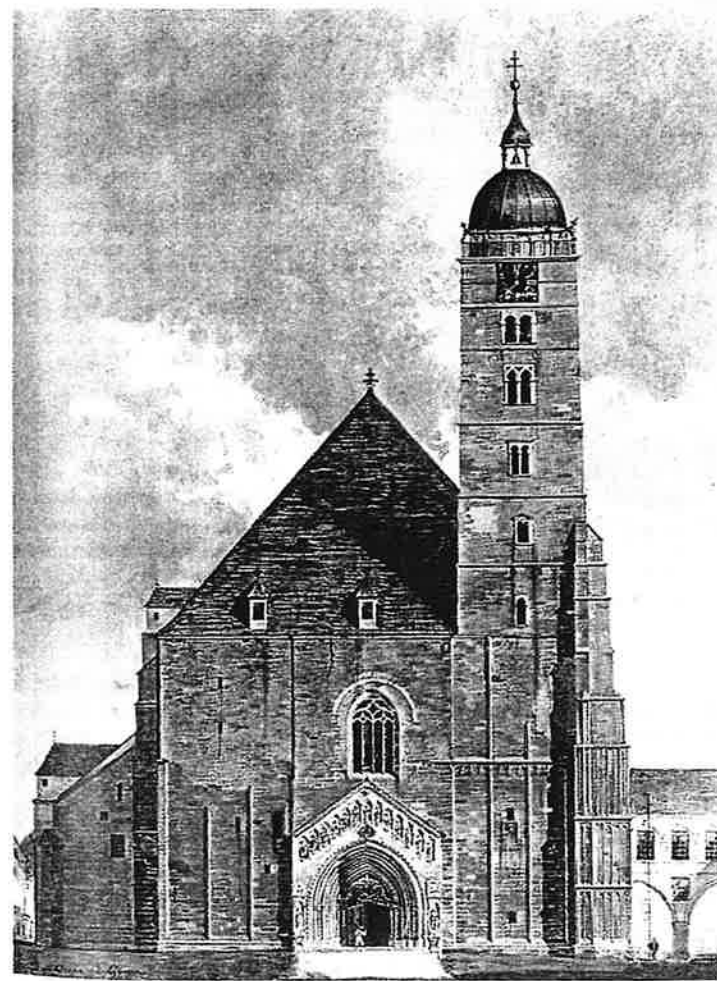
Radim: brošure, prospekte, kalendare, pozivnice za vjenčanje web stranice, naljepnice, te kompletnu pripremu za tisak.

Novi Dvori kraj Zaprešića

je Đuro Szabo, s konzervativnih pozicija, oštro zamjerio Bolleu, što je u svojim idealiziranim restauracijama u duhu teorije Viollet-le-Duca, mnogim spomenicima izmijenio prvotni lik (kadkad i iz konstruktivne nužde). Ovo neslaganje s restauratorskim stavovima njegova vremena ne umanjuje, međutim, visoke arhitektonske vrijednosti njegova djela.

Zagrebačka Katedrala nekad

Nacrt pročelja stare katedrale, Enrico Nordio, Zagreb, 1877. god. akvarelirani crtež. Prije obnove stare katedrale, bečki arhitekt Fridrich Schmidt poslao je svog suradnika u Zagreb da detaljno snimi glavno pročelje. Zahvaljujući tom crtežu ostao je za budućnost zabilježen izgled stare Katedrale.

Općenita revalorizacija historicizma s motrišta urbanističke funkcije arhitekture pomogla je i ispravnom uočavanju vrijednosti Bolleovih ostvarenja, među kojima je napose ističu Mirogoj, Obrtna škola, nekadašnja Villa Weiss te restauracije zagrebačke katedrale i kompleksa u Mariji Bistrici. (Enciklopedija hrvatske umjetnosti)

Mirogoj

HRVATSKA ISKRA

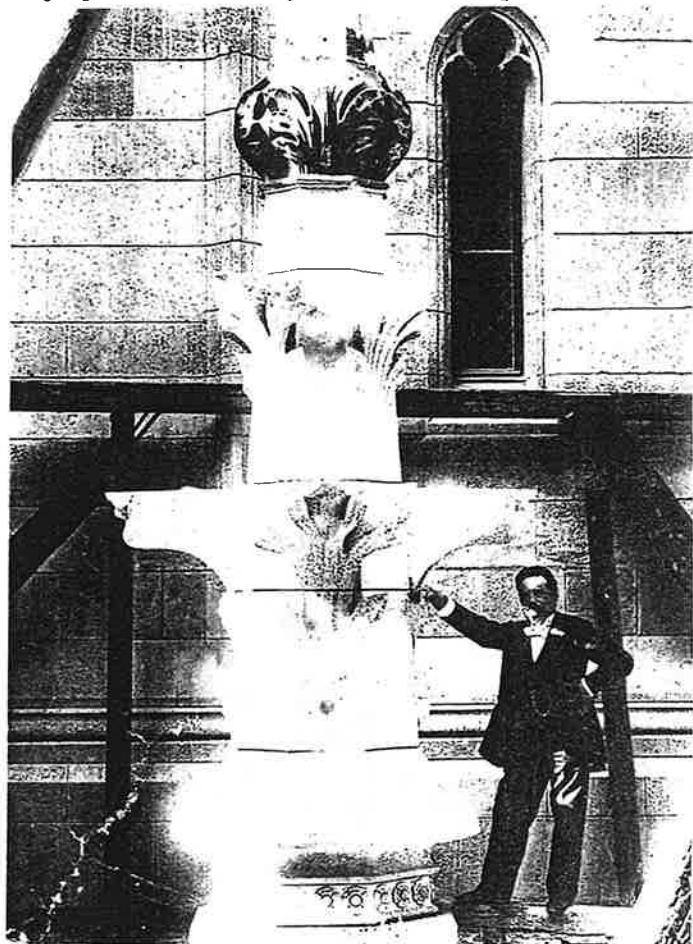
Nacrt za uređenje prostora pred obnovljenom Katedralom, 1902. godine

HRVATSKA ISKRA

Uredništvo: 1137 Centre Street
Thornhill, ON, L4J 3M6
CANADA
Tel: (416) 894 9235
(905) 738 4797
Fax: (905) 738 9853
E-mail: iskra1@look.ca

Da li znate tko je Herman Bolle?

Često razmišljamo tko je graditelj nekih prekrasnih starih zgrada, recimo katedrale u Zagrebu, ili zdrage Muzeja za umjetnost i obrt, ili recimo tko je zamislio onaj prekrasan vodoskok na Zrinjercu, u Zagrebu? Pitali smo se vjerojatno vrlo često, tko je zamislio i ostvario prekrasan Mirogoj?

Herman Bolle kraj završenog tornja Katedrale

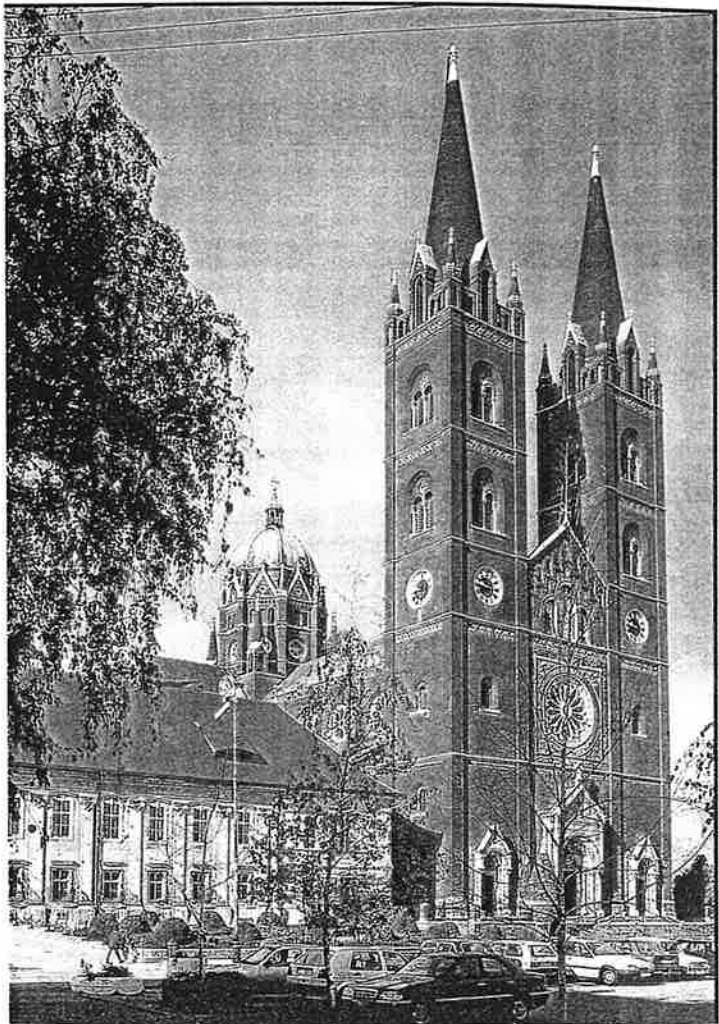
Taj poseban graditelj i arhitekt je Herman Bolle (Koln, 18.X.1845 - Zagreb, 17. IV. 1926.). Nakon završene graditeljske obrtne škole i prakse u građevnoj firmi svoga oca, stupa 1867. u atelje arhitekta H. Weithasea, autora velikih neogotičkih objekata u Kolnu, gdje se bavio nacrtima crkava i crkvene opreme. Od godine 1872. radi u Kolnu kod glasovitog arhitekta F. von Schmidtha, u čijem ateljeu izrađuje nacрте za namještaj i dekoracije crkava u Austriji te vodi gradnju Narodne banke. Usporedo studira arhitekturu na bečkoj Akademiji. God. 1873. boravi u Njemačkoj, a 1875/76 u Italiji, pomno crtajući spomenike antike, srednjega vijeka i renesanse. U Italiji upoznaje biskupa Strossmayera i I. Kršnjavoga, što je njegov životni put skrenulo u Hrvatsku. Već 1876. boravi prvi put u Đakovu, gdje nakon smrti arhitekta K. Rosnera preuzima gradnju katedrale. Iste godine povjereno mu je da nadzire restauraciju zagrebačke crkve Sv. Marka po Schmidtovim planovima. No kako mu je Schmidt povjerio i gradnju zgrade akademije i obnovu zagrebačke katedrale, Bolle se 1878. definitivno nastanjuje u Zagrebu. Odmah dobiva narudžbe s raznih strana te započinje intenzivnu arhitektonsku, društveno-kulturnu i pedagošku djelatnost. S jačim ili slobodnijim reminiscencijama na oblike gotike ili renesanse, ili pak u romantičnom tragu narodnoga graditeljstva, izgradio je Bolle u Hrvatskoj niz objekata, a navest ćemo samo one poznatije zgrade: Zavod sv. Josipa, tj. samostan Magdalenki u Nazorovoj ulici, Zagreb; (1879) gimnaziju u Osijeku (od 1880); grobnu kapelu Pejačević u Našicama (1881); hrvatski paviljon na svjetskoj izložbi u Trstu (1882.); Kemijski laboratorij na Strossmayerovom trgu (1882-84), zgradu Muzeja za umjetnost i obrt i Obrtne škole (1882-92), kompleks Mirogoja (arkade, mrtvačnica, kapela Krista Kralja, kapela na pravoslavnom groblju, brojni spomenici 1883-1914.); grobnicu obitelji Jelačić u zaprešićkim Novima dvorima (1884); vilu Weiss na Prekrižju (1890) Kapelicu na

Ilirskom trgu (1892); Učiteljsku školu u Medulićevoj (1893); umjetnički atelje u Ilici 85 u Zagreb, u suradnji s V. Bukovcem (1894); spomenik junacima palim u I. svjetskom ratu, na vojnom groblju u Karlovcu (1918).

Brojne su također njegove obnove i restauracije, izvedene u romantičnom stilu idealiziranja stila: župna crkva Sv. Ante u Križevcima (1878), hodočasnički kompleks u Mariji Bistrici (1878-83); katedrala i nadbiskupski dvor (1880-1905), pročelje crkve Sv. Katarine (nakon 1880); franjevačka crkva, crkva u Remetama, župna crkva u Belici, crkva u Kaštu (1892), zgrada Bogoštolja i nastave u Zagrebu (1892); franjevačka crkva u Iloku (1892-1909) itd.

Po njegovim nacrtima izvedeni su detalji zagrebačke urbane opreme: meteorološki stup (1884), vodoskok na Zrinjercu (1891-93), ograda i portal Botaničkoga vrta itd. Sudjelovao je u svim važnim pitanjima urbanističkoga oblikovanja Zagreba. Gotovo je nepregledan broj njegovih ostvarenja i projekata na području primijenjenih umjetnosti, od namještaja do kazališnih kostima i inscenacija, vitraja, nakita, posuda, svjetiljaka, čipaka itd.

Opsežna je Bolleova društveno-kulturna i pedagoška djelatnost. Aktivan član Društva umjetnosti (1878 - 79), jedan je od osnivača Muzeja za umjetnost i obrt (1879, od 1890-1902., ravnatelj), te Obrtne škole (1882; 1892 u njezinu okviru osniva i Graditeljsku školu), koju vodi trideset i dvije godine, do umirovljenja 1914. Odgojio je generacije vrsnih obrtnika koji su Zagrebu osigurali glas važnoga središta dekorativnih umjetnosti. S učenicima i nastavnicima škole sudjelovao je na velikim izložbama u svijetu (Trst 1882, Budimpešta 1885. i 1896, Pariz 1900.), dobivši više vrijednih priznanja i odlikovanja.

Đakovačka Katedrala

Bolle je jedan od najplodnijih i najuglednijih hrvatskih arhitekata. Uživao je povjerenje vlade i dobivao brojne javne narudžbe, što je izazvalo mnogo netrpeljivosti nepravedne ocjene njegova rada. Posebno

Kultura

DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Sve je spremno za početak još jednih Dubrovačkih ljetnih igara, a glumci će večeras (10. VII.) po 53. put preuzeti 45-dnevnu vladavinu dubrovačkim ulicama, trgovima i palačama. Na svečanoj ceremoniji otvaranja Igara, koju režira Ivica Kunčević prema scenariju Ivice Prlendera, dok će glazbenim dijelom dirigirati Vjekoslav Šutej, umjetnici će umjesto tradicionalne molbe da ih se pusti u Grad ovaj put to - zahtijevati. Za to imaju, objasnio je na jučerašnjoj konferenciji za novinare ravnatelj glazbenog programa Igara V. Šutej, barem jedan dobar razlog, a to je bogat i atraktivan program koji uključuje čak 82 izvedbe. Na njima će tijekom sljedećih 47 dana biti prikazano 46 glazbenih, 32 dramske i 7 folklornih izvedaba.

- Kada smo dogovarali glazbeni program, željeli smo da se na Igrama nadu ekskluzivni koncerti, ne samo jedne određene vrste glazbe već glazbe u punom smislu riječi pa tako raspon glazbenih izvedbi ove godine seže od one ozbiljne do džeza i klapskog pjevanja. Otvorili smo i neke nove scenske prostore, poput Poljane R. Boškovića na kojoj će se 12. srpnja izvesti Orffovo djelo "Carmina Burana" - kazao je Šutej.

U glazbenom su programu veliku šansu dobili i mladi glazbenici kao što su Lada Genc i Lovro Pogorelić, dok će Monika Leskover na samom kraju Igara zasvirati s Julianom Rachlinom i njegovim prijateljima. Na Igrama će ponovo zapjevati svjetski poznata opema diva Denyce Graves.

Središnji dio dramskog programa činit će premijere "Posjet stare dame" u režiji Ivice Kunčevića te "Povezani interesi" u režiji Vite Taufera.

- Silno nam je stalo do toga da surađujemo s dubrovačkim teatrom pa će ovog ljeta ansambl Kazališta Marina Držića izvesti čak dvije predstave. Igre nisu samo festival, već teatar koji ima svoj Festivalski ansambl koji ćemo s godinama sve više pojačavati. Moram naglasiti da smo ovog ljeta uspjeli dovesti najkvalitetnije hrvatske glumce - istaknuo je Ivica Kunčević, ravnatelj dramskog programa. Dubrovačke ljetne igre od ove su godine pokrenule jedan novi projekt. Riječ je o kreativnoj radionici koja će djelovati u sklopu dominikanskog samostana, a u kojoj će pod vodstvom kostimografinje Danice Dodijer studenti zagrebačkog Tekstilno-tehnološkog fakulteta i učenici dubrovačke Umjetničke škole izrađivati ukrasne i odjevne predmete s logotipom Igara.

Na jučerašnju konferenciju za novinare došla je i dubrovačka gradonačelnica Dubravka Šuica želeći objasniti svoju odluku da se svečano primanje za ugledne uzvanike i sudionike ceremonije otvaranja s terase hotela Excelsior premjesti na terasu Umjetničke galerije. Gradonačelnica je rekla da je to isključivo zato što primanje nije gastronomska izložba već im je cilj da u jedan prostor mogu stati svi koji se trebaju naći na toj svečanosti - od uglednih uzvanika do umjetnika.

Iz Ureda Predsjednika Republike Hrvatske potvrđeno je da će visoki pokrovitelj Dubrovačkih ljetnih igara predsjednik Stjepan Mesić prisustvovati ceremoniji otvorenja 53. igara. Predsjedniku Mesiću pridružiti će se i njegov mađarski kolega predsjednik Republike Mađarske Ferenc Madl sa suprugom. Na ceremoniji otvorenja očekuje se ministar kulture Antun Vujčić te brojni domaći uglednici kao i strani veleposlanici u Hrvatskoj. (Večernji list)

Umjetnine iz Cincinnatija u Zagreb

Više od četiri godine likovna zbirka dr. Marije i dr. Ivana Tuškana "putovala" je od Cincinnatija, SAD, do Zagreba, i jučer, 4. srpnja je stigla u Muzej za umjetnost i obrt. Naši ugledni iseljenici odlučili su svoju vrijednu zbirku slika, skulptura, srebra, tepiha, čipke i drugih umjetničkih predmeta, koje su skupljali više od pedeset godina, darovati zagrebačkome muzeju bez ikakvih uvjeta. Dr. Marija Tuškan, dječji psihijatar i predsjednik emeritus Hrvatske akademije u SAD-u, ostvarila je prvi kontakt s Muzejom 1998.

Zbirku su u Muzeju za umjetnost i obrt, uz Tuškanove, predstavili Vladimir Maleković, ravnatelj MUO-a, Vesna Lovrić Platić, pomoćnica ravnatelja, i Naima Balić, pomoćnica ministra kulture. Među čak 305 darovanih umjetnina nalaze se slike Ivana Lackovića Croate, Ede Murtića, Ljudevita Šestića i dr., skulpture Ivana Meštrovića i Josipa Turkalja, sagovi proizvedeni u Maloj Aziji, zbirka srebra, mnoštvo najfinijih čipki i ukrasnih maramica te raznovrsnih tekstilnih predmeta.

- Baza su bile slike koje smo dobili od našega prijatelja Zdravka

Dučmelića, koji je u Hrvatskoj nepoznat, a izlagao je po cijeloj Europi, čak i u Beogradu - objašnjava dr. Tuškan nastanak zbirke, u kojoj se izdvaja opus Josipa Cmoborija, našega slikara koji je godinama djelovao izvan zemlje. Kao posebna zanimljivost u zbirci su njegovi portreti bračnog para Marije i Ivana Tuškana.

Ovo nije prva donacija koju su Tuškanovi napravili u Hrvatskoj. Od osamostaljenja Hrvatske nesebično su darovali novac i pomagali mlade talentirane ljude, a od donacija posebno se izdvaja kupovina glazbenih instrumenata i uređaja za simultano prevođenje za zagrebački HNK. Tuškanovi će ujedno i financirati praizvedbu Vukovarske simfonije mladoga varaždinskog skladatelja Davora Bobića, koja će u listopadu biti održana u "Lisinskom". (...) (Večernji list)

DONACIJA ZA VUKOVAR

Pod nazivom "22 iz budućnosti za budućnost Vukovara" u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu predstavljena je izuzetno vrijedna donacija s osamdesetak djela suvremenih likovnih umjetnika kinetičke i konstruktivističke umjetnosti. Radove poznatih inozemnih umjetnika kao što su F. Morellet, M. Dobeš, B. Munari, R. Anuszkiewicz, C. Cruz-Diez, J. Grabowski, A. Christen i dr., te hrvatskih autora među kojima su I. Picelj, V. Richter, A. Smec i J. Knifer prikupio je talijanski umjetnik, dizajner i teoretičar Getulio Alviani, koji je također priložio svoje radove.

Uz jučerašnje svečano otvorenje izložbe u Zagrebu koja će, kad se steknu uvjeti, biti sastavni dio planiranoga muzeja suvremene umjetnosti u Vukovaru, umjetnici su danas u posjetu tome gradu. Ovaj značajni posjet gradu heroju, porušenom gradu, dvorcu Eltz, Vučedolu ali i Ovčari, kao nastavak izložbi za koju su dali radove, organizirali su Ministarstvo kulture, Gradski muzej Vukovar i MSU. (Večernji list)

NOVI SVEZAK ENCIKLOPEDIJE

Četvrti svezak Hrvatske enciklopedije Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" donosi 6224 članka iz 124 struke. Najkompleksniji među njima, budući da svezak obuhvaća grad u FR do HT, članci su o Hrvatskoj i Hrvatima. Novi svezak svog najvažnijeg projekta, opće enciklopedije s pojačanom nacionalnom sastavnicom, jučer su 3. srpnja, novinarima predočili urednici i vodstvo Zavoda: Vlaho Bogišić, Tomislav Ladan, August Kovačec i Slaven Ravlić, a prigoda je iskorištena i za najavu novog izdanja (izlazi u rujnu) - Općeg religijskog leksikona, o kojem je govorio glavni urednik Adalbert Rebić.

Članci o Hrvatskoj i Hrvatima zapremaju čak 72 stranice sveska, što je količina teksta dostatna za jednu knjigu prosječnog formata i opsega. Autori i urednici nastojali su dati što objektivniju i činjenicama što potkrepljeniju sliku o našoj povijesti i sadašnjosti, kulturi i tradiciji, prirodnim i društveno-političkim osobitostima. Valjalo je hvatati korak i s dotokom najnovijih podataka. Na primjer, rukopisi za četvrti svezak redakcijski su bili zaključeni već u ožujku, ali Hrvatska enciklopedija nije ostala bez podataka iz najnovijega popisa stanovništva u Hrvatskoj, premda su službeni rezultati objavljeni tek polovicom lipnja. U zadnji čas, u tekst su uvrštene brojke o nacionalnom i vjerskom sastavu stanovništva u Hrvatskoj i svi ostali podaci dobiveni popisom. (V. 1.)

MOTOVUNSKI FILMSKI FESTIVAL

Čak 120 sati projekcija podijeljenih na sedamdesetak filmskih naslova i pet festivalskih dana obećavaju da ni na ovogodišnjem Motovunskom filmskom festivalu, koji će biti održan od 30. srpnja do 3. kolovoza, neće biti dosadno.

Glavna konkurencija još nije dokraja definirana, no već je poznato da će se moći vidjeti meksički hit film "Y tu mama tambien" A. Cuarona, hvaljeni "Hundstage" U. Seidla i "Mies Vailla Menneisyttä" A. Kaurismäkiä, te niz filmova iz susjedstva kao "Kruh i mlijeko" J. Cvitkovića, "Dust" M. Mančevskog F. i "Srbija godine nulte" G. Markovića.

Projekcija "Tri Ane" B. Bauera bit će nakon četiri desetljeća prva projekcija toga ponajboljeg djela nedavno preminuloga hrvatskog redatelja. Premijerno će biti prikazan "Josephine" novi film umjetničkog direktora festivala Rajka Grlića, a posjetitelji će se moći upoznati i sa suvremenom hongkonškom produkcijom te odati počast ovogodišnjem dobitniku nagrade za pola stoljeća rada na filmu Fedoru Škubonji. (V. 1.)

Zanimljivosti

GALERIJA U PITVAMA NA HVARU

Stefan Lupino nije samo majstor fotografije već i umješan varilac, ličilac, zidar, a od ruke mu ide i dizajn namještaja. O tome svjedoči njegova nedavno otvorena Galerija u Pitvama na Hvaru što ju je u avangardno-robinzonskome stilu uredio mahom vlastitim rukama i idejama. U idiličnoj unutrašnjosti otoka, u sjeni starih palmi, provodi među cvrcicama radno godišnji odmor i dočekuje prve posjetitelje i znatiželjnike.

- Joj, što sam se ovdje naznojio tijekom posljednja dva ljeta! Radio sam sve moguće poslove, a s radnicima sam čak razbijao kamenje i uređivao parkiralište. Prijatelji su mi govorili da nisam normalan, da mi to ne treba u životu... Najviše volim betonirati, raditi završne građevinske radove i to mi dobro ide. Metalni namještaj i šank uglavnom sam sam izradio, dok je drveni nastao u suradnji s umjetnikom Gapom. Gdje sam to naučio? Štošta o dizajnu metala naučio me moj prvi susjed u New Yorku Gaetano Peche, slavni svjetski dizajner - priča Lupino izvaljen na bračnome krevetu u izložbenome prostoru, inače i namijenjenom opuštanju posjetitelja.

Robinzonsko-avangardni štih Lupino je svojoj galeriji dao i kamenjem koje je sam izranjao, mramorim šankicama neobična izgleda, kamenim vazama i pepeljarama, petrolejkama... Završni glanc, kaže, ostavlja za iduću sezonu jer je previše umoran. U svojoj galeriji toči hvarsko "Lupino-vino" i spravlja koktel afrodizijakih svojstava koji, šali se, muškarce napinje, a žene opušta. U večernjim satima, uz puno svijeća, gazda zauzima i DJ-pult, a dogodine, najavljuje, svojim će gostima i kuhati. U međuvremenu za ogladnjele reže domaći pršut i sir.

- Ovo mjesto nije za sajam blefova i trendovska slikanja, već za sofisticiranu rulju koja ima ukusa.

Ovdje će napuniti baterije jer Pitve imaju magičnu energiju u kojoj uživam već dvadeset godina. Ovo je mjesto posebno - priča Lupino, koji se osim posjetiteljima bavi kćeri i sinom te najavljuje niz izložbi uglavnom mladih umjetnika, nekoliko manjih postava svojih fotografija, modne revije, brojne performance i odličnu zabavu. (Večernji list)

S OKUSOM SENZACIJE

Hoće li slavna talijanska opera i koncertna zvijezda Cecilia Bartoli baš u Dubrovniku snimati nove kompaktne ploče? Hoće li neki od najslavnijih dirigenata današnjice poput Rusa Sedosejeva ili Talijana Viottija uskoro gostovati u Dubrovniku?

Nije riječ o snovima nego o novoj suradnji Dubrovačkih ljetnih igara i glazbenog direktora Vjekoslava Šuteja s bečkom agencijom za komunikacije. Bečani će, oduševljeni izgledom Dubrovnika i umjetničkim duhom toga grada, u Dubrovnik dovoditi strane novinare i kritičare, ali i plasirati informacije iz Dubrovnika stranim diskografima, TV i radijskim kućama i medijima. Tako bi Dubrovnik već sljedeće godine mogao postati jednim od kulturnih odredišta koje neće mimoilaziti ni najveće zvijezde svjetske glazbe. (Večernji list)

BOSANSKA VILA IZ VIŠEGRADA

Ni sami nismo vjerovali vijestima kad smo krenuli u potragu za vilama. Saznali smo da se jedna od njih trenutačno nalazi u rodnom Višegradu, gdje smo je i upoznali.

Riječ je o šesnaestogodišnjoj Magdaleni Andrić, koja ima kosu dugu 190 centimetara. Nije se ošišala niti jednom u životu. Ta učenica prvog razreda gimnazije svoju kosu veže u rep, ali i nakon toga je ona dodiruje po listovima nogu dok stoji. Kada je namoči i ispravi duža je od nje pun pedalj jer Magdalena je visoka 173 centimetra. Njezina je kosa boje zlata i nježna poput svile, i jedna je od najdužih za koje se zna.

Kad se rodila Magdalena je već imala 15 centimetara dug pramen kose, a njezin otac Mahajlo, inače pravoslavni svećenik, odlučio je da je nikad neće šišati.

Gdje god se Magdalena pojavi s tako dugom kosom odmah iza-zove pažnju, a ljudi k'o ljudi, vuku je za dugi rep kako bi se uvjerili da se ne radi o kakvim umetcima. U šali nam kaže da je reklamni agenti ipak još nisu otkrili, a na naše zanimanje kako toliku kosu njeguje i održava, Magdalena kaže - uz maminu pomoć.

- Kosu ne bojim niti sam koristila neke preparate za jačanje korijenja. Jednostavno, treba mi 45 minuta da je operem i dva i pol sata da je

osušim. Zatim je sat vremena češljam, a mama mi za pet minuta splete pletenicu - priča Magdalena, dodajući kako je to i pitanje naslijeđa, jer je i baka Milenka, koja je umrla prije 15 godina, imala isto tako dugu kosu i po njoj bila poznata u Višegradu i okolici. Nju je čak i nobelovac Ivo Andrić spomenuo u svome slavnom romanu "Na Drini ćuprija", opisujući višegradsko selo Veletovo. (Večernji list)

SVE VIŠE BIJELIH RODA

Zakonom zaštićena bijela roda u istočnoj Slavoniji najčešće gnijezdo savija na stupovima niskonaponskih mreža. Da bi se zaštitila njezina reprodukcija i omogućio lakši pristup vodovima, osječki HEP i Ministarstvo zaštite okoliša i prostornoga uređenja pokrenuli su zajedničku akciju.

U HEP-ovoj radionici na Zelenom polju, prema idejnim nacrtima Ministarstva, izrađuju se drvena postolja kojima se gnijezdo izdiže oko 50 centimetara iznad izolatora i vodiča. Do sada je postavljeno 20-ak postolja na području Đakovštine, Erduta i Bijeloga Brda, a akcija će se nastaviti na jesen, kada rođe odlete u toplije krajeve.

Akcija je urodila plodom jer je nakon godinu dana zamijećen blagi porast brojnosti bijelih roda. (Večernji list)

TAJNA LJUBAV POSTALA JAVNA

Dogodilo se napokon i javno! Bio je to opći komentar svih upućenih u najnovije tračeve Pule. Redateljica Saša Broz (unuka Josipa Broza), članica ovoidnog žirija 8. međunarodnog kazališnog festivala "Puf", sudjelovala je na svečanom otvaranju držeci za ruku Livia Bolkovića, predsjednika pulskog SDP-a.

Priča se nastavila i dalje. Priča u pulskim, ali i zagrebačkim kuloarima, da je par u tajnoj vezi, ovaj je put postala javna. Ostatak večeri proveli su zajedno, povremeno se i dalje držeći za ruke, uz puno smijeha i umilnih pogleda. (Večernji list)

KUHANA RAJČICA BOLJA OD SIROVE

Kuhana rajčica je znatno bolja od sirove. Ova se tvrdnja ne odnosi na gastronomski osjećaj za rajčicu već na učinak po vaše zdravlje. Umaci od rajčice dobri su protiv srčanih bolesti i povećavaju djelotvornost protiv raka. Ovi rezultati pobijaju tvrdnju da obrađeno voće i povrće ima manju nutritivnu vrijednost nego svježi proizvodi. Toplina kuhanja rajčica pomaže da se zdravi spojevi lakše apsorbiraju. Kuhanjem se pak smanjuje nivo vitamina C, no stručnjaci s Comell sveučilišta smatraju da dobre strane kuhanja nadvladavaju taj gubitak. Tijekom istraživanja uzroci rajčice grijani su na 88°C na dvije, 15 i 30 minuta. Nivo zdravih lycopena koji rajčici daju crvenu boju, povećao se u svakom slučaju kao i nivo antioksidansa. Trans-lycopen povećao se za 54 posto, 171 posto i 164 posto tijekom ova tri tretmana. Cis-lycopen se povećao za 6 posto, 17 posto i 35 posto; antioksidansi za 28 posto, 34 posto i 62 posto. (www.vidi.hr)

DESET ZLATNIH MEDALJA HRVATSKIM VINIMA

Na 48. međunarodnom ocjenjivanju vina krajem ožujka u Ljubljani, hrvatska su vina postigla dosad najveći uspjeh. Od 27 uzoraka, 10 je dobilo medalje. Veliku zlatnu medalju (prva nakon 10 godina!) i titulu prvaka države dobila je graševina izbor prosušenih bobica 2000. Kutjevačkog podruma. I njegov traminac izborne berbe "98 dobio je zlato, a ledena graševina "99 srebreno odličje. Zlatom su se okitili i Vlado Krauthaker za chardonnay 2000. i Pavo Miličić za dingač barrique "94 te Mladina za traminac 2000, a za sauvignon 2000. dobili su srebro. Tu su medalju dobili i Iločki podrumi za traminac izborne berbe 2000. i Davor Zdjelarević za graševinu i chardonnay 2000. (V.I.)

Preporučujemo Vam:

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRIST

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENTS & WALK-INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

EYE
HEALTH
IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre, Woodbine Mall
500 Rexdale Bl., Tel (416) 674 1165

Mojim očima i srcem....

Danas, na dan susreta hrvatske zajednice sa mladim hodočasnicima iz Hrvatske, na sv. misi u parku "Father Kamber", čula sam izvanrednu pjesmu mladog kantautora Luke Balvana, koja me je ponukala na razmišljanje o hrvatskim religioznim pjesmama, koje slušamo po crkvama na misama, na hodočasćima, tamo gdje nam je lijepo...O toj pjesmi, koja se zove "Hvala Ti za narod Hrvatski" malo ćemo kasnije.

Moj posao je zaista interesantan, jer "gledam" i "slušam" svim svojim osjetilima, a možda najviše dušom. Koji puta ljudi mi govore kako "nismo bili na istim događajima" jer nismo doživjeli isti osjećaj, no zato smo različiti, puno je interesantnije ovako. Koji puta svoje prijatelje ja ponukam na razmišljanje o stvarima o kojima nikad vjerojatno ne bi razmišljali. Jedamput sam iznenadila svoje prijatelje u Katedrali u Zagrebu kad su mi zasuzile oči, slušajući izvanrednu glazbu zbora u pjesmu za vrijeme sv. mise, a eto, ta glazba zzbora Katedrale u Zagrebu taknula me je do dubine duše.

No vratimo se onome kako doživljavamo neke pojave u svom životu. Recimo, da li ste slušali, ali stvarno slušali - "čuli", pjesme koje pjevamo na misama po hrvatskim crkvama? Da li ste zaista obratili pozornost na izvanredno duboke riječi pjesama koje slave Boga, pozivaju na duboku vjeru, objašnjavaju, ali nikada ne zaboravljaju svoj narod, nas Hrvate. Bila sam na misama po raznim talijanskim, engleskim i drugim crkvama, i često bih govoriла kako mi nešto nedostaje. Danas znam da mi je nedostajao hrvatski jezik, jezik na kojem su služene mise po našim crkvama, no danas sam svjesna da mi nedostaje u recimo, talijanskoj crkvi kraj moje kuće, ona druga misao, uz ono što dobivamo na misama - nedostaje mi stalno podsjećanje gotovo svake pjesme koju pjevaju naši crkveni zborovi, na hrvatski narod, na moj narod. Jer, moram priznati da tamo nikad nisam čula neke riječi o tom narodu, kao što mi, slaveći Boga, spominjemo uvijek svoj narod, volimo svoj narod u svakoj riječi svake pjesme koju čujemo na misama.

U našoj glazbenoj tradici Crkve ima upravo prekrasnih pjesama. Sjetimo se božićnih pjesama, koje nam uvijek upravo donesu suze na oči, recimo "Narodil nam se...", ili "Pastorele" ili nekih drugih pjesama, pa sjetimo se onda pjesama koje slušamo na svakom hodočašću u Midland, kada apsolutno nitko ne može otići sa misnog slavlja jer pjeva se ona poznata "Zdravo, Djevo Kraljice Hrvata" - kada se iz svih grla svih prisutnih, bez obzira na kišu jedne od ovih godina, čulo:

*Zdravo Djevo, svih milosti puna,
vječnog srca ogmu te sjaj,
Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
naša Majko, naša Zoro zlata...."*

Ili ona "Majka Božja Bistrička":

*"Majka Božja Bistrička, moli se za nas,
mi ti ruke pružamo, srcem Te pozdravljamo,
Zdravo, zdravo Marijo...."*

Ili da li ste zapazili riječi one poznate pjesme "Do nebesa nek se ori"? Pročitajte samo ove dvije kitice:

*Čujte puci širom svijeta, oci naši, čujte sad,
čujte slugu pakla kleta, kako Hrvat kliče mlad:
Isukrste srcu Tvom, s nama naš se kune dom:
Dušom tijelom vijek sam Tvoj, za Krst Časni bijući' boj!*

*Stijeg Hrvata, srce Krista, tu nam rudi sreća, spas,
Tu sloboda zlatna blista, tu se ori slavski glas,
Isukrste*

I uz razne pjesme koje su pjevali naši stari po misama, na hodočasćima već 13. stoljeća, "od stoljeća sedmog", evo još jedne, koja može stati u red sa svakom pjesmom, koja je do sada spjevana. I ta pjesma, pjesma mladog Luke Balvana "Hvala Ti za narod hrvatski" govori o ljubavi hrvatskog naroda za svoju Crkvu, koja je uvijek stajala uz svoj narod, o ljubavi za hrvatski narod:

*U Tvome je dlanu sudbina moga naroda,
U Tvome su imenu imena mojih pradjedova,
S vjerom u Tebe, krenuli smo na dalek put,
gdje god smo došli - Ti si nas čekao....
Od Europe do Azije, preko mora do Amerike,
sve do Afrike, Australije, tamo gdje ljubav živi i Tvoj narod živi,
hvala Ti za narod hrvatski....*

*Nikad ne dopusti da svoju vjeru izgubimo,
vodi nas i čuvaj obitelj i svaki hrvatski dom,
pazi nas i štiti da svakog zla se klonimo,
i Lijepu našu u srcu nosimo.....
Od Europe do Azije, preko mora do Amerike,
sve do Afrike, Australije, tamo gdje ljubav živi i Tvoj narod živi,
hvala Ti za narod hrvatski, hvala Ti za narod hrvatski....*

I danas, nakon divnog jutra gdje smo gledali i uživali u mladim Hrvatima Kanade, Australije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske, koji su dio Susreta Mladeži 2002. u Torontu, kad su pred nama dani divnih susreta, posebno susreta sa sv. Ocem Papom, samo malo treba pa da se začuje ona poznata:

*Čujte puci širom svijeta, oci naši, čujte sad,
čujte slugu pakla kleta, kako Hrvat kliče mlad:
Isukrste srcu Tvom, s nama naš se kune dom:
Dušom tijelom vijek sam Tvoj, za Krst Časni bijući' boj!*

Valentina

Modern Age

Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining
Specilizing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture
- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izrađujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:
Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga
Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965
50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Nikola Subic Zrinski: Staging Premier of the Croatian National opera Nikola Subic Zrinski in North America PROUD TO BE A CROAT - PROUD TO BE A PATRON OF THE ARTS

Croatians of North America have thrown down yet another barrier for which we all can take enormous pride. This Fall the well known opera house, Opera Mississauga - Living Arts Centre, in a relatively young, but budding city of Mississauga nestled west of Toronto, will stage, as a part of their regular subscription season, Croatian opera Nikola Subic Zrinski. The event will take place October 5, 8, 10 & 12 (student preview October 2nd 8:00 PM & matinee Oct .6 at 3:00 PM) 2002. Opera Mississauga boasts one of the acoustically best theatres in the North America - a befitting place for "Zrinski".

In the Opera Mississauga's promotional brochure "Zrinski" is advertised with a well-known image (by artist Oton Ivekovic) of Ban Zrinski on a horse with a drawn sword leading his faithful followers in the defense of Sziget and ultimately the rest of Europe. The image is accompanied with the following text: A favorite Croatian opera in three acts, based on the story of the death of Nikola Zrinski IV at Siget in 1566. Zajc's popular opera is a tuneful, dramatic, and colourful musical drama with National themes.

General and artistic director of Opera Mississauga, maestro Dwight Bennett traveled this spring to the capital of Croatia, Zagreb to audition Croatian opera singers for the principle roles, while the chorus parts will be sang by the Opera Mississauga Chorus who are diligently learning music and the Croatian text as the opera will be sung in the original Croatian with customary surtitles in English.

One need not point out the significance of this undertaking for which the Croatian community had to secure about 100.000 CND dollars and Opera Mississauga has allocated further 400.000 CND dollars for a total budget of half a million dollars necessary to properly stage this production.

After much pondering it was decided for all the stage props, as well as costumes be built in Canada, therefore making them the property of Opera Mississauga, and enabling the company to take this performance to other cities in North America and Australia. Croatian Fraternal Union of America has expressed their interest in the possibility of bringing the opera to the USA. A tour of Australian cities is being considered as well.

The faith of smaller nations, especially those which have been incorporated into larger entities as was Croatia during its tumultuous history (Austro-Hungary, Italy, Yugoslavia etc.) is one of neglect especially regarding their achievements in the field of arts. The intention of this neglect was often political. Nikola Subic Zrinski falls well into that category. Like Verdi's Nabuko it too stirred nationalistic emotions whenever it was performed and for that very reason performances were severely and intentionally curtailed. Each and every Croat who has had the opportunity to see the opera couldn't remain indifferent when Zrinski with a small number of faithful soldiers rushes out from the

Noah's Ark

It is the year 2002 and Noah lives in the United States. The Lord speaks to Noah and says: "In one year I am going to make it rain and cover the whole earth with water until all is destroyed. But I want you to save the righteous people and two of every kind of living thing on the earth. Therefore, I am commanding you to build an Ark."

In a flash of lightning, God delivered the specifications for an Ark. Fearful and trembling, Noah took the plans and agreed to build The Ark.

"Remember," said the Lord, "You must complete the Ark and bring everything aboard in one year."

Exactly one year later, a fierce storm cloud covered the earth and all the seas of the earth went into a tumult. The Lord saw Noah sitting in his front yard weeping.

"Noah." He shouted, "Where is the Ark?"

"Lord please forgive me!" cried Noah. "I did my best, but there were big problems. First, I had to get a permit for construction and your plans did not comply with the codes. I had to hire an engineering firm and redraw the plans. Then I got into a fight with OSHA over whether or not the Ark needed a fire sprinkler system and floatation devices. Then my neighbor objected, claiming I was violating zoning ordinances by building the Ark in my front yard, so I had to get a variance from the city planning commission. I had problems getting enough wood for the Ark, because there was a ban on cutting trees to protect the Spotted Owl. I finally convinced the U.S. Forest Service that I needed the wood to save the owls. However, the Fish and Wildlife Service won't let me catch any owls. So, no owls."

safety of fortified Siget into sure death, with Croatian the "checkered" flag proudly fluttering in his outstretched arm.

Who can forget Zrinski's famous lines: "Here under the starlit sky, I'll say my last goodbye. 'Thi's time for me like a Croat to die; my sacred oath I will not belie. Zrinski will fall, and his small troop too, But Croats will stand tall and bonds of slavery undo!"

And further on: "The Croat banner is flying high! Croats are ever ready for their homes and their kind to die! ... To die in glory, for our country is sweet to us ... We'll take on the enemy he'll fall, he must".

This historic event would not have been possible without the trust and generous support of Opera Mississauga under the general and artistic directorship of maestro Dwight Bennet and the Opera's Board of Directors. The organization and its members had shown much sensitivity for cultural, achievement of a relatively small "ethnic" group, which makes the fabric of Canadian society. Likewise without a generous support which was immediately offered came from The John Zdunic Charitable Foundation who has presented Opera Mississauga with a cheque on 30.000 dollars thus expressing the community's full commitment. In Zagreb we have received unselfish assistance from Maestro Vladimir Kranjcevic director of the Zagreb Opera and Mr. Ivan Zivanovic director of the MIC (Information centre for Music) who has supplied all the music sheets and waived any royalty charges. Croatian Ministry of Culture, Embassy of the Republic of Croatia, Ottawa, The General Consulate of Croatia as well as many "ordinary" Croats have pledged their support either "in kind" (building sets, sewing costumes etc) or with monetary donations.

Toronto Committee for the Promotion of Croatian Opera: producer Edward Mavrinac, with Aranka Lengyel & Srebrenka Bogovic. (e-mail: sebZboldinternet.com)

Any help in staging the Croatian national opera Nikola Subic Zrinski is still welcome and much appreciated. Donations (regardless of the sum!) will be acknowledged in the commemorative booklet and for Canadian donors a tax receipt will be issued. There is also an opportunity to advertise (business, personal "... in memory of", congratulations etc.) in the Commemorative Booklet: black &

white or colour. In Canadian funds: full page \$400.00(b&w), \$600.00 (color), 1/2 page \$250.00 (b&w), \$400.00 (color), 1/4 page \$175.00 (b&w) \$300.00 (color), 1/8 \$100.00 (b&w), \$200.00 (color).

Please make your cheque payable to "ZRINSKI-OPERA MISSISSAUGA" , Address: Zrinski-Opera Mississauga, The Living Arts Centre, 4141 Living Arts Drive, Mississauga, Ontario, L5B 4B8, and Canada (CroatianWorld.net.)

The carpenters formed a union and went out on strike. I had to negotiate a settlement with the National Labor Union. Now I have 16 carpenters on the Ark, but still no owls. When I started rounding up the other animals, I got sued by an animal rights group. They objected to me only taking two of each kind aboard.

Just when I got the suit dismissed, the EPA notified me that I could not complete the Ark without filing an environmental impact statement on your proposed flood. They didn't take very kindly to the idea that they had no jurisdiction over the conduct of the Creator of the universe.

Then the Army Corps of Engineers demanded a map of the proposed new flood plain. I sent them a globe.

Right now, I am trying to resolve a complaint filed with the Equal Employment Opportunity Commission that I am practicing discrimination by not taking godless, unbelieving people aboard!

The IRS has seized all my assets, claiming that I'm building the Ark in preparation to flee the country to avoid paying taxes.

I just got a notice from the state that I owe some kind of user tax and failed to register the Ark as a recreational watercraft."

Finally the ACLU got the courts to issue an injunction against further construction of the Ark, saying that since God is flooding the earth, it is a religious event, therefore unconstitutional.

I really don't think I can finish the Ark for another 5 or 6 years!" Noah wailed.

The sky began to clear, the sun began to shine and the seas began to calm. A rainbow arched across the sky. Noah looked up hopefully.

"You mean you are not going to destroy the earth, Lord?"

"No," said the Lord sadly. "The government already has."

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002.

Hrvatska ISKRA

Canadian-croatian journal No. 109, July 23, 2002

Vladimir P. Goss:

A top Croatian public figure told me a few days ago. "I was born early enough to vaguely remember the Banovina and the NDH. Of course, I spent most of my life under communism. And I went through the Tudman and the post-Tudman era. And I must tell, it has never been worse than today."

The "January Third Dictatorship" has done it. It has killed any sense of initiative, pride, or self-respect the Croats have both

shown and initially retained from the most glorious event in their history - the victorious Liberation War. The government that was voted in in 2000 has done its best to dismantle all those structures which had been successfully created in Croatia after the fall of communism - first of all the Croatian Army, and the Croatian medical system. In terms of psychological warfare against its own people, the Government has done its best to criminalize the Liberation War, to play down the importance of Croatian culture, and to maintain hopelessness by either blocking development thorough taxes and bureaucracy, or by selling everything that could be sold to foreigners. Also a few days ago I was told by a bank's officer that Croatia controls just 3% of its banking system! The diaspora, which prides itself on being the "statehood supporting" half of the Croatian national being set back and watched, while indulging in interecine struggle.

In this atmosphere several Croatian newspapers recently declared on their front pages: "Death of the Alka." Alka, as we all know is a traditional event of the Sinj region, celebrating a victory over the Turks. The bigwigs of Croatian politics have decided to boycott the Alka this year. They still remember President Mesic being booed at Sinj a year ago. The diplomatic corps followed suit. The administrators of the Alka decided that the sponsor this year would be "The People of the Sinj Region." The "independent" Croatian media immediately decided that Alka is dead. Of course, how something run by the PEOPLE could be right? Do you remember the communist times when the Central Committee taught the "stupid" and "reactionary" people what is the right way to the communist paradise?

The Racan Government had "collapsed" not because it was bad for the voters but thanks to a courageous move by one of the few still "nationalist" politicians in Croatia, the head of the HSLs, Drazen Budisa who pulled his party out of the coalition (something he should have done long ago). What has followed should serve to wake up those who still cherished some illusions about Croatia's "politicians" and "politics." It was pathetic to watch some "coalition partners" bowing to Racan in order to keep their seats (HSS), Racan himself bowing to independents and regional "parties" in order to save the majority (recalling the IDS which he himself expelled from the government some time ago), a bunch of the HSLs ministers and

U.S. lends support for Croatia to prosecute war crimes at home

ZAGREB, Croatia - The United States voiced support Wednesday for the Croatian government's efforts to win the transfer of court cases pending against its nationals at the U.N. war crimes court back into the hands of its own justice authorities. "We have agreed to work hand in hand to transition the justice issues back to Croatia," said Pierre-Richard Prosper, the U.S. envoy for war crimes issues.

It was not immediately clear if and to what extent the American initiative was previously discussed with prosecutors in The Hague (news - web sites), Netherlands, where the international tribunal is located. It was set up in 1993 to prosecute suspects indicted for war crimes committed during the bloody wars following the gradual disintegration of former Yugoslavia starting in 1991.

The expression of U.S. support for the Croatian government in its struggle to prosecute its own war crimes suspects came only ten days after Washington made clear it does not want to recognize a newly established International Criminal Court, insisting on immunity for its own nationals. The new international tribunal was established on July 1 to prosecute those responsible for genocide, crimes against humanity and war crimes in cases where countries are unwilling or unable to dispense justice.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 109, 23. VII 2002

Death - of What!?

deputies screamingly denouncing Budisa (who, God forbid, has asked them to leave their plushy seats). Now we have a third liberal party, which, according to its leader to be, Jozo Rados, will be competing, not cooperating with the HSLs, to which Budisa responded, and I quite like his statement, that in the HSLs there is no room for those who cooperate with "communists." Or, maybe we should drop the inverted commas, as the Racan-Mesic tandem is moving inexorably toward an old, communist mentality and practice. At the same time the only true opposition party, the HDZ is practicing the art of splitting up and expulsions. It seems that if one cannot be a party chief, one goes ahead and forms one's own party, reaffirming that Croatia is still in a pre-political stage, and that the "parties" are in fact a bunch of quasi-political tribes.

I often admire Budisa's moves, and then, later on, I deplore the fact that he does not carry through. What he should have done in this crisis, and what may have created for him some good political capital for the future, was to issue a call to the diaspora to unite and help the homeland get back to its senses. Because, as my friend said: "Things have never been so bad." In such atmosphere, is it surprising that nothing is done, that morality is eroding ever further as those who have not "stolen" anything (because they were honest or inept) now try to "get" something, be it just a bit more than their coworker, or a corner of a common basement. Or look for a "powerful protector," as this is how you rank yourself in Croatia these days.

Death - of what? Not just of Alka, one might say, but of almost everything we have been cultivating since independence. Have you ever tried to get YOUR money out of a Croatian bank? You may have to wait for hours! Recently, in one such line a man said to me: "Well, you have to wait if you want your money." When I asked him if he were kidding, he got offended. He meant it! This is the death of spirit! A step toward a national suicide.

There are always glimmers of HOPE. One such occurred at the Museum of Arts and Crafts in Zagreb on July 9, when the Tuskan Donation was unpacked. Dr. Marija and Dr. Ivo Tuskan of Cincinnati (OH), well-known Croatian-American activists and benefactors, have donated to the Museum a large part of their art collection including some 70 paintings and sculptures some of which were made by the finest among Croatia artists both at home and abroad. Yet even that wonderful act of generosity drew little interest from the media. And I was told that, allegedly, a high state official said that "it was mostly junk" I underline "allegedly," but even if it were a mere allegation, it shows how Croats treat good news. They have to be rejected by attributing negative statements to someone in authority. Whatever Croats do is no good. Whatever they have done was no good. Kill the hope, and you have killed the nation. And this is something we ALL must put an end to, in spite of "politics" and "politicians."

Vladimir P. Goss, is a Croatian-American writer, journalist, and professor of art history dividing his time between Zagreb and Hillsborough (NC).

The U.S. defied international pressure and refused to ratify a treaty setting up the court, arguing that it would expose American soldiers, diplomats or others to politically motivated prosecution. "The idea of an international criminal tribunal is a noble idea, but the problem we have with the ICC is that it is a process that is unchecked and does not have sufficient safeguards in place to ensure that it is a fair, credible and non-politicized process," Prosper said. Although he did not specify, Prosper said that certain flaws in The Hague tribunal contributed to the U.S. decision to oppose the ICC. "(There were) oversights that allow us to take a decision that we are taking today, to transition the justice back to the state, to work hand in hand with Croatia and to create the partnership that will bring the full sovereignty rights back to the country," Prosper said.

Two Croat army generals so far have been indicted in The Hague for atrocities against minority Serbs, while Croatian media have speculated that several other indictments are looming at the end of summer. In a tangible sign of support, Prosper said a team of American experts would be dispatched this fall to Croatia to help the local justice system handle war crimes cases at home.

"The U.S. is pleased and satisfied with the level of cooperation Croatia has shown the tribunal," Prosper said. "We believe that Croatia has been a leader in the region and is well on the way toward putting the war crimes issue behind them." AP, Jul 10

You are invited...

Councilor Chris Korwin-Kuczynski is pleased to sponsor an Exhibition of Icons by the Group of Toronto Iconographers. The Exhibition of Icons is one of the events being held in Toronto to contribute to the celebration of World Youth Day. The Exhibition of Icons will be presented in the east side of the Rotunda, Toronto City Hall, from July 21. To July 28., inclusive and can be viewed from 9:00a.m. to 5:00 p.m. daily.

The word "icon" is Greek for "image", although it has come to be applied to a specific category of panel painting associated with Byzantine art dating back to at least the sixth century.

The process of creating an icon is accurately referred to as iconography, from the Greek, meaning "icon writing". Icons were typically painted or "written" on wooden panels which were covered in a layer of linen into which several thin coats of gesso (a chalk-based primer) were applied. Egg tempera, combined with raw pigments, provided the basic medium for the painting of icons, the background of which were usually given a layer of real gold leaf. Such materials and methods of icon writing are still used today. In recent years, there has been a renewed interest in the practice of icon writing throughout Eastern Europe, parts of Western Europe, as well as in North America. It is the intent of The Group of Toronto Iconographers to inform the contemporary viewer of this art form, and to help preserve this cherished tradition.

Our Eli (Ilija) Vranesic is one of the participating artists, and one of his icons is used on the promotional material.

Please, do not miss this wonderful exhibition!

A bit of our history

Ontario Credit Union News, Volume 30, No. 12, Dec.15,1968

Croatian (Toronto) Credit Union Limited Celebrates Tenth Anniversary

Opens new office

"Croatians are a very proud group of people" stated a Director of the Croatian (Toronto) Credit Union Limited. This was the prime force, which motivated a group of Croatians in the City of Toronto to find a solution to their problems.

Mr. Matija Schaeffer recalls meeting one of his fellow countrymen who was unable to obtain proper medical care for his young daughter. The sight of this young child touched him deeply. He resolved to do something about it.

The Croatian community at that time consisted mostly of young men who had escaped from their native country. Matija Schaeffer asked himself this question: "What can a group of escapees do to help themselves?" He worked on this problem for some time. Finally he decided that a Credit Union was the solution to their problems. Today as he sits in his office in one of Canada's largest skyscrapers he is satisfied with the results of his efforts.

Founded in 1958, like most Credit Unions, it had a very modest beginning. Most Croatians in Toronto at that time were labourers. The first office was located in the Church of Our Lady Queen of Croatians. The bond of association, however, is open to all persons of Croatian descent.

In the beginning growth was very slow. Matija Schaeffer had expected this. He knew that since most of the potential members were escapees that it would be difficult to obtain their confidence. They also were for the most part in the low-income bracket.

After one year assets had grown to \$18,000.00.

As soon as the Credit Union became established the Board of

Directors decided to stress two factors.

Promotion and Service

The Credit Union advertises each week in the Church bulletin. It also uses the ethnic press and radio. The word of mouth advertising is the responsibility, not only of the Directors and Committee members, but of each individual member.

Croatian (Toronto) Credit Union Limited now has much to talk about. Their new office is at ground floor level in a new office building. The Directors predict that in a year their \$300,000.00 in assets will be doubled.

Their facilities will enable them to continue to provide not only good Service, but the BEST Service possible.

The idea of providing the best possible service to all the members is a key issue with the Directors. Their Community is changing. The number of business and professional people in the Community is increasing rapidly. The labourers who obtained loans from their Credit Union are in many cases successful businessmen with many hundreds on their payroll. They provide a service and are successful. This Credit Union will continue to grow because the Directors believe firmly in the Credit Union Motto: "Not for Profit, not for Charity, but for Service!"

The new office was blessed by Father C. Kamber. At the official opening, the Director of Field Services, Mr. J. J. Turley, represented the Ontario Credit Union League Limited on this occasion. He presented a plaque containing a sketch of the League Building to the President, Mr. D. Bezic. (Ontario Credit Union News)

Come and visit Croatia

PELJEŠAC

Pelješac is a peninsula with a personality: it has that special something which separates places and people that we remember from others whom we merely pass, without leaving traces of memories.

I have seven sons who are masters of merchant ships, and if there were 77, all of them would be masters of merchant ships, Austrian Emperor Franz Joseph was told in 1875, in Orebić, by Šimun Stuka, himself a master of merchant ship. But at the time when the entire population of the peninsula - masters of merchant ships, seamen or ship-owners were in some way connected to the sea - this was not surprising. It was simply life.

Mali Ston

The sea and seafaring on the Pelješac Peninsula have been and remained its destiny, life and solemn promise. When seafarers took off on their journeys, the sea separated them from their homes and families, on the other hand, on their return, Orebić was connected to the rest of the world. No, this is no ordinary story about the past or the present, nor is it a region, which will - in not too many words - fit entirely into a complete picture of a beautiful and ecologically protected region. Indeed, nothing can be taken away from it, but most certainly a little can be added. Because, if you were to look at Pelješac only as a picture, you would miss an entire world. You will get to know it and love it better if you have a peep into its soul, a very special soul.

Pelješac - after Istria the largest of Croatian peninsulas - will be a special story for all those who wish to study it, for all who wish to read the past in its luxuriant gardens and villas, whose façades disclose a picture of a different time, style and way of living. This is a region which does not leave you indifferent, and which belongs mostly to people who are anxious to acquaint those who arrive with stories which are neither tragedies nor comedies, but simply life. Because this is a peninsula with a personality: it has that special something which separates places and people into those whom we remember and others who merely cross our path, leaving neither impressions nor memories.

You will hear many stories from the local people, many of whom still have tales to tell about distant overseas countries, but who also keep their old-fashioned furniture, jewelry, china and their memories. Once upon a time... Many ways of life and traditions have remained here, plenty of luxurious items have been preserved in houses in which the fondest memories, those of partings and renewed meetings are brought to mind by objects collected by those who returned or the places they returned from. Even though today some of them are mere traces, they are remnants of the luxuries of bygone times, adventures

of travels to distant places, as is the rich vegetation, since almost every second plant originates from a different country.

And, on walking the streets of some little Pelješac town, some of these ancient stories will become yours, too, and will - with a little luck and some diplomacy - open the doors of a home to which seemingly a small part of the Naval Museum has been transferred. For the remaining parts of the famous past of Pelješac's naval tradition, you will have to visit the Pelješac Naval Museum in Orebić.

For regions, just like people, have their own stories and trails, their pasts and, set by the same, their futures.

Exactly halfway between two famous Dalmatian cities, Split and Dubrovnik, just across the island of Korčula, the Pelješac Peninsula has one of the most romantic Adriatic landscapes. We affirm this bravely, aware of competition represented by other parts of the Adriatic coast. However, aware of all the risks involving preferences, we bear in mind the marvellous coves, olive groves, centuries-old cypress trees, rocks overgrown with aromatic sage and consider them an important ace card. And were it not for the many witnesses - numerous tourists that go to Pelješac and always return - you ought to believe a good connoisseur such as the author and travel writer Petar Tolstoj, fascinated with Pelješac's landscape and, above all, with its numerous cypress trees.

And, once you visit the Monastery and the Church of Our Lady of the Angels (Gospa od Andela) above Orebić, an interesting and valuable historical monument, as well as the belvedere from which you will have the impression you are holding all the little islets, the rocks and the cypresses on the palm of your hand, you will never forget them. Or, if you climb to the top of almost one-thousand-metres high St Ilija, your view will be extended even further, to the islands of Hvar, Vis, Mljet and Lastovo, and, on clear days, to the Italian coast.

The ancient small towns of Ston and Little Ston are well-known for their past, their salt-works and their old walls, but mainly for their oysters' breeding site, for many an unsurpassed gastronomic pleasure. Pelješac is famous, even far beyond our borders, for its excellent wines, of which the best known are Postup, Dingač, Orebić and Pelješac. For every wine connoisseur, this will surely be the best souvenir.

Orebić

The region, like few others, unites a typical lifestyle, but also an abundance of possibilities for a pleasant and interesting holiday in the local tourist facilities. There are the beautiful beaches, pine-tree forests and, above all, the cypresses, mainmasts of sailing-ships stopped long ago but never forgotten. The story is the same, only the travelers, the destinies and the directions are different.

(Silvana Jakuš, Croatia Magazine, Spring 2001.)